

ไม่มาเกิดมาตายเรียกว่า

ชาติสุดท้าย

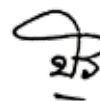
โดย หลวงดาพระมหาบัว ญาณสัมปันโน
วัดป่าบ้านตาด จังหวัดอุดรธานี

ไม่มาเกิดมาตายเรียกว่า

ชาติสุดท้าย

พิมพ์ครั้งที่ ๑	มกราคม ๒๕๕๔
จำนวนพิมพ์	๕,๐๐๐ เล่ม
ISBN	978-616-7174-55-6
ผู้จัดพิมพ์	คณะศึกษานุศิษย์วัดป่าภูสิงโสม จังหวัดอุดรธานี บริษัท ศรีไทยใหม่ จำกัด และบริษัทในเครือ คณะศึกษานุศิษย์

ถ้าท่านผู้ใดประสงค์จะพิมพ์แจกเป็นธรรมทาน
ท่านผู้นั้นกรุณาพิมพ์ได้ตามประสงค์โดยไม่ต้องขออนุญาตแต่อย่างใด
นอกจากพิมพ์เพื่อจำหน่ายจึงขอสงวนลิขสิทธิ์
เพราะผู้แสดงไม่ต้องการอะไรยิ่งกว่าใจที่เป็นสมบัติล้ำค่ากว่าสมบัติใดๆ ในโลก

พิมพ์ที่ บริษัท ศิลป์สยามบรรณภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด
๖๑ ถนนเลียบบคลองภาษีเจริญฝั่งเหนือ (ซอยเพชรเกษม ๖๙) แขวง/เขตหนองแขม กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐
โทรศัพท์ ๐-๒๔๔๔-๓๓๕๑-๙ โทรสาร ๐-๒๔๔๔-๐๐๗๘ e-mail: silpasiamprinting@hotmail.com

คำนำ

“ครูบาอาจารย์เหล่านี้มีแต่ประเภทน้ำหนึ่งนะ น้ำสองมีแทรกนิดหน่อย มีเพชรน้ำหนึ่ง ดูเอาพระอรหันต์ในสมัยปัจจุบันให้ดูเอา ไม่ต้องตีตรา พระภายในท่านรู้กันหมดนั่นละ ไม่รู้แต่ภายนอก เพราะถึงกันมีแต่อรรถแต่ธรรมถอดออกมาจากหัวใจ ถอดออกมาจากหัวใจมาสนทนากันเป็นชั่วโมงๆ มีแต่ประเภทเพชรน้ำหนึ่ง น้ำสองมีน้อยมาก น้ำสองก็คือจวนแล้วจวนจะเข้าแล้ว นี่ประเภทเข้าแล้ว เพชรน้ำหนึ่งเข้าเต็มสัดเต็มส่วน พระอรหันต์ในสมัยปัจจุบันดูเอา ท่านรู้กันหมด การปฏิบัติวงภายในรู้กันละ แต่ภายนอกท่านไม่ออก เฉย ภายในท่านรู้กันหมด เพราะสนทนาธรรมใครจะสนทนาสนมยิ่งกว่าพระปฏิบัติสนทนาต่อพระปฏิบัติด้วยกัน มีเรื่องอะไรก็รู้กันหมด แต่รู้แล้วก็แล้วเลยเหมือนไม่รู้ไม่ชี้ นี่มีแต่เพชรน้ำหนึ่งเหล่านี้ ของเล่นเมื่อไรเหล่านี้ เพชรน้ำหนึ่งเข้าถึงวิมุตติหลุดพ้นแล้ว เพชรน้ำหนึ่งเข้าใจไหม มีแต่องค์สำคัญๆ นี้ ไม่ว่าจะหนุ่มกว่าแก่ จิตใจไม่มีวัยชราจะได้เท่าไรก็บริสุทธิ์เท่านั้นๆ เพชรน้ำหนึ่ง..น้ำสองมีน้อยมาก เพชรน้ำหนึ่งมีมาก อยากดูพระอรหันต์ในสมัยปัจจุบันให้ดูเอา ถอดออกมาจากหัวใจคุยกันพอแล้วเหล่านี้ ไม่ใช่มาไม้เฉยๆ นะ มีแต่ประเภทเพชรน้ำหนึ่งละมาก”

เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ (๑๕.๑๐ น.) อย่าให้มีใจหมายโทษ

ขออนุภาพารมีพระรัตนตรัยและอานิสงส์แห่งบุญที่ได้จัดทำหนังสือเล่มนี้เพื่อบูชาคุณองค์หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน จงอำนวยผลให้ธาตุขันธ์ขององค์หลวงตาสมบูรณแข็งแรง อยู่เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกหลาน ตราบานเท่านาน และขอให้ข้าพเจ้า ตลอดจนผู้มีจิตศรัทธาที่เสียสละทรัพย์ในการจัดพิมพ์ทั้งหลายจงเจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณธรรมาสมบัติทุกประการ เป็นผลเป็นปัจจัยให้ถึงซึ่งพระนิพพานในอนาคตอันใกล้นี้เทอญ

คณะศิษยานุศิษย์

สารบัญ

คำนำ	๓
สารบัญ	๔
พระสมบูรณแบบ	๘
พระอรหันต์ ๔ ประเภท	๑๐
เพชรน้ำหนึ่ง	๑๒
องค์พระบูรพาจารย์ใหญ่	๑๓

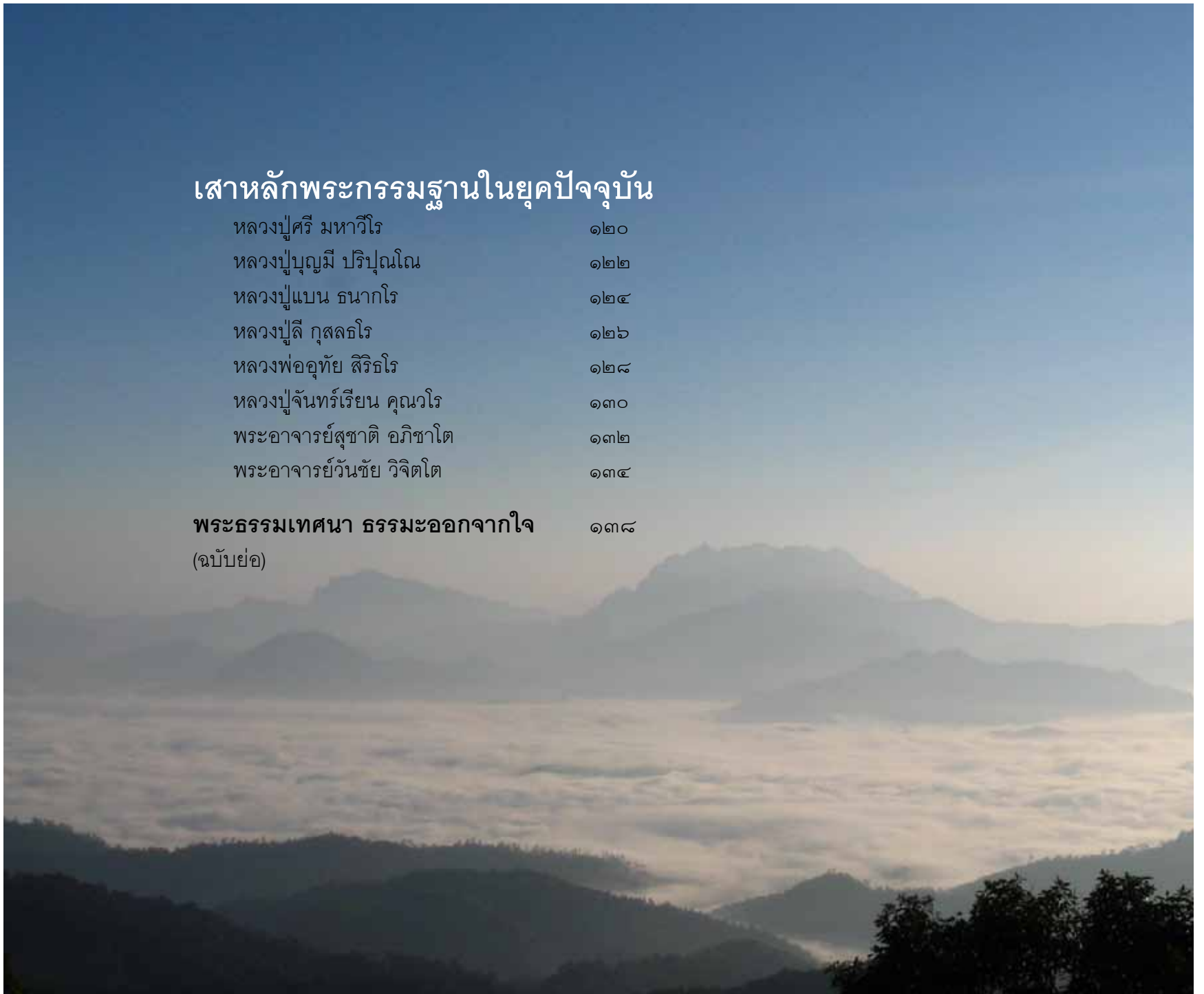
รากแก้วพระกรรมฐาน

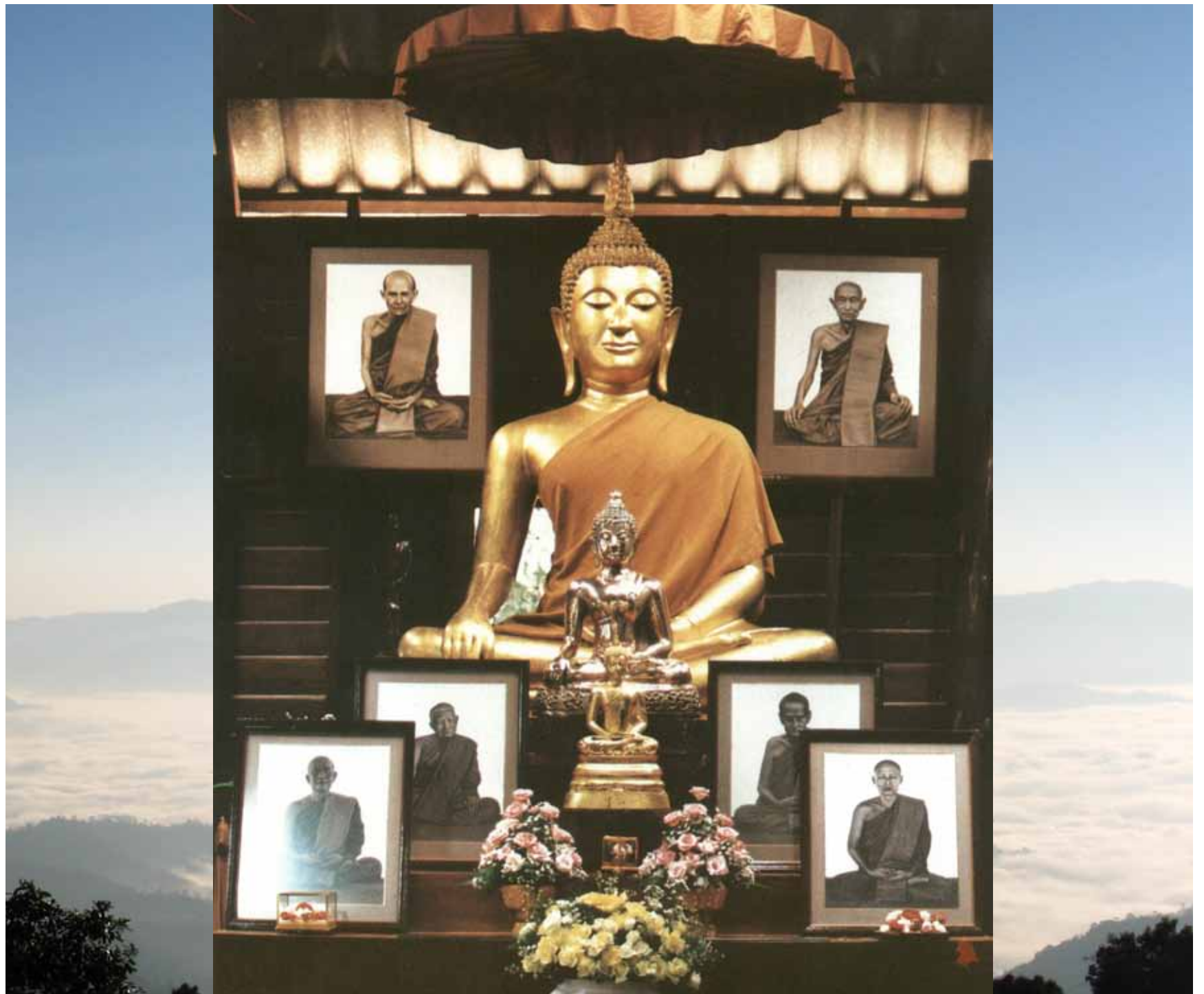
ท่านเจ้าคุณอุบาลีคุณูปมาจารย์	๑๘	หลวงปู่คำดี ปภาโส	๖๔
หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล	๒๐	หลวงปู่สิม พุทธาจาโร	๖๖
หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต	๒๒	หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน	๖๘
หลวงปู่สิงห์ ขันตยาคโม	๒๖	หลวงปู่เขียน จิตสีโล	๘๐
หลวงปู่ทองรัตน์ กนตสีโล	๒๘	หลวงปู่บุญจันทร์ กมโล	๘๒
หลวงปู่มี ญาณมุนี	๓๐	หลวงปู่เจ็ยะ จุนโท	๘๔
หลวงปู่ดูลย์ อตุโล	๓๒	หลวงปู่ชา สุภัทโท	๘๖
หลวงปู่กิ่นรี จันทิโย	๓๔	หลวงปู่บัว สิริปัญโญ	๘๘
หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ	๓๖	หลวงปู่สุวัจน์ สุวโจ	๙๒
หลวงปู่ชอบ ฐานสมโ	๓๘	หลวงปู่พุทธ สุานิโย	๙๔
หลวงปู่หลุย จันทสาโร	๔๐	หลวงปู่จวน กุลเชฎโฐ	๙๖
หลวงปู่ขาว อนาลโย	๔๒	ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง รัชมวโร	๙๘
หลวงปู่ฝั้น อาจาโร	๔๔	หลวงปู่หล้า เขมปัตโต	๑๐๐
หลวงปู่พรหม จิรบุญโญ	๔๘	หลวงปู่เพียร วิริโย	๑๐๒
หลวงปู่เก็ง อธิมุตโต	๕๐	หลวงปู่ผาง ปรีปัญโญ	๑๐๔
หลวงปู่หล้า ขันติโก	๕๒	หลวงปู่ผาง จิตตคฺตโต	๑๐๖
หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ	๕๔	หลวงปู่คำตัน สุตธัมโม	๑๐๘
หลวงปู่กงมา จิรบุญโญ	๕๖	หลวงปู่ฟัก สันติธัมโม	๑๑๐
ท่านพ่อลี รัชมวโร	๕๘	หลวงพ่อปัญญาวิฑโฒ	๑๑๒
หลวงปู่ตื้อ อจลธัมโม	๖๐	พระอาจารย์เสถียร สมาจาโร	๑๑๔
หลวงปู่สาม อภิญฺจโน	๖๒	แม่ชีแก้ว เสียงล้ำ	๑๑๖

เสาหลักพระกรรมฐานในยุคปัจจุบัน

หลวงปู่ศรี มหาวิโร	๑๒๐
หลวงปู่บุญมี ปรีปนโน	๑๒๒
หลวงปู่แบน ธนากโร	๑๒๔
หลวงปู่ดี กุศลธโร	๑๒๖
หลวงพ่ออุทัย สิริธโร	๑๒๘
หลวงปู่จันทร์เรียน คุณวโร	๑๓๐
พระอาจารย์สุชาติ อภิชาโต	๑๓๒
พระอาจารย์วันชัย วิจิตโต	๑๓๔

พระธรรมเทศนา ธรรมะออกจากใจ ๑๓๘
(ฉบับย่อ)

พระสมบุรณ์แบบ

พระเราที่จะเป็นพระสมบุรณ์แบบขึ้นอยู่กับพระวินัยเป็นหลักประกันพระในชั้นแห่งความเป็นพระทั่วๆ ไปตามหลักนิยมของพุทธศาสนา การประพฤติทางกาย ทางวาจา มีใจเป็นธรรมนำมารับผิดชอบการเคลื่อนไหวของกายวาจาอยู่ด้วยความระมัดระวังเสมอ นี่คือพระที่ชอบธรรมตามหลักของศาสนาที่สอนไว้ นี่เป็นชั้นหนึ่งแห่งความสมบุรณ์ของพระเจ้าของก็มีความอบอุ่น คนอื่นมองเห็นก็น่าเคารพเลื่อมใส

ขั้นที่สองก็คือธรรม เจริญธรรมขึ้นภายในใจ มีสมถธรรมหรือสมาธิธรรมเป็นชั้นๆ ด้วยความพากเพียร และปัญญาธรรมถึงวิมุตติหลุดพ้นเรียกว่าวิมุตติธรรม ทรงไว้ซึ่งธรรมซึ่งวินัยโดยสมบุรณ์ในหลักธรรมชาติของพระ นี่เป็นพระสมบุรณ์แบบเป็นพระที่ควรอย่างยิ่งต่อความเป็นสภาระของโลกได้ ดังพระในครั้งพุทธกาลที่ท่านได้เป็นสภาระของโลกเรื่อยมา

พุทธ ๓สรณ คัจฉามิ ก็คือพระพุทธเจ้าเป็นผู้บรรลุมรรคผลนิพพานอันล้ำเลิศ ด้วยการประพฤติปฏิบัติชอบยิ่งของพระองค์เอง

ธมฺมํ สรณํ คจฺฉามิ พระธรรมอันประเสริฐเลิศเลอยิ่งกว่าสิ่งอื่นใดในโลก ได้ปรากฏขึ้นในพระทัยเพราะ การปฏิบัติดีปฏิบัติชอบยิ่งของพระองค์

สงฺฆํ สรณํ คจฺฉามิ ได้เกิดความเชื่อความเลื่อมใสในหลักธรรมที่พระองค์ทรงสอนแล้ว นำไปประพฤติ ปฏิบัติด้วยความเอาจริงเอาจัง เนื่องมาจากความเชื่ออย่างถึงใจ การทำทุกสิ่งทุกอย่างย่อมนถึงใจ เมื่อถึงใจ แล้วก็ถึงทั้งสิ่งที่ชั่วมีอยู่ภายในจิตใจของตนมาดั้งเดิม ทั้งสิ่งที่ดีซึ่งควรจะเกิดขึ้นได้ เพราะความถึงใจในความ เชื่อเหตุผลดีชั่วนั้น แล้วประพฤติปฏิบัติด้วยความถึงใจ สุดท้ายก็ปรากฏเป็น **สงฺฆํ สรณํ คจฺฉามิ** ขึ้นมาอย่าง เต็มดวง นี่คือหลักแห่งความสมบูรณ์ของผู้ปฏิบัติตามหลักศาสนธรรมของพระพุทธเจ้าจริง ๆ

เพราะฉะนั้นศาสนธรรมจึงไม่ใช่เป็นเครื่องประกาศอยู่ธรรมดา โดยหาตัวจริงไม่ได้ ธรรมที่ประกาศ ออกมาแต่ละแ่งละทางของศาสนธรรมนั้นออกมาจากความจริง และพร้อมที่จะแสดงความจริงให้แก่ ผู้ปฏิบัติตามขั้นตามภูมิของตนอยู่ทุกระยะกาล จึงเรียกว่า**อภาลิโก** ธรรมไม่มีกาล ไม่มีเวลา ให้ผลได้ทุกเมื่อ จากการกระทำของผู้ไม่เลือกกาล **เครื่องหล่อหลอมพระเราให้สมบูรณ์แบบ หรือให้มนุษย์สมบูรณ์แบบ ก็ไม่มีสิ่งใดนอกเหนือไปจากธรรม สิ่งใดงามก็ตามไม่ซาบซึ่งไม่ถึงใจ ไม่แนใจ ไม่ตายใจ ไม่อบอุ่มใจ ยิ่งกว่าธรรม ธรรมจึงเลิศ ธรรมจึงประเสริฐกว่าความดีอื่นใดทั้งสิ้น**

เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๒๓ เทศน์อบรมพระ ณ วัดป่าบ้านตาด

พระอรหันต์ ๔ ประเภท

“ภิกษุทั้งหลาย
พระชินาสพทั้งหลายนั้น
ไม่ยินดีในกามสุข
ไม่เสพกาม
เปรียบเสมือน
หยาดน้ำตกลงบน
ใบบัวแล้วไม่ติดอยู่
ย่อมกลิ้งตกไป”

นตฺถิ เสยฺโยว ปาปิโย ได้แก่จิตที่บริสุทธิ์หลุดพ้นเรียบร้อยแล้วนั้น
เสมอกันหมด นอกนั้นมีความเหลื่อมล้ำต่ำสูงต่างกัน ภูมิของศาสดาก็รู้สึกซึ่ง
กว้างขวางเต็มภูมิของศาสดา สวากแต่ละองค์ๆ ก็เป็นตามนิสัยวาสนาของตน
ที่สร้างมามากน้อย กว้างแคบเป็นลำดับลำดับมา

เพราะฉะนั้น ท่านถึงยกพระอรหันต์ขึ้นเป็น ๔ ประเภทด้วยกัน ประเภท
ที่หนึ่ง **สุกขวิปัสสโก** การปฏิบัติอย่างเรียบๆ ราบๆ ไปเรื่อย ๆ สม่่าเสมอ
ไปเรื่อย วิปัสสโกเกี่ยวกับเรื่องวิปัสสนา สติปัญญาติดตามฆ่ากิเลสเรียบไปเลย
รู้อย่างสงบสบาย ไม่กระทบกระเทือน ไม่ตื่นไม่เต้นเกี่ยวกับเรื่องธาตุเรื่องขันธ
มากนัก ภูมิจากนั้นกระเทือนธาตุขันธ กระเทือนจิตใจเป็นพักๆ การบำเพ็ญ
กิเลสมีหลายคลื่น ธรรมชาติต้องมีหลายคลื่นด้วยกัน รับกัน ตอบรับกัน พัดกันบน
เวที สำหรับสุกขวิปัสสโก รู้สึกท่านจะไปอย่างเรียบๆ แต่เราเล็งเอาตามศัพท์
ที่ท่านแปลออกมา แล้วการปฏิบัติของเรามันก็เข้ากันทุกอย่าง เพราะฉะนั้น
เราจึงไม่สงสัยที่เทียบเคียงเหล่านี้ สุกขวิปัสสโก ผู้ที่รู้อย่างสงบเรียบไปเลย ได้แก่
ประเภทที่ ๑

เตวิชชี บรรลุแล้วยังได้วิชา ๓ ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ ระลึกชาติ
ย้อนหลังได้ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ จากนั้นก็**จฬภิกขุญญ** ได้อภิญญา
๖ นี่หมายถึงกรณีพิเศษ เครื่องประดับท่านเป็นพิเศษๆ ไป ลำดับที่ ๔ นี้เรียกว่า
สุดยอดบารมีของพระอรหันต์ท่าน **จตุปฏิสัมภิตปัตโต** เรียกว่าผู้แตกฉานมาก

อัฐปฏิสัมภิตา อัมมปฏิสัมภิตา นิรุตติปฏิสัมภิตา ปฏิภาณปฏิสัมภิตา นี้แตกฉานหมด นี้เรียกว่า จตุปฏิสัมภิตา ปัตโต อรหันต์ประเภทที่ ๔ เครื่องประดับของท่านเรียกว่าหยดย้อยมากที่สุดทีเดียว นี่ก็เป็นไปตามความปรารถนาของท่าน

เวลาท่านปรารถนา เช่น ความวิมุตติหลุดพ้นต้องการด้วยกัน แต่มีความปรารถนาปลีกย่อยในเครื่องประดับ เหมือนต้นไม้ ต้นลำของมันเป็นต้นไม้ชนิดเดียวกันก็ตาม แต่กิ่งก้านสาขาแตกแขนงไปจะต่างกัน มีลักษณะต่างกันอย่างนั้น อรหันต์ ๔ นี้เหมือนกัน หลักของอรหันต์นั้นก็ได้แก่ ผู้สิ้นจากกิเลสด้วยกันเรียบร้อยแล้ว นี่เสมอกันหมด เรียกว่าต้นลำ ทีนี้กิ่งก้านสาขาที่แตกออกไปก็แตกไปเป็น สุขวิปัสสโก เตวิชโช จพภิญโญ จตุปฏิสัมภิตา ปัตโต ๔ ประเภท แยกสาขา คือกิ่งก้านของท่านออกไปตามนิสัยวาสนาที่ผู้มีความปรารถนาอย่างไร ๆ เป็นเครื่องประดับความบริสุทธิ์ ท่านก็ปรารถนามา เวลาสำเร็จแล้ว กิ่ง ก้าน สาขา ดอก ใบ ซึ่งเป็นความปรารถนาปลีกย่อยก็รวม ๆ เป็นกิ่งเป็นก้านสวยงามตามนิสัยวาสนาของท่านที่ได้ทำ ความปรารถนามา นี่อรหันต์ ๔

ท่านทั้งหลายให้ทราบเสียนะ ว่าอรหันต์ ๔ อยู่ในศาสนาพระพุทธเจ้า ที่เป็นต้นลำของพุทธศาสนา เรียกว่าชั้นเอกอู ในสามแดนโลกธาตุไม่มีศาสนาใดที่จะเทียบเสมอเหมือนพุทธศาสนาได้เลย เป็นศาสนาคุณโลกคู่สงสารจริงๆ ไม่บกพร่องเลย นี่เป็นอันหนึ่ง คือพระพุทธเจ้าทุกพระองค์ทรงสมบูรณ์อรรถธรรมทั้งหลายเต็มภูมิของศาสดา จากนั้นก็มาสอนสาวก นี่ก็ออกจากพุทธศาสนานะ พอแตกออกมาก็เป็นสาวก บารมีญาณ สาวกทั้งหลายไปศึกษาอบรมจากท่าน แตกกระจัดกระจายออกมาเป็นมรรคเป็นผล แตกกระจัดกระจายไปหมดจากพุทธศาสนา เรื่อยมาจนกระทั่งบัดนี้ เมื่อยังมีผู้ปฏิบัติตามหลักศาสนธรรมอยู่ มรรคผลนิพพานจะกระจายอยู่อย่างนี้ตลอด

เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ อรหันต์ ๔ มีในพุทธศาสนาเท่านั้น

เพชรน้ำหนึ่ง

เพชรน้ำหนึ่งในเมืองไทยเรามีน้อยเมื่อไร ไม่น้อย แต่ส่วนมากหาตามตลาดลาดเลาไม่มี หาอยู่ในป่าในเขา ท่านเหล่านี้เป็นอยู่ในป่าในเขา ที่ปรากฏชื่อลือนามออกมาจากป่าจากเขาทั้งนั้นละ

เมื่อเช้าวันที่ ๑๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๐ เพชรน้ำหนึ่งของพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย

“เพชรน้ำหนึ่งจะเป็นอะไรไปถ้าไม่ใช่พระอรหันต์นะ”

เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ สูดสิ้นลงที่ธรรมธาตุ

นี่เพชรน้ำหนึ่งมีหลายองค์นะนี่ ท่านสำเร็จเรียบร้อยแล้ว ถ้าเป็นสมัยครั้งพุทธกาลเป็นพระอรหันต์ ทุกวันนี่ เทวทัตมันขวางหูขวางใจ ว่าอรหันต์ไม่ได้ เทวทัต คือพระที่ท่านจะรู้จักกันต้องเป็นนักภาวนาด้วยกัน ได้สนทนากันในวงภายในๆ รู้กันแต่ว่าภายใน นอกนั้นไปท่านเหมือนไม่รู้ไม่ชี้ เพราะฉะนั้นวงกรรมฐานกันมองเห็นกันรู้กันทันทีๆ เพราะทราบจากใจ

เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ ครั้งพุทธกาลเรียกผู้สิ้นกิเลสเป็นพระอรหันต์

องค์พระบูรพาจารย์ใหญ่

พระอรหันต์ที่สิ้นกิเลสหายากมาก สมัยทุกวันนี้จะมีหรือไม่มีก็ไม่รู้ แต่แน่ใจมี หากไม่มากเท่านั้น มีนี้ส่วนมากจะหาได้ในป่าในเขา ในตลาดลาดเลากระดูกหมูกระดูกวัวนี้ไม่มี มีตั้งแต่ส่วนมากอยู่ในป่าในเขาท่านภavana ของท่านๆ ในสมัยปัจจุบันนี้ก็หลวงปู่มั่นอยู่ในป่าในเขา หลวงปู่เสาร์ก็เช่นเดียวกัน เป็นอาจารย์ของพวกเขาทั้งหลาย เรียกว่าปรมาจารย์เป็นอาจารย์ชั้นเยี่ยมในสมัยปัจจุบัน ท่านก็อยู่ในป่าในเขาสำเร็จอยู่ในป่าในเขา ออกมาเป็นสโรช ในปัจจุบันของพวกเขา ก็คือท่านทั้งสองพระองค์นี้ละ **ท่านอาจารย์เสาร์-ท่านอาจารย์มั่นเป็นพระอรหันต์ในสมัยปัจจุบัน**

เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๑ วันนี้ให้ระลึกถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์

พระกรรมฐานรู้สึกละมากทางภาคอีสานและมากเรื่อยมา เพราะรากแก้วของกรรมฐานในสมัยปัจจุบันก็อยู่ที่ภาคอีสานเป็นพื้นฐาน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เป็นรากฐานของกรรมฐานมานาน เพราะฉะนั้นบรรดาลูกศิษย์ลูกหาที่ต้องการอรรถธรรมจริง จึงต้องหมั่นหาครูหาอาจารย์ซึ่งเป็นที่แน่ใจได้ แล้วก็ไม่น่าห่วงหลวงปู่ทั้งสององค์นี้ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์เป็นร่มโพธิ์ร่มไทร ท่านไม่ค่อยเทศน์ เจียบแต่ว่าไม่เทศน์ ถ้าจะเทศน์ก็พูดเพียงสองสามประโยคแล้วหยุดเลย สำหรับหลวงปู่มั่นการเทศนาว่าการทุกสิ่งทุกอย่างอยู่นั้นหมดเลย ธรรมทุกชั้นอยู่นั้นหมด ออกจำๆ เลย

จากนั้นมาบรรดาลูกศิษย์ลูกหาที่ไปศึกษากับท่านทั้งสององค์นี้มา ก็กลายเป็นครูเป็นอาจารย์ของพระทั้งหลายต่อมาเรื่อยๆ ดังที่เราเห็น เช่น อาจารย์นั้น อาจารย์นี้ ออกจาก เฉพาะอย่างยิ่งหลวงปู่มั่น ออกจากนี้เรียกว่ามีอยู่ทั่วประเทศไทยทุกภาค บรรดาที่ได้รับจากครูบาอาจารย์ที่ท่านศึกษามาจากหลวงปู่มั่น ยกตัวอย่างเช่น หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่ขาว หลวงปู่คำดี เหล่านี้มีแต่ออกจากนี้ล้วนๆ เลย นี้เราพูดเพียงเอกรเทศนะ ทีนี้แต่ละองค์ๆ นี้

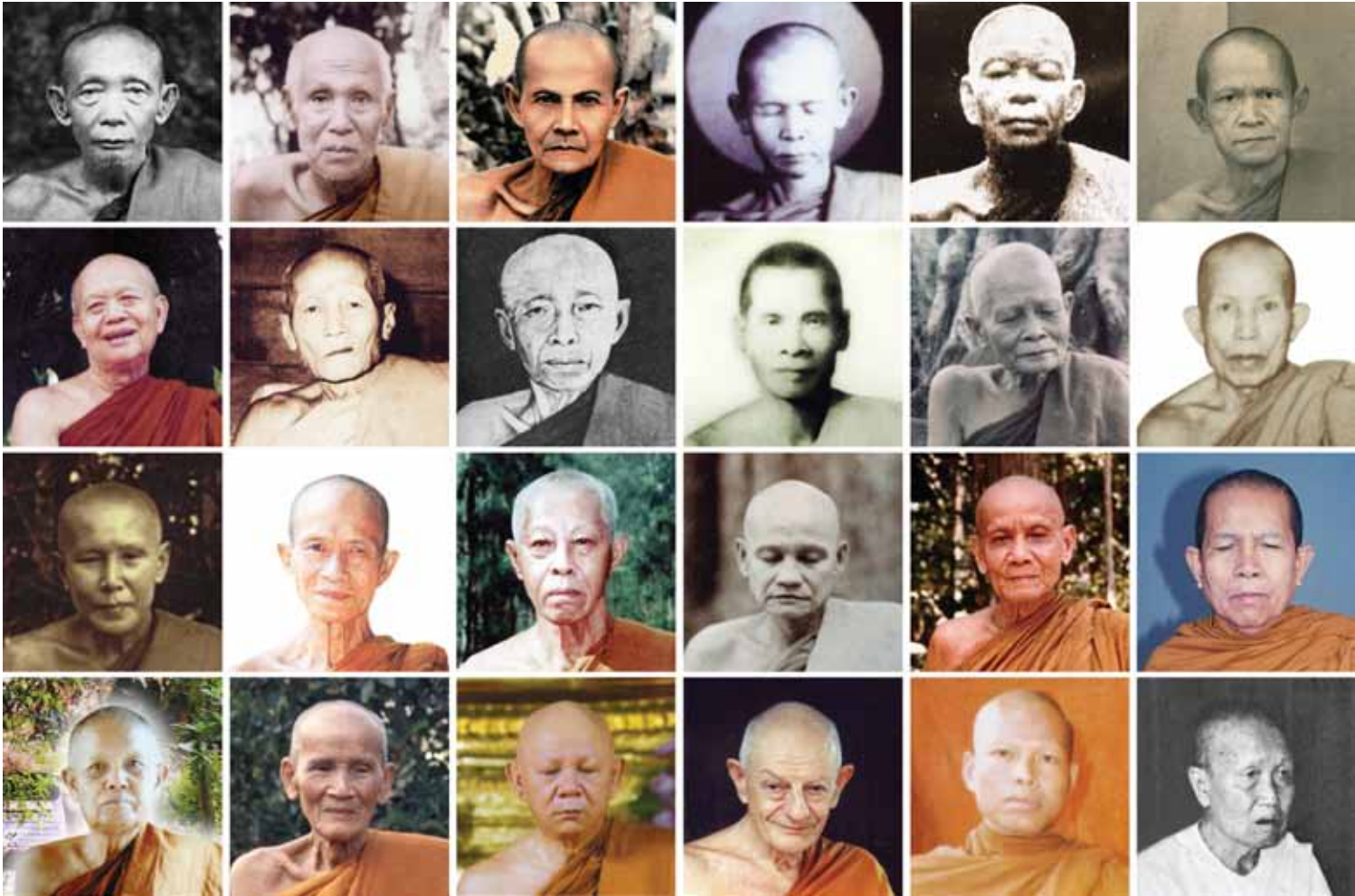
ลูกศิษย์มากน้อยเพียงไรมาศึกษาอบรม แล้วก็แตกกระจายออกไป ซึ่งก็มีอยู่ทุกภาคๆ เป็นรุ่นหลาน รุ่นลูกก็คือ ลูกศิษย์ผู้ใหญ่ของท่าน รุ่นหลานก็เป็นลูกศิษย์ของลูกศิษย์ผู้ใหญ่อีกทีหนึ่ง แตกกระจายออกไป ถึงจะไม่ได้แบบฉบับ ของครูของอาจารย์ ก็พอเป็นร่องเป็นรอยบ้างก็ยังมี เรียกว่าฐานอนุโลม ดีกว่าไม่ได้ไปศึกษาอบรมมา

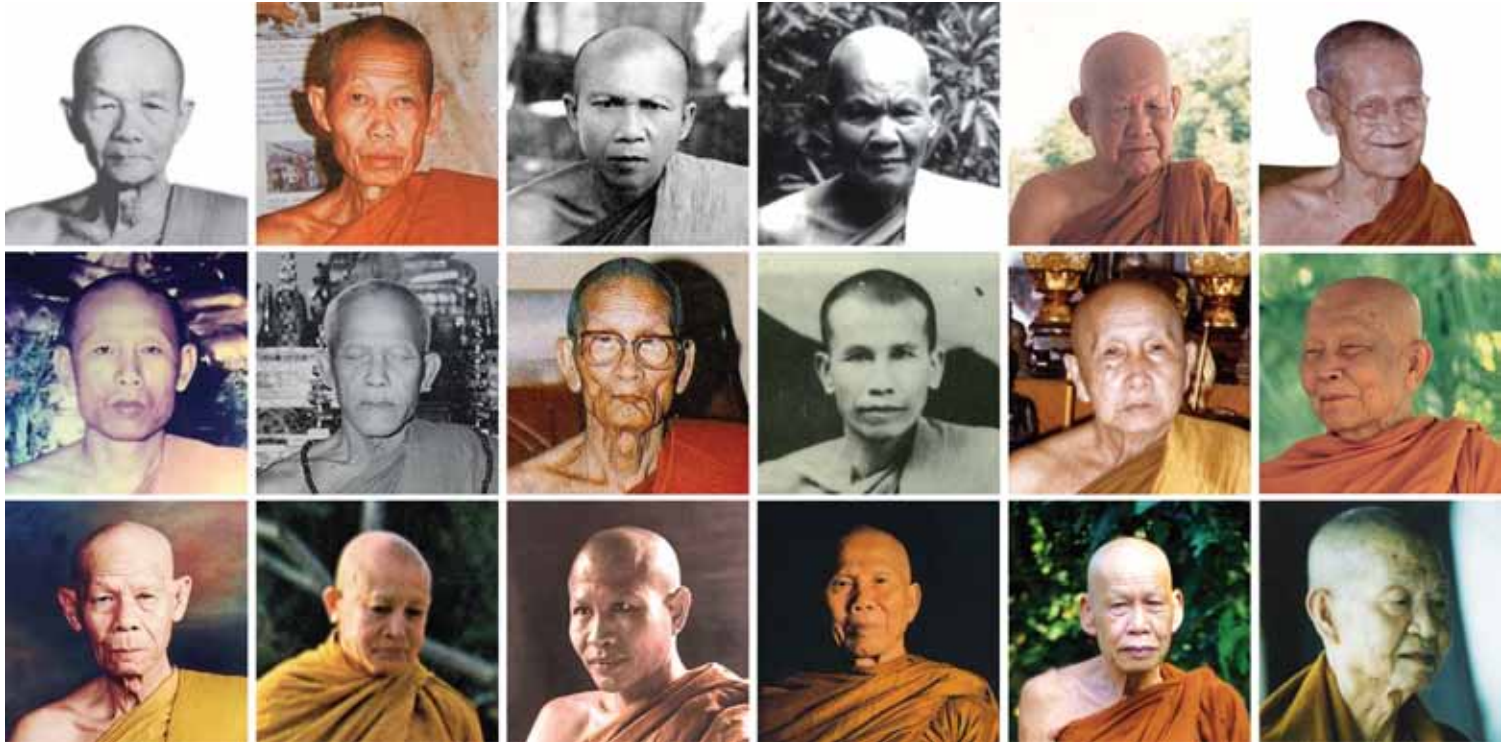
ตั้งแต่หลวงปู่สิงห์ จังหวัดนครราชสีมา ที่สร้างวัดศาลวันขึ้น นั่นเป็นลูกศิษย์ผู้ใหญ่ของท่าน เท่าที่เราจำได้ ก็อาจารย์สุวรรณ ท่านเสียไปแล้ว แล้วก็ไล่เลี่ยกัน อาจารย์สุวรรณท่านเคยไปอยู่ทางท่าบ่อ เคยสนิทสนมกับเรา เพราะเราไปเที่ยวทางท่าบ่อ ไปพบกับท่านที่นั่น นี่เรียกว่าอาจารย์สุวรรณ คู่เคียงกันกับหลวงปู่สิงห์ วัดศาลวัน หลวงปู่มหาปิ่น เป็นน้องของหลวงปู่สิงห์ เป็นเจ้าอาวาสวัดศรัทธาธรรม ด้านตะวันออกโคราช ติดกัน แต่ก่อนอยู่ ชานเมืองไป ห่างจากตัวเมืองไปประมาณ ๒ กิโลเมตร เดี่ยวนี้มันจะกลายเป็นใจเมืองเข้าไปแล้ว บ้านครอบครัวนี้ ก็ องค์หนึ่ง นอกจากนั้นเราก็จำไม่ค่อยได้ ลูกศิษย์ผู้ใหญ่ของท่านมาหาหลวงปู่แหวนอย่างนี้ ไล่เลี่ยๆ กันมา

แต่ก่อนท่านอยู่ในป่าจริงๆ เพราะหลวงปู่มันท่านไม่ได้ออกมาออกๆ นาๆ ง่ายๆ ท่านอยู่ในป่าๆ จากป่าก็ ภูเขา ออกมาดินเขาดินอะไร ถ้าไม่ใช่อยู่ภูเขาก็ต้องอยู่ในป่า ส่วนมากท่านจะอยู่ในภูเขา เอาจริงเอาจัง นี่ละต้น เป็นอย่างนั้น ที่นี้เวลากิ่งก้านแตกแขนงออกไปมันก็ปลอมก็แปลมไปเรื่อย ๆ อย่างนั้น อย่างเรานี่เป็นวาระสุดท้าย ท่านจริง ๆ เราเรียกว่าเหลนก็ถูก เราเป็นรุ่นเหลนไป หรือยกๆ ขึ้นบ้างก็ว่าหลาน แต่ไม่เต็มใจนัก ถ้าว่าเหลนนั้น จะพอดี เพราะครั้งสุดท้ายของท่าน ลูกศิษย์ต้น ที่สองลำดับมาที่สาม สุดท้ายก็น่าจะเป็นอย่างพวกเรา

ต้นจริง ๆ ก็ท่านอาจารย์สิงห์ อาจารย์สุวรรณ แล้วต่อเนื่องมาท่านอาจารย์ฝั้น เกี่ยวโยงกันมาตลอดนะ เรื่อยมา แล้วก็ค่อยต่อกันมา ๆ ครูอาจารย์ทั้งหลายเหล่านี้ได้รับการอบรมมาแล้วมาเป็นหลักเป็นเกณฑ์ก็แนะนำ สั่งสอน เป็นหลานไปละนะ เราจะอยู่ในนั้นหลานนี่ละ

เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ รากแก้วของกรรมฐาน

รากแก้วพระกรรมฐาน

ท่านเจ้าคุณ
พระอุบาลี
คุณูปมาจารย์
(จันทร์ สิริจันท)

วัดบรรมนิवास จังหวัดกรุงเทพมหานคร

“นั่นผู้รู้จริงเห็นจริง
เทศน์ถอดออกมาฯ
ดังพระพุทธรเจ้าและสาวก
ทั้งหลายท่านเทศน์”

เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๑
แสดงด้วยความรู้ความเห็นของธรรมแท้ๆ

สมัยก่อนไม่มีเสียงเทปอย่างนี้ เวลาเทศนาว่าการไม่ได้ยินนะ ฟังมาขึ้นเร็ว ๆ นี้ อย่างพ่อแม่ครูจารย์มันยังมีชีวิต อยู่ก็ไม่มี เสียตายครูบาอาจารย์ที่ท่านเทศน์เป็นอรรถเป็นธรรมฟังแล้วซึ่ง ๆ มากมันไม่มีอะไรอัด มันฟังมาเมื่อเร็ว ๆ นี้ สมัยก่อนหน้านี้ท่านเจ้าคุณอุบาลี วัดบรมนิวาส ฟังว่าเทศน์เป็นประโยชน์มากมาย วัดบรมนิวาสท่านเจ้าคุณอุบาลี ประชาชนเขาเคยเล่าให้ฟังว่าเขาอยู่ชั้นเลขพระโขนงไปชั้น เสียค่ารถเท่านั้นเท่านี้เขาเล่าให้ฟัง เขามาฟังเทศน์เจ้าคุณอุบาลี วัดบรมนิวาส เขาอยู่ทางพระโขนงฟากพระโขนง เขาเสียค่ารถเท่านั้นเท่านี้เขาเล่าให้ฟังนะ เขาเป็นคนมาฟังเอง

คือท่านเจ้าคุณอุบาลีท่านเทศน์อยู่ที่วัดบรมนิวาสเขาอยู่ฟากพระโขนงยังอุตสาหมาเสียค่ารถเท่านั้นเท่านี้เขาเล่าให้ฟัง ฟังที่ไหนมันก็ไม่จุใจ ว่าอย่างนั้นนะ มาฟังเทศน์ท่านเจ้าคุณอุบาลีแล้ว แหม ถึงใจ ไม่มีจิตจางอะไรเลย ฟังเมื่อไรถึงใจทุกครั้ง ๆ เขาอยู่ทางฟากพระโขนง เสียค่ารถมาวัดบรมนิวาส เขายอมเสียเขาไม่เสียตาย เงินไม่มีคุณค่าเท่าธรรม เขาพูดน่าฟังนะ เสียค่ารถเท่านั้นเท่านี้ เขาพูดเอง เขาอยู่ทางพระโขนงแล้วเสียค่ารถมาฟังเทศน์วัดบรมนิวาส เสียเท่าไรเขาก็พอใจ เงินไม่มีคุณค่าเท่าธรรม นี่ละจุดนี้สำคัญมากนะ เงินไม่มีคุณค่าเท่าธรรม ท่านเจ้าคุณอุบาลีเทศน์อยู่วัดบรมนิวาสเขามาฟัง เขาบอกว่าอยู่ทางฟากพระโขนงไปชั้น

เทศน์นี้ให้สมบูรณ์แบบสมกับศาสนาของเราเป็นศาสนาของศาสดาองค์เอก ให้ได้ทั้งภายนอกภายใน ภายนอกตีกระจายออกทั่วโลกดินแดน ภายในหมุนเข้าหาอริชชาตัวก่อภพก่อชาติ เทศน์ค้ำยันยึดตลอดทั่วถึงทั้งภายนอกภายใน นั้นเรียกว่ารู้ธรรมเห็นธรรม เทศน์เป็นธรรมล้วน ๆ แต่เทศน์ส่วนมากมันก็มักจะเป็นแกงหม้อใหญ่ ไม่ใช่แกงหม้อเล็ก หม้อจืด คือแกงหม้อเล็กหม้อจืดนั้นหมุนเข้าเลย ตั้งแต่อกติเข้าไป ๆ ถึงเรือนรังของวิภูวนได้แก่**อริชชาปัจจุยา**

นั่นผู้รู้จริงเห็นจริงเทศน์ถอดออกมา ๆ ดังพระพุทธเจ้าและสาวกทั้งหลายท่านเทศน์ท่านจะดึงออกมาเลย รังแห่งภพแห่งชาติอยู่ที่ไหนท่านดึงออกมา ๆ คือผู้เทศน์เทศน์ด้วยความรู้จริง ๆ เห็นจริง ๆ ถอดถอนกิเลสเหล่านี้ ได้จริง ๆ คุณค่าของธรรมที่เกิดขึ้นจากการถอดถอนกิเลสท่านจะนำออกมาเทศน์ทั้งหมดเลย นี้เรียกว่าเทศน์ถึงเหตุถึงผล ถึงกิเลสถึงธรรม ถึงทั้งกิเลสถึงทั้งธรรม

เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๑ แสดงด้วยความรู้ความเห็นของธรรมแท้ ๆ

หลวงปู่เสาร์ กัณฑ์โล

วัดเลียบ อำเภอเมือง
จังหวัดอุบลราชธานี

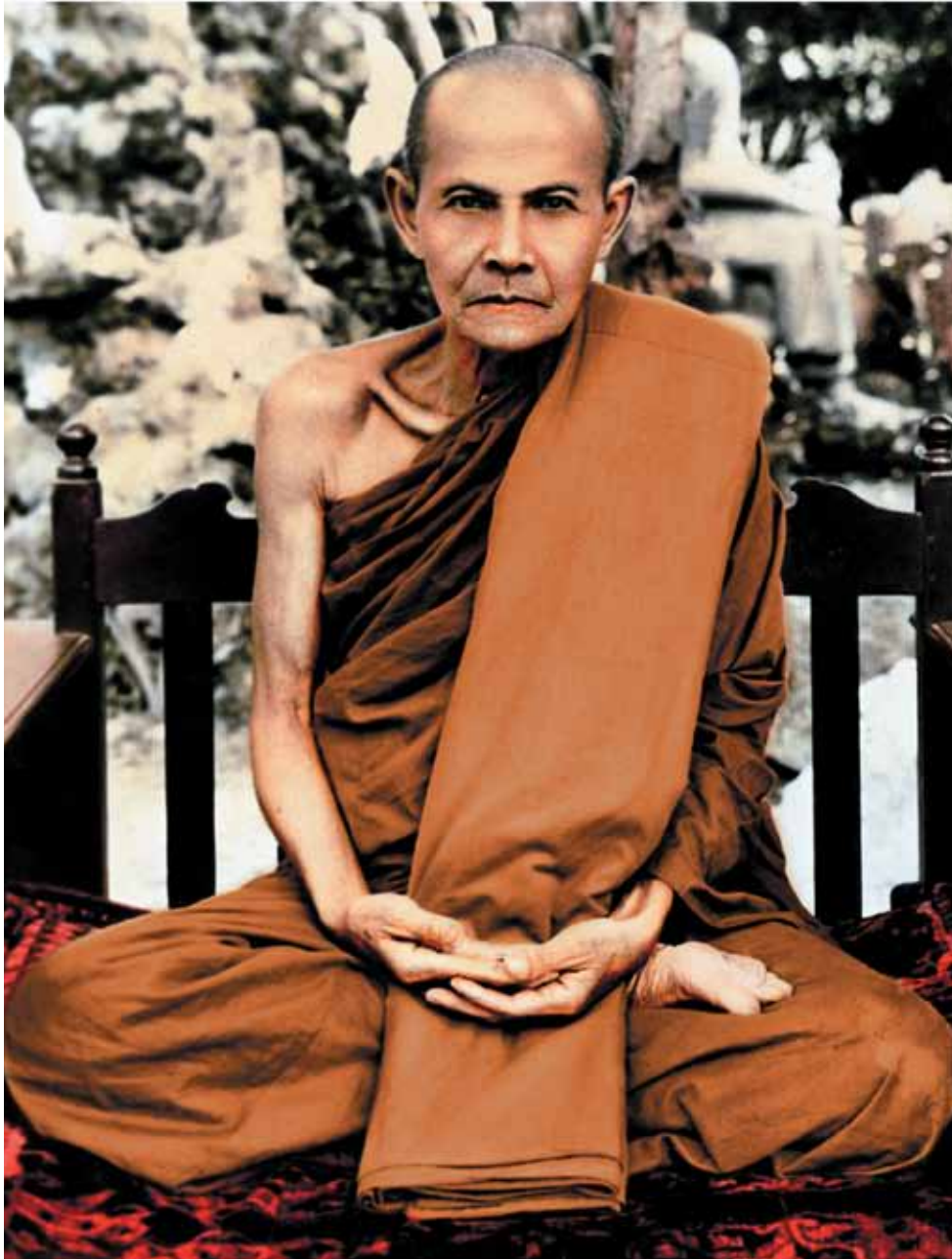
“หลวงปู่เสาร์ก็เช่นเดียวกัน
เป็นอาจารย์ของพวกเราทั้งหลาย
เรียกว่าปรมาจารย์ เป็นอาจารย์
ชั้นเยี่ยมในสมัยปัจจุบัน”

เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒
ปฏิบัติแบบพระสมณูรณแบบ

หลวงปู่ฉันเราไปแบบหนึ่ง ส่วนหลวงปู่เสาร์นี่ก็ไปอย่างนั้น
แหละ ไปเรื่อย ๆ นี่ก็อัฐิเป็นพระธาตุเหมือนกันนะ หลวงปู่เสาร์อัฐิก็
เป็นพระธาตุ หลวงปู่ฉันก็เรียกว่าเป็นมาแล้ว นั่นก็เป็นตั้งแต่นั้นแหละ
ตั้งแต่มรณภาพแล้วทีแรก หลวงปู่เสาร์ก็เป็นเหมือนกัน ท่านเป็น
คู่กันนะไปที่ไหนไปด้วยกัน ท่านติดกันมาแต่นั้นแหละ นี่ละสององค์นี้
เบิกกรรมฐานเรานะ จากนั้นก็หลวงปู่ฉันเป็นผู้เบิกจริง ๆ เบิกกรรมฐาน
จึงได้มีร่องรอยมาจนกระทั่งทุกวันนี้มาจากหลวงปู่ฉันเรา

เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๔ อริยาบถบรรเทาทุกข์

หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

วัดป่าสุทธาวาส อำเภอเมือง
จังหวัดสกลนคร

“รากแก้วพระกรรมฐาน”

เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๕
รากแก้วของพระกรรมฐาน

หลวงปู่มั่น พ่อแม่ครูอาจารย์มั่นเรานี้ ท่านปฏิบัติแบบคงเส้นคงวาหนาแน่นตามตำรับตำราจริง ๆ หาที่ติต้องติไม่ได้เลย เรียกว่าปฏิบัติแบบสมบูรณ์แบบตามตำรับตำรา ไม่มีที่ตำหนิเรื่อยมาจนกระทั่งวันท่านมรณภาพ นี่เป็นคติตัวอย่างแก่บรรดาลูกศิษย์ลูกหาทั้งหลายได้เป็นอย่างดี เพราะฉะนั้นท่านถึงประสิทธิ์ประสาทอรรถธรรมให้แก่ลูกศิษย์ จนกลายเป็นลูกศิษย์มีครู บรรดาลูกศิษย์ของหลวงปู่มั่นที่เป็นครูเป็นอาจารย์แนะนำสั่งสอนประชาชน เราอยากจะว่าทั่วประเทศไทย ออกจากหลวงปู่มั่นทั้งนั้น เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่นมาโดยลำดับ

อาจารย์องค์นั้น ๆ ที่ปรากฏชื่อลือชื่อนาม มักจะมีแต่ลูกศิษย์ของหลวงปู่มั่นเรานั้น คือสอนเป็นหลักเป็นเกณฑ์เป็นอรรถเป็นธรรมจริง ๆ เป็นที่ตายใจได้ ไม่ได้สอนแบบลูป ๆ คำ ๆ ขลังในสิ่งนั้น ขลังในสิ่งนี้ อย่างนี้ไม่มีในหลวงปู่มั่นและลูกศิษย์ของท่านผู้มีธรรมเป็นหลักใจ สอนตรงอรรถตรงธรรมไปโดยลำดับ และมีจำนวนมากทั่วประเทศไทยของเรา

คืออย่างพระกรรมฐานนี้มีอยู่ทุกภาค...กรรมฐานในประเทศไทยมีอยู่ทุกภาคที่เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่นประสิทธิ์ประสาทให้ แม้จะไม่เป็นลูกของท่านจริง ๆ ที่อยู่กับท่าน แต่ก็เป็นหลาน คือได้รับจากครูจากอาจารย์ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของท่านมาก่อนแล้ว ก็ประสิทธิ์ประสาทธรรมะให้ แล้วก็เป็นครูเป็นอาจารย์ต่อไป สั่งสอนญาติโยมในที่ต่าง ๆ มีจำนวนมาก นี่ละเป็นผลงานของหลวงปู่มั่นเรา เป็นผลงานที่กว้างขวางมาก ลูกศิษย์ลูกหาองค์ไหนอยู่ที่ใด ตามแล้วมีแต่ลูกศิษย์หลวงปู่มั่น ๆ ไม่ค่อยย่อแหลม มักจะมีหลักมีเกณฑ์อยู่เสมอ ไม่ได้สอนแบบออกนอกกลุ่มนอกทาง ขลังไปในที่ต่าง ๆ อย่างนี้ไม่ค่อยมี ลูกศิษย์ของท่านอาจารย์มั่นจริง ๆ ไม่ค่อยมี สอนไปตามอรรถตามธรรมล้วน ๆ ท่านสอนอย่างนี้

ท่านมาอยู่ที่นี้ พระเนรก็หลังไหลเข้ามาศึกษาอบรมกับท่านไม่ได้ขาดเลย เต็มอยู่ในวัดนี้ เต็มตลอด อย่างครูบาอาจารย์ทั้งหลายที่ปรากฏชื่อลือชื่อนามมาจนกระทั่งทุกวันนี้ เราอยากจะพูดว่าร้อยทั้งร้อยมีแต่ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นทั้งนั้นที่รำลืออยู่ทุกวันนี้ละ แม้ท่านจะล่วงไปแล้วคุณงามความดีท่านไม่ล่วงไป ก็เหมือนอย่างหลวงปู่มั่นเราที่ท่านล่วงไปแล้วคุณงามความดีของท่านที่ครอบคลุมเมืองไทยเราอยู่เวลานี้ ไม่ได้จืดจางไปไหน ครูบาอาจารย์ทั้งหลายซึ่งเป็นลูกศิษย์ท่านก็เหมือนกันอย่างนั้น ส่วนมากมีแต่ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นทั้งนั้น นี่ละผลงานของท่านเห็นอย่างนี้

แล้วได้ลูกศิษย์เพียงองค์หนึ่ง ๆ เป็นครูเป็นอาจารย์สอนคนนี่จำนวนมากขนาดไหน นี่ผลงานของท่าน เราจะเอาเงินหมื่นเงินแสนเงินล้านมาซื้อไม่ได้นะครูบาอาจารย์แต่ละองค์ ๆ ที่ประพุดิตัวมีหลักมีเกณฑ์จนกลายเป็นเพชรน้ำหนึ่งขึ้นมาอย่างนี้ เอาคุณค่าของโลกชนิดไหนมาเทียบไม่ได้เลย นั่นละจึงเรียกว่าผลงานของท่านกว้างขวางมาก

เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๒ (บาย) ผลงานของหลวงปู่มั่น

แล้วใครที่จะทำ ที่จะกระจายไปกว้างแสนกว้างเหมือนหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นจึงเป็นโรงงานใหญ่ สำหรับผลิตลูกศิษย์ลูกหาทั้งหลายทางด้านอรรถด้านธรรม ให้กระจายออกไปทุกวันนี้ ก็ออกจากหลวงปู่มั่น เทศนาว่าการสั่งสอนบรรดาลูกศิษย์ไปประพุดิตปฏิบัติ ได้มรรคได้ผลขึ้นมาธรรมะกระจายออกไป เหล่านี้มีตั้งแต่ลูกศิษย์ท่านอาจารย์มั่นทั้งนั้นนะ ที่แผ่กระจายทั้งฝ่ายธรรมยุตและมหานิกาย เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่นทั้งนั้นแหละ องค์ท่านนิพพานไปแล้วชื่อเสียงนี้กระฉ่อนทั่วประเทศทั่วโลก เฉพาะองค์ท่านเองท่านไม่ค้อยไปสอนใครละ ถ้าสอนก็สอนพระ พระอยู่กับท่านไม่กี่องค์ ในป่าในเขายังแล้วท่านไม่รับใคร ตอนท่านแก่นี้ท่านคงจะสงสารบ้างก็เลยรับพระมา แต่ก่อนไม่นะพระไปอยู่กับท่านไม่ได้

ลูกศิษย์ของท่านองค์ไหน ๆ ที่ปรากฏชื่อลือชื่อนามเหล่านี้มีแต่เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่นทั้งนั้นนะ

เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘ จอมปราชญ์สมัยปัจจุบัน

พ่อแม่ครูจารย์มั่นนี้เราเคารพสุดยอดเลย
นี่คือพระอรหันต์ในสมัยปัจจุบัน หลวงปู่มั่นคือ
พระอรหันต์ในสมัยปัจจุบัน เราเคารพสุดยอดเลย
เพราะฉะนั้นรูปของเราจะอยู่สูงกว่าท่านไม่ได้ ให้
ลดลง ให้ท่านอยู่สูงกว่า เราเคารพมาก หาย
สงสัย ท่านยังมีชีวิตอยู่ ธรรมะอะไรๆ ได้ยินได้ฟัง
เต็มเม็ดเต็มหน่วยแล้วหายสงสัย ท่านบริสุทธิ์
พุทธโธเต็มที่แล้วหลวงปู่มั่นเรา

เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓ (เที่ยง)
อยู่ด้วยกันเหล่านี้จะไม่ไปด้วยกันนะ

หลวงปู่สิงห์ ขันตยาโคโม

วัดป่าسالวัน อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา

“หลวงปู่สิงห์นี่ชัดแล้ว
เป็นพระธาตุ”

เมื่อค่ำวันที่ ๑๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๘
ฟอกจิตโดยหลักกรรมชาติ

หลวงปู่สิงห์ได้ทราบว่าเป็นพระธาตุแล้วนะ ก็สมชื่อสมนามที่ท่านเป็นอาจารย์ใหญ่อยู่ที่วัดศาลวัน โคราช ท่านเป็นลูกศิษย์เรียกว่าต้นปีละ (ถ้านับก็ ๑๙ ครั้ง ถ้านับหลวงปู่สิงห์ก็ ๑๙ หลวงปู่ปีนครับ) อันนี้ไม่ค่อยชัดนะ หลวงปู่สิงห์นี้ชัดแล้วเป็นพระธาตุ คือวัดส่วนหยาบต้องเอาพระธาตุวัดกันตามหลักเกณฑ์ของตำรับตำราบอกไว้อย่างชัดเจน **อัฐิที่จะกลายเป็นพระธาตุได้นั้นคืออัฐิของพระอรหันต์เท่านั้น** ฟังแต่ว่าเท่านั้น ชี้ขาดเลย เมื่อออกมาอย่างนี้ก็ประกาศบ้างเลยชัดเจน ธรรมดาผู้ที่จะออกมานี้ท่านทราบก่อนแล้วแหละ ตั้งแต่ยังไม่ตาย ครูบาอาจารย์องค์ไหนองค์ใดเป็นยังไงในวงปฏิบัติลูกศิษย์ลูกหาท่านทราบมาชัดเจนตลอด

อันนี้มาประกาศตอนสุดท้ายของท่านที่ล่วงไปแล้วเท่านั้นเอง สำหรับภายในที่ท่านอยู่ด้วยกัน ศึกษาอบรมมาด้วยกัน ท่านทราบกันมาตลอด ๆ เลย เพราะวิถีจิตวิถีธรรมอาจารย์กับลูกศิษย์ไม่พูดต่อกันจะพูดต่อใคร การเทศนาว่าการเรื่องจิตใจ การดำเนินก้าวเดินเป็นยังไง ๆ เพื่อมรรคเพื่อผลขั้นใด ภูมิใด ท่านจะชี้แจงแสดงเหตุผล ท่านไม่ได้บอกว่าท่านได้บรรลุธรรมขั้นนั้น ๆ ก็ตาม แต่ธรรมชาติที่ท่านนำออกนี่คือธรรมล้วน ๆ ออกเป็นขั้นเป็นภูมิไปเลย นั่น ใครจะไม่ยอมรับ บรรดาลูกศิษย์ลูกหาที่อยู่ใกล้ชิดติดพันท่านทราบกันหมด เป็นแต่ที่ว่าท่านไม่พูดเฉย ๆ เงียบ ๆ เท่านั้นเอง อันนี้ออกมาเปิดเผยแล้วจึงประกาศให้พี่น้องทั้งหลายทราบ

เมื่อค่ำวันที่ ๑๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๘ ฟอกจิตโดยหลักธรรมชาติ

หลวงปู่ทองรัตน์ กันตสีโล

วัดป่าบ้านคุ่ม อำเภอสำโรง
จังหวัดอุบลราชธานี

“สมบุรณ์แบบแล้วนี้
ไม่ว่าธรรมยุต-มหานิกาย
นี่สมบุรณ์แบบ”

เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒
ปฏิบัติแบบพระสมบุรณ์แบบ

หลวงปู่่มั่นไม่ให้ญาติตินะ ไปหาหลวงปู่่มั่นอยู่ทางสามฝั่ง ท่านห้ามไม่ให้ญาติติ **สมบุรณ์แบบแล้วนี่ไม่ว่า ธรรมยุต-มหานิกาย นี่สมบุรณ์แบบ** สังคมยอมรับแล้ว มรรคผลนิพพานไม่ห้าม อยู่ในข้อปฏิบัติ ให้ปฏิบัติตาม หลักธรรมหลักวินัยนะ ท่านว่า ท่านจึงไม่ได้ญาติตินะ ไม่อย่างนั้นท่านก็ญาติติ ท่านอาจารย์มีท่านไม่จับเงินนะ ท่าน อาจารย์มีท่านเป็นมหานิกาย (ที่หลวงตาเล่าหลวงปู่ทองรัตน์ หลวงปู่กินรี) เหล่านี้ละที่เป็นลูกศิษย์รุ่นของท่านละ คือ ท่านไม่ให้ญาติติเลย เคารพท่านเลยอยากญาติติกับท่าน ไม่ต้องญาติติ ท่านสั่งเลยไม่ให้ญาติติ เลยไม่ญาติติทุกองค์ สมมุติ นิยมเขามีแล้วก็ให้มีไปอย่างนั้นละ ไม่ทำลาย แต่ที่จะมาพลิกเปลี่ยนไปไม่ต้อง ไม่ให้ญาติติ พลิกไปใหม่ ไม่ให้ญาติติ ส่วนที่เป็นมาแล้วก็เป็นไปละ ส่วนที่เป็นอยู่แล้วก็ให้เป็นอยู่อย่างนั้น ไม่ได้ญาติติ ท่านอาจารย์มีไม่ได้ญาติติ

เวลาท่านมรณภาพแล้วอัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุนะ นี่ละลูกศิษย์หลวงปู่่มั่น ท่านเคารพหลวงปู่่มั่น มากที่สุด แล้วอาจารย์ทองรัตน์ อาจารย์ไหนบ้างละ (อาจารย์กินรี) นี่ละฝ่ายมหานิกายที่ท่านไม่ให้ญาติติ อยู่ด้วยกัน นั้นแหละท่านไม่ให้ญาติติ ประเพณีไหนก็ทำตามประเพณีก็แล้วกัน หลักธรรมหลักวินัยนั้นละหลัก ๆ ของพระคือธรรม วินัย

เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ ปฏิบัติแบบพระสมบุรณ์แบบ

หลวงปู่มี ญาณมุนี

วัดป่าสูงเนิน อำเภอสูงเนิน
จังหวัดนครราชสีมา

“ท่านอยู่สูงเนิน อันนี้ก็สำคัญ
เพชรน้ำหนึ่งเป็นลูกศิษย์
ของหลวงปู่มันเรา”

เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒
ปฏิบัติแบบพระสมบุรณ์แบบ

หลวงปู่มี ญาณมุณี วัดถ้ำซบมีด จ.นครราชสีมา อยู่ทางสูงเนิน ที่แถวนั้นเป็นทำเลที่ท่านอยู่สะดวกสบาย เป็นป่า เป็นเขา เราไปบุกไปหาท่านถึงท่านเลยละ เอะอะมาได้ยังไง ท่านรู้สึกว่ามีเมตตามากนะ กุฏิกุจจทุกสิ่งทุกอย่าง ท่านวิ่งเองนะ ทำไมท่านมหามาได้แบบนี้ละ ครูบาอาจารย์อยู่ที่ไหนผมมาได้ยังไงละ คุณกันสนุกนะ อาจารย์มีนี่เป็น คนสูงเนิน เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มันมาอยู่ทางนี้ ตั้งแต่ท่านศึกษาปฏิบัติอยู่ทางสามผงหนุ่มน้อยทางนี้ละ อยู่หลายองค์ พร้อม ๆ กันกับหลวงปู่ฝั้น พร้อม ๆ กัน หลวงปู่ฝั้น **หลวงปู่มีคือองค์นี้ละ ท่านอยู่สูงเนิน อันนี้ก็สำคัญเพชรน้ำหนึ่ง** เป็นลูกศิษย์ของหลวงปู่มันเรา คราวนั้นมีหลายองค์อยู่เราจำไม่ได้หมดละ คือรุ่นราวคราวเดียวกันก็คือหลวงปู่มี หลวงปู่อะไรนี่ ไ้หลายองค์เราจำไม่ได้ ลูกศิษย์หลวงปู่มันทั้งหมด

เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ ปฏิบัติแบบพระสมณะแบบ

หลวงปู่ดูลย์ อตุโล

วัดบูรพาราม อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

“หลวงปู่ดูลย์ที่สุรินทร์
เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่น
รุ่นใหญ่”

เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐
ตำหนิอาจารย์ของตัวเอง

(มีนายตำรวจคนหนึ่งติดตามพระมเหษีของหลวงตาทางวิทยุเกี่ยวกับที่หลวงตาพูดถึงเพชรน้ำหนึ่งเขาเลยบอกเพิ่มเติมมาให้เขาได้ไปกราบอัฐิของพระอริยสงฆ์ต่าง ๆ ที่หลวงตายังไม่พูดถึง เขาก็เลยกราบเรียนมาให้หลวงตาได้รับทราบ) ไปเห็นพระเวลาท่านมรณภาพแล้วอัฐิท่านกลายเป็นพระธาตุเป็นเพชรน้ำหนึ่งว่าจั้นหรือ (ครับมีบางองค์หลวงตายังไม่ได้พูด เขาเลยกราบเรียนมา อย่างหลวงปู่คุณลย์ที่สุรินทร์ หลวงปู่บุญ ที่สว่างแดนดิน) อัฐิกลายเป็นพระธาตุเหลืออันนี้ก็เป็นที่ลูกศิษย์หลวงปู่มั่น หลวงปู่คุณลย์ที่สุรินทร์เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่นรุ่นใหญ่

เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐ ตำนานอาจารย์ของตัวเอง

หลวงปู่กนิริ จันทิโย

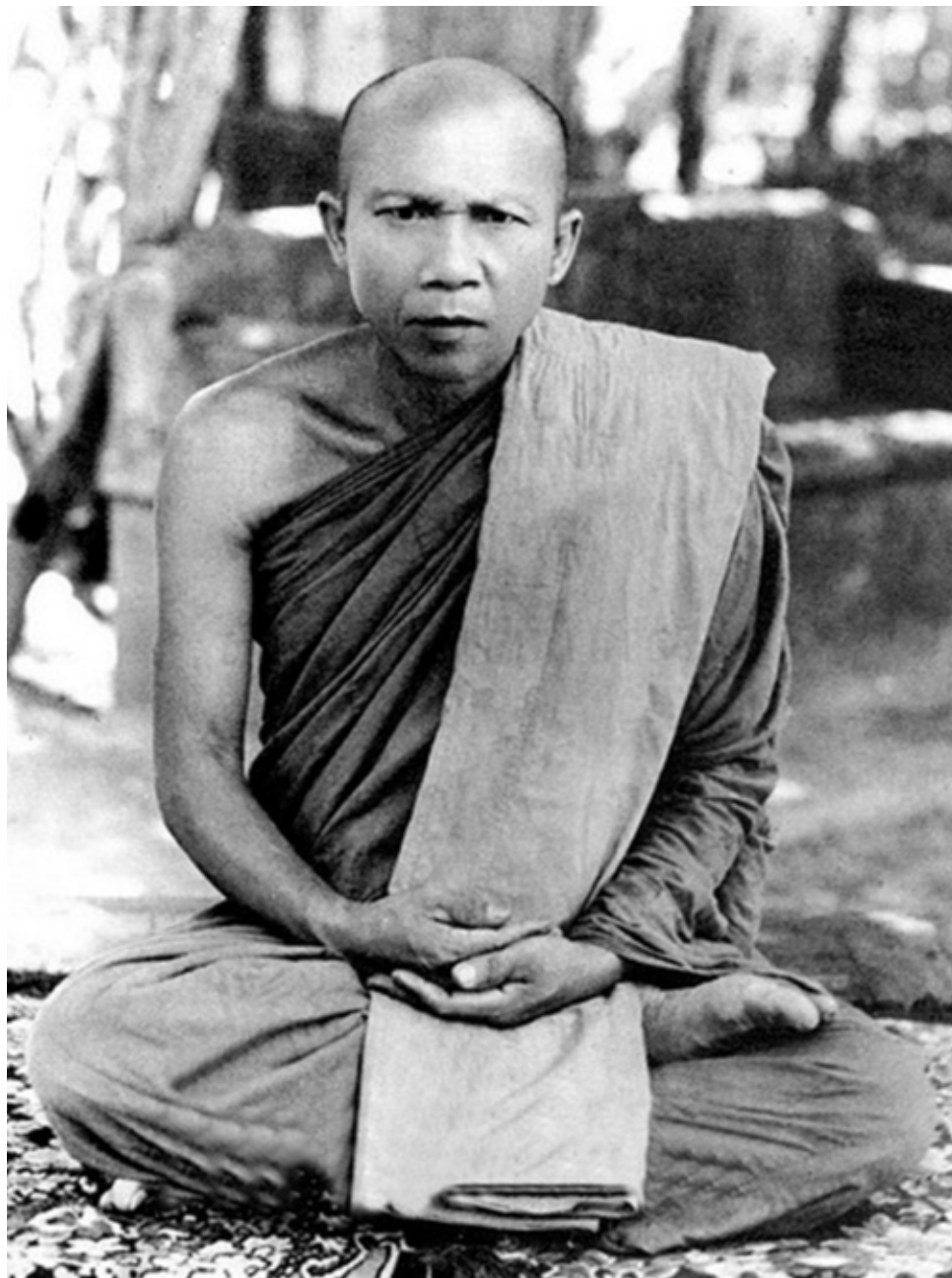
วัดกัณฑ์ศิลาวาส อำเภอธาตุพนม
จังหวัดนครพนม

“โอ้ย มหานิกายก็มี
มีเต็มไปหมด..
ปรากฏว่าอัฐิของท่าน
กลายเป็นพระธาตุนะ”

เมื่อค่ำวันที่ ๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗
พระพุทธรูปเจ้าเป็นสกุลแห่งพระป่า

โอย่ มหานิกายก็มี **มีเต็มไปหมด** อย่างสายท่านอาจารย์ชานี้ก็เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่น อาจารย์ชานี้เป็นลูกศิษย์มาตั้งแต่อาจารย์กินรี อาจารย์ทองรัตน์ ที่เป็นอาจารย์ของอาจารย์ชามา และอาจารย์ทองรัตน์ อาจารย์กินรี เป็นต้นเข้ามาศึกษาอบรมกับหลวงปู่มั่น แล้วอาจารย์มีที่มวกเหล็ก ท่านเสียดที่มวกเหล็ก **ปรากฏว่าอัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุนะ** นี่เป็นลูกศิษย์ของหลวงปู่มั่นแล้วมาขอญาติ นี่ท่านพูดเป็นธรรมนะ มาขอญาติกับท่าน โอย่ ท่านอย่าญาติติเลย

เมื่อค่ำวันที่ ๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗ พระพุทธเจ้าเป็นสกุลแห่งพระป่า

หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ

วัดป่าไม้โครธาราม อำเภอหนองบัวซอ
จังหวัดอุดรธานี

“ท่านอาจารย์อ่อนก็ไซ้”

เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑
ผู้ประสิทธิ์ประสาทธรรม

ลูกศิษย์องค์ไหนๆ มีแต่ลูกศิษย์ของท่านทั้งนั้น กระจายอยู่ทั่วไป มีแต่ลูกศิษย์ของท่าน อย่างท่านอาจารย์ลีนี้ก็ใช่เสีย ท่านอาจารย์กงมาที่วัด ดอยธรรมเจดีย์ก็ใช่เสีย อย่างท่านอาจารย์พรหมก็เคยอยู่เชียงใหม่กับท่านเสีย ท่านอาจารย์ขาวก็ลูกศิษย์ท่าน ท่านอาจารย์ฝั้นก็ลูกศิษย์ท่านเสีย ที่กล่าวนี้มีแต่ ประเภทเพชรน้ำหนึ่งนะ ที่ท่านผลิตขึ้นมาได้ ท่านอาจารย์คำดี หลวงปู่แหวนนี้ ก็ใช่ **ท่านอาจารย์อ่อนก็ใช่**

เราพูดถึงประเภทเพชรน้ำหนึ่งนะ นอกนั้นเราไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับนักนะ ใครจะเป็นอะไรเราก็ไม่ค่อยสนใจนัก เราสนใจพูดเฉพาะเพชรน้ำหนึ่งๆ อย่างท่าน อาจารย์พรหมนี้ก็เหมือนกัน เพชรน้ำหนึ่ง หลวงปู่ดีก็เพชรน้ำหนึ่ง โอ๊ย อัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุนี้สวยงามมาก เราไปดูเอง ได้ทราบว่าอัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุ เราตั้งหน้าตั้งตาไปดูเลย ให้พระเฝ้าออกมาให้ดู พระก็เฝ้าออกมา รู้สึกว่าสวยงามมาก

เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑ ผู้ประสิทธิ์ประสาทธรรม

หลวงปู่ชอบ ฐานสโม

วัดป่าสัมมานุสรณ์ อำเภอวังสะพุง
จังหวัดเลย

“อาจารย์หลวงปู่ชอบนี้
เป็นพระที่มีคุณธรรมสูงส่ง”

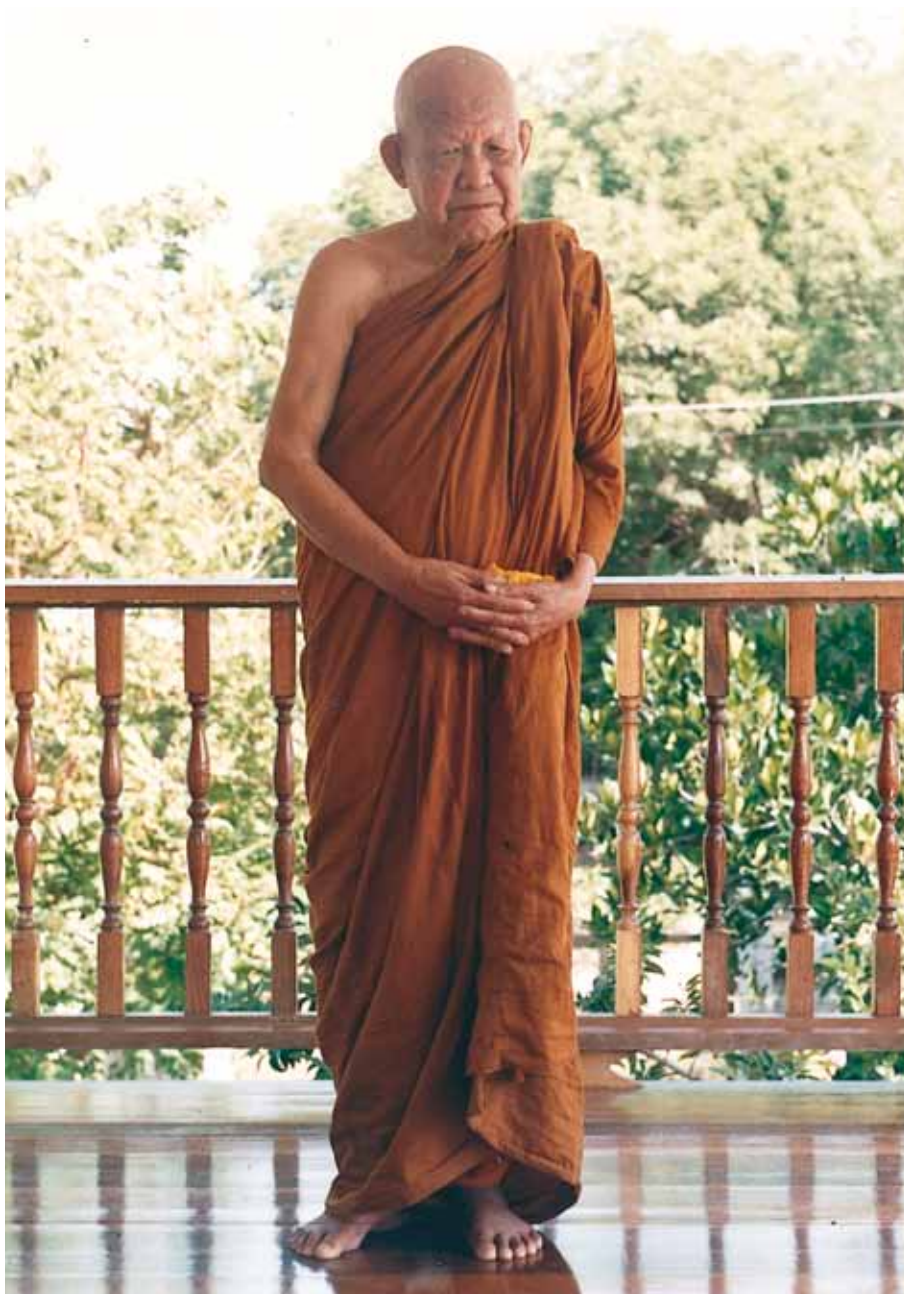
เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๒๗ (บ่าย)
อย่าพากันลงนรก

อาจารย์หลวงปู่ชอบนี้เป็นพระที่มีคุณธรรมสูงส่ง การประพฤติปฏิบัติองค์ท่านเป็นความราบรื่นดีงาม เป็นความสงบร่มเย็น เย็นตาเย็นใจ แก่ผู้ได้เห็น ได้ยิน ได้ฟังตลอดมา เวลาท่านมรณภาพลงไปแล้วก็แสดงคุณลักษณะแห่งความดี และความดีเลิศให้พี่น้องทั้งหลายได้ประจักษ์เป็นพยานเรื่องพระพุทธานุภาพ ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติตั้งแต่ต้นจนวสานสุดยอดแห่งธรรม คือท่านมรณภาพจากไปแล้ว อัฐิของท่านได้กลายเป็นพระธาตุเป็นลำดับลำดับมาแล้วเวลานี้

นี่คือประวัติของหลวงปู่ชอบ ที่ท่านชอบเป็นนิสัยดั้งเดิมมาตั้งแต่ออกปฏิบัติ คือบวชแล้วท่านตั้งหน้าตั้งตาประพฤติปฏิบัติ ได้พูดอรรถพุดธรรมต่อหน้าต่อตากันกับหลวงตานี้หลายครั้งหลายหน เพราะมีความสนิทสนมกันมาก มาตั้งแต่สมัยอยู่หนองผือ เวลาท่านไปกราบเยี่ยมหลวงปู่มัน ไปพบกันคุยกันท่านพักเวลานาน ๆ จึงได้สนิทสนมตั้งแต่บัดนั้นมาจนกระทั่งท่านมรณภาพ นี่เป็นอย่างไรบ้างพี่น้องชาวพุทธเรา พอฟังได้ไหม เสียงอรรถเสียงธรรมที่แสดงความสัตย์ความจริงมาให้เราทั้งหลายฟัง จากพระผู้ท่านปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ไม่ใช่ท่านผู้จะประพฤติตัวมาเป็นคนโกหกหลอกลวงตัวเองแล้วก็หลอกลวงคนอื่น ดังที่มีอยู่ทั่วไป

ท่านเป็นผู้ตั้งอกตั้งใจปฏิบัติต่อศีลต่อธรรมตลอดมา เวลาท่านมรณภาพจากไปแล้ว อัฐิของท่านได้กลายเป็นพระธาตุขึ้นมาให้เห็นประจักษ์ ตามตำราที่ท่านแสดงไว้เป็นข้อยืนยันว่า อัฐิที่จะกลายเป็นพระธาตุได้นั้น ต้องเป็นอัฐิของพระอรหันต์โดยถ่ายเดียวเท่านั้น นอกนั้นไม่เป็น นี่คือการยืนยันจากพระบรมศาสดาที่ประทานไว้

เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๗ (บาย) อโยพากันลงนรก

หลวงปู่หลุย จันทสาโร

วัดถ้ำผาบิ้ง อำเภอวังสะพุง
จังหวัดเลย

“เห็นไหมละอัฐิของท่าน
กลายเป็นพระธาตุแล้ว
นั่นละตีตราบอกแล้ว
นั่นคือพระอรหันต์”

เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๐
เรื่องธรรมใดคราดไม่ถึง

นั่นละเรื่องของธรรมท่านเป็นอย่างนั้น ท่านไม่ฟังเพื่อเทอเหิมนะ เรื่องธรรม เพราะฉะนั้นจึงสงบเย็นทุกอย่าง ท่านกะแต่พอดี ๆ สัลเลขธรรม ๑๐ ข้อนี้ สำหรับพระผู้ปฏิบัติออกหน้าแหละ อัจฉริยตา มักน้อย แน่เหมือนท่านอาจารย์หลุย ไปหาซีลูกศิษย์หลวงปู่มั่นเราองค์ไหนจะเหมือนท่านอาจารย์หลุยไม่มี เรายกให้เลยเรื่องมักน้อย จนกระทั่งยามขาดหมดข้างนอกข้างใน มันมีสองชั้น เราไปจับยาม จับทำไม ขึ้นทันทีเลย มันยังดีอยู่ นี่ มันดีอะไรไม่ใช่คนตาบอดดู มันดีอยู่ข้างในคือชั้นในดีอยู่ ท่านพูดของท่านก็ถูก ไอ้เราไปจับก็ถูก ก็เราดูมันดูไม่ได้ดูข้างนอก อย่างนั้นละท่านใช้

มักน้อยที่สุดก็คือท่านอาจารย์หลุย บรรดาลูกศิษย์พ่อแม่ครูจารย์มั่นเด่นทางมักน้อย ทุกสิ่งทุกอย่างไม่มี คำว่าสวดสวดงดงามอะไรเลย ผ่าก็เอาจิวรเก่า ๆ มาอย่างงั้นละ ท่านมักน้อยมาก ในบรรดาลูกศิษย์พ่อแม่ครูจารย์มั่น เราเห็นว่าท่านอาจารย์หลุยเป็นที่หนึ่ง ความมักน้อยนะ **เห็นไหมล่ะอัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุแล้ว นั่นละตีตราบอกแล้วนั่นคือพระอรหันต์** ถ้าลงอัฐิกลายเป็นพระธาตุแล้วประกาศบ้างขึ้นมา ทางส่วนสกลกายภายนอกอย่าง แจ่มชัด ภายนอกนั้นท่านรู้กันมาละ ในวงกรรมฐานรู้กัน องค์ไหนภูมิจิตภูมิธรรมอยู่ชั้นใดภูมิใดนี้รู้กันในวงกรรมฐาน ท่านพูดกันเรียกว่าธรรมะในครอบครัว ท่านพูดกันในวงปฏิบัติเจียบ ๆ รู้กันเจียบ ๆ อยู่งั้นละ ท่านไม่ฟูฟ่า ไม่ฟังเพื่อไม่โอ้ไม่वाद

เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๐ เรื่องธรรมใครคาดไม่ถึง

ถ้าพูดถึงเรื่องความมักน้อยนี้ บรรดาลูกศิษย์พ่อแม่ครูจารย์มั่นนี้ไม่มีใครเกินท่านอาจารย์หลุย ความมักน้อย มักน้อยที่สุดเลย มีองค์เดียว ไม่มีใครสู้ได้ ความมักน้อย ท่านเป็นนิสัยอยู่ง่าย ไปง่าย กินง่าย นอนง่าย สบาย ไม่ยุ่ง กับอะไรนะท่านอาจารย์หลุย หาได้ยาก บรรดาลูกศิษย์หลวงปู่มั่นก็ท่านอาจารย์หลุยละองค์หนึ่งมักน้อยที่สุด ไม่ยุ่ง กับอะไรเลย ไปสบาย มาสบาย อยู่สบาย ท่านอาจารย์หลุย

เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ ท่านปฏิบัติตามนิสัย

หลวงปู่ขาว อนาลโย

วัดถ้ำกลองเพล อำเภอเมือง
จังหวัดหนองบัวลำภู

“พระอรหันต์ในสมัยปัจจุบัน
ก็หลวงปู่ขาวองค์หนึ่งแน่
ร้อยเปอร์เซ็นต์”

เมื่อเช้าวันที่ ๒๙ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓
ชั้นสุขขวิปัสสโก

พูดถึงเรื่องหลวงปู่ขาว ท่านเป็นอยู่ที่โรงฆอด ท่านเล่าให้ฟัง ที่อำเภอแม่แตงหรืออะไรเชียงใหม่ ท่านบอกว่าไปเป็นอยู่ที่โรงฆอด เราก็บอกตรงๆ เลยเราเป็นอยู่ที่วัดดอยธรรมเจดีย์ ไม่มีอะไรค้ำกัน รื่นเริงบันเทิงกัน เพราะธรรมะทางภาคปฏิบัติผิดที่ไหนจะรู้กันทันทีๆ เลย เราก็เล่าถวายท่านสุดขีดของเราเลยเราเป็นฝ่ายเล่าถวายท่านก่อน เสร็จอะไรก็มอบถวายท่านเลย จะขัดข้องอะไรก็ให้ครูบาอาจารย์ ไม่ต้องเกรงใจ ให้บอกมาเลย เวลานี้สุดแล้ว ถ้าว่ากำลังที่สุดจนกระทั่งไม่แสวงหาอะไรอีกแล้ว ถ้าหากว่าหลงก็หลงเต็มที่เราก็อ้างัน

ท่านก็ตอบรับด้วยความเป็นมงคล เออ ตายใจแหละท่านว่า ท่านก็เล่าของท่านย่อๆ นิดหน่อย เพราะอะไรๆ ท่านมหาที่เล่าไปหมดแล้ว ท่านเลยเล่าย่อๆ ให้ฟังนิดหน่อย ท่านไปเป็นที่โรงฆอดท่านว่า โรงฆอดนี้อยู่ที่อำเภอแม่แตง เวลามันจะเป็นท่านออกไปอาบน้ำไปเห็นข้าวเขาเป็นรวงแก่แล้ว ท่านก็เอาข้าวมาพิจารณา ปัญญาขั้นนี้เป็นปัญญาหมุนตัวเองนะ คือเจออะไรมันจะเป็นสติปัญญาขึ้นมาเพื่อแก้ตัวเองๆ ท่านเอาข้าวมาพิจารณา เกิดเป็นข้าวแล้วก็หมุนไปหมุนมา เป็นข้าวแล้วเอาไปหว่านเป็นกล้าๆ ก็เป็นต้นข้าวแล้วเป็นข้าวแก่ ท่านก็หมุนไป วัฏวนของจิตก็เป็นอย่างนี้ๆ ท่านพิจารณา เลยบรรลุธรรมในเวลานั้น ในคืนวันนั้น ท่านเล่าให้ฟังว่าโรงฆอด เราก็เล่าถวายท่านว่าที่วัดดอยธรรมเจดีย์

เวลาท่านจะจากที่นั่นไป มันแปลกนะท่านมหา ผมจึงระลึกได้ทันทีเลย อย่างต้นโพธิ์เป็นต้นไม้ที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ เพราะฉะนั้นท่านถึงยกต้นโพธิ์เป็นคู่เคียงกันกับพุทธศาสนา ท่านเห็นบุญเห็นคุณของต้นไม้นั้น เราก็เหมือนกันเห็นบุญเห็นคุณของกุฎิกระต๊อบหลังเล็ก ๆ เวลาจำเป็นที่จะจากไป ไปแล้วยังหันหน้ากลับมาดูอีก เป็นความอาลัยอาวรณ์ท่านว่า เพราะกุฎินี้เป็นสถานให้บุญให้คุณแก่เรา มันก็เข้ากันได้เลยกับต้นโพธิ์เป็นคู่เคียงของพระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม อย่างที่ท่านอาจารย์ขาวบอกว่า กระต๊อบที่โรงฆอดเป็นที่ตรัสรู้ธรรมเหมือนกัน

เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๐ เราไม่ได้รอด

หลวงปู่ฝั้น อาจารย์

วัดป่าอุดมสมพร อำเภอพรรณานิคม
จังหวัดสกลนคร

“หลวงปู่ฝั้นเราพูดให้ฟังชัดๆ
ที่เราแน่ใจต่อท่านว่าต้องเป็น
พระธาตุนี้ละ”

เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๕
จากแมวถึงเพชรน้ำหนึ่ง

หลวงปู่ฝั้นเราพูดให้ฟังชัด ๆ ที่เราแน่ใจต่อท่านว่าต้องเป็น **พระธาตุนี้**นะ คือท่านจะเข้าจุดแล้ว เวลาไปคุยธรรมะกัน พยายามหาเวลาจะเข้าไปคุยกับท่านโดยเฉพาะ เข้าไปคุยที่ไร ๆ มันก็หากมีอยู่ นั่นละ เพราะนิสัยวาสนาต่างกัน หมอเขาไม่ไหวรับแขก ท่านไม่รับแขกแต่ท่านรับพระ มันเลยไม่มีเวลา เราเข้าไปหาท่าน ท่านก็เลยเล่าให้ฟัง ไปเผาศพหลวงปู่ฝั้นมาแล้วท่านว่าท่านจะเป็นจะตายจริง ๆ ท่านก็มากำหนดภาวณาที่นี้มันจะไปท่านว่าอย่างนั้น พิจารณาปั๊บเข้าไปตรงนี้ ท่านว่าอย่างนั้น เราก็จับปั๊บ นี่เห็นไหมมันมีสูงมีต่ำเมื่อไร มันนึกถึงครูบาอาจารย์นะ พอเข้าไปถึงจุดนั้นปั๊บ ทางนี้ขึ้นเลยทันที เหนอ ยังนอนตายอยู่ที่นี่หรือ นู่นนะฟังซิมันว่านะ ธรรมว่าให้ธรรมเป็นอะไรไป

เราไม่ได้ว่าให้ครูบาอาจารย์ใช้ใหม่ละ เราว่าให้ธรรมอยู่ในหัวใจครูบาอาจารย์ ท่านไปอยู่ตรงนั้น ทางนี้ดูอยู่ตลอดพิจารณาตลอด พอไปถึงนั้นท่านก็หยุดของท่าน เรียกว่าภูมิของท่านในระยะนั้นอยู่ตรงนั้น ทางนี้มันก็ออกปรับกันซิ ยังนอนตายอยู่ที่นี่หรือ นี่มันเป็นในจิตนะ ถ้าหากว่าไม่มีใครเลยนี้จะเอากันตอนนั้นเลย ผางทันทีเลย นี่ละธรรมเป็นอย่างนั้น ครูบาอาจารย์ที่เป็นภูมินั้นเป็นสมมุติอันหนึ่ง หลักธรรมชาตินี้เป็นธรรมไม่มีสูงมีต่ำ เช่นท่านพูดออกวันนั้นทางนี้ยังขึ้น ก็เลยพูดให้ลูกศิษย์ลูกหาฟัง พอท่านพูดถึงจุดนั้นท่านไปอยู่ตรงนั้นเสีย ยังนอนตายอยู่ที่นี่หรือ นู่นนะ นึกว่าไปถึงไหนแล้ว เราว่าอย่างนั้นนะความหมาย

แต่จากนั้นเป็นที่แน่ไปแล้ว เพราะฉะนั้นหลังจากนั้นมาตั้ง ๒๐ ปี ท่านก็มรณภาพ คือ พ.ศ. ๒๕๒๐ ปีท่านมรณภาพ ปี พ.ศ. ๒๕๐๖ เราไปเฝ้าศพท่านอาจารย์กงมา นั้นละเข้าไปเฝ้าท่านปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ท่านก็เล่าเรื่องภูมิธรรมภูมิจิตให้เราฟัง เพราะเราพยายามจะเข้าหาท่านที่ไร ท่านไม่รับแขกแต่ท่านรับพระอยู่ตลอด มันไม่มีเวลาละซี ท่านเลยเล่าเรื่องของท่านออกมาๆ เราก็จับเอาจนได้ ยังเสียใจอยู่ ถ้าได้แย็บออกสักชนิดหนึ่งก็จะได้ประโยชน์มากมาย พอไปถึงที่นั่น มันกระเทือนใจมาก ความหมายว่าอย่างนั้นนะ พอท่านไปพูดถึงนั้นท่านตายใจแล้วนี่ ทางนี้ขึ้นรับอี ยังนอนตายอยู่นี้ เหวอนึกว่าไปถึงไหนแล้ว แต่จากนั้นไปแล้วภูมิจิตของท่านจะดังแล้วเรารู้แล้วนี่นะ ที่นี้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๖ มาถึง ๒๕๒๐ ก็หลายปี

เพราะฉะนั้นเราถึงแน่ใจ แต่ก็มีพยานแล้วนะ พอท่านมรณภาพไปนาน อัฐิของท่านเราเป็นประธานกรรมการที่จะเก็บรักษาจ่ายไปที่ไหนๆ เราเป็นคนไปตรวจไปดู เสร็จแล้วเราก็หาอธิบายวิธีการเพราะเป็นประธานนี่ว่าไง อันนี้เอาไว้บรรจุนั้นๆ อันนี้ไม่เอา เราทำทำไมเอา อันนี้จำเป็นมากกว่า คือความหมายว่าจะแจกลูกศิษย์ เราก็บอกพระอันนี้ไม่เอาแหละ โอ้ย รุ่มเลย นี่ละที่เขาเอาไปแล้วกลายเป็นพระธาตุอยู่ในบ้านของเขา เขาก็มาเล่าให้ฟัง ว่าอัฐิของท่านอาจารย์ฝันเป็นพระธาตุแล้ว เรายอมรับทันที นี่ละเรื่องราวเป็นอย่างนั้น จึงหาอธิบายให้ลูกศิษย์ ก็เราเป็นประธานกรรมการนี่ละ อันไหนสมควรๆ เราก็แยกออก อันนี้ไม่จำเป็นแล้ว พอว่าไม่จำเป็นแล้วลูกศิษย์รุ่มเลยหมดเลย เขาได้ อันนี้ละ ที่เอามาอวดเราว่าเป็นพระธาตุเรียบร้อยแล้ว เป็นมากต่อมากนี่ก็อย่างนั้นแหละ ถ้าเข้าตรงนั้นแล้วไม่เป็นอันซ้ำกับเรวเท่านี้เอง นี่ละองค์หนึ่ง

เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๕ จากแมวมถึงเพชรน้ำหนึ่ง

อย่างหลงใหลพลังจิตเก่งมาก ยกให้เลยสมัยปัจจุบัน แล้วยังมีรู้ด้วยสิ่งต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น วันนั้น จวนจะเข้าพรรษา ท่านจะพาลูกศิษย์ลูกหาไปกราบพ่อแม่ครูอาจารย์มันที่หนองผือ เรามันเป็นอย่างนั้นละ ถ้ามีครูบาอาจารย์องค์ใดมาเราจะเข้าถึงก่อนแล้ว เข้าถึงดูทุกสิ่งทุกอย่างก่อนๆ ง่ายๆ เรื่อยเลย พอวันนั้นไปท่านขึ้นไปเราก็นั่งอยู่นั้นแล้ว คอย ครูบาอาจารย์ลูกศิษย์ของท่านชั้นผู้ใหญ่มาแต่ละองค์ๆ ท่านปฏิบัติปฏิบัติปฏิบัติอันรับภายในภายนอกเรื่องศีลเรื่องธรรมอย่างไรบ้างๆ ท่านจะไม่ปฏิบัติเหมือนกันนะ พ่อแม่ครูอาจารย์มันนี่ องค์นี้ขึ้นมามีกิริยามารยาทอรรถธรรมเป็นอย่างนั้น องค์นี้ขึ้นมามีกิริยามารยาทอรรถธรรมเป็นอย่างนั้น ไม่ได้ซ้ำกันนะ

พอดีวันนั้นท่านขึ้นมากกราบ พอกราบลงไปท่านยิ้ม เพราะนิสัยท่านอาจารย์นี่ท่านยิ้ม ยิ้มสวยงามมากนะ ไม่เหมือนหลงตาบัวยิ้ม ถ้าหลงตาบัวยิ้มนี้ศาลาแตกฮือเลยเข้าใจใหม่ ท่านอาจารย์นี่ยิ้มสวยงามมากนะ พอกราบลงๆ ท่านมอง “เออวันนี้มันหอมอะไรนา แต่ไม่ใช่หอมธูป” ทางนั้น “เออ วันนี้หอมอะไรนา แต่ไม่ใช่หอมธูปหอมเทียน” เท่านั้นพอ พอท่านกราบลงไปเสร็จแล้ว ท่านยิ้มๆ “เออ วันนี้หอมอะไรนา แต่ไม่ใช่หอมธูปหอมเทียน” ทางนั้นท่านตอบรับ “เออใช่แล้ว” เท่านั้นพอ

พอท่านกราบลงไปเสร็จแล้วท่านยิ้มๆ “เออ วันนี้หอมอะไรนา แต่ไม่ใช่หอมธูปหอมเทียน” ทางนั้นท่านตอบรับเออใช่แล้ว เวลานั้นท่านไม่มีโอกาสที่จะถามท่านได้ “จากนั้นแล้วขึ้นไปหาท่านโดยเฉพาะ แล้วเป็นอย่างไรเวลาท่านอาจารย์ขึ้นมากกราบพ่อแม่ครูอาจารย์มีลักษณะยิ้มๆ แล้วว่า วันนี้มันหอมอะไรนา แต่ไม่ใช่หอมธูปมันหมายความว่าอย่างไร หมายความว่ารุกขเทพเต็มหมด ท่านบอกเออใช่แล้ว รุกขเทพมาเคารพบูชาครูบาอาจารย์เต็มไปหมด ท่านว่าอย่างนั้นนะ ท่านตอบบึ้งเลยนะพ่อแม่ครูอาจารย์มัน แต่เวลาจะพูดได้ขนาดนั้นก็เออใช่แล้ว เรางงเป็นบ้าอยู่เป็นบ้าอยู่นาน พอได้โอกาส ท่านออกทันทีเลย พวกเทวดาเต็มมาคอยฟังเทศน์ท่าน นานๆ จะมีทีหนึ่ง เวลาพ่อแม่ครูอาจารย์ตอบนะนี่นะ ท่านบอกว่าเออใช่แล้วเท่านั้นละไม่มาก เวลาเราไปถามธรรมท่านตอบออกมาอย่างนั้น จึงชัดเจนมาก

เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑ เวลา ๑๓.๓๐ น. สติวินัยบังคับบัญญัติ

หลวงปู่พรหม จิรปุญโญ

วัดป่าประสิทธิ์ธรรม อำเภอบ้างดุง
จังหวัดอุดรธานี

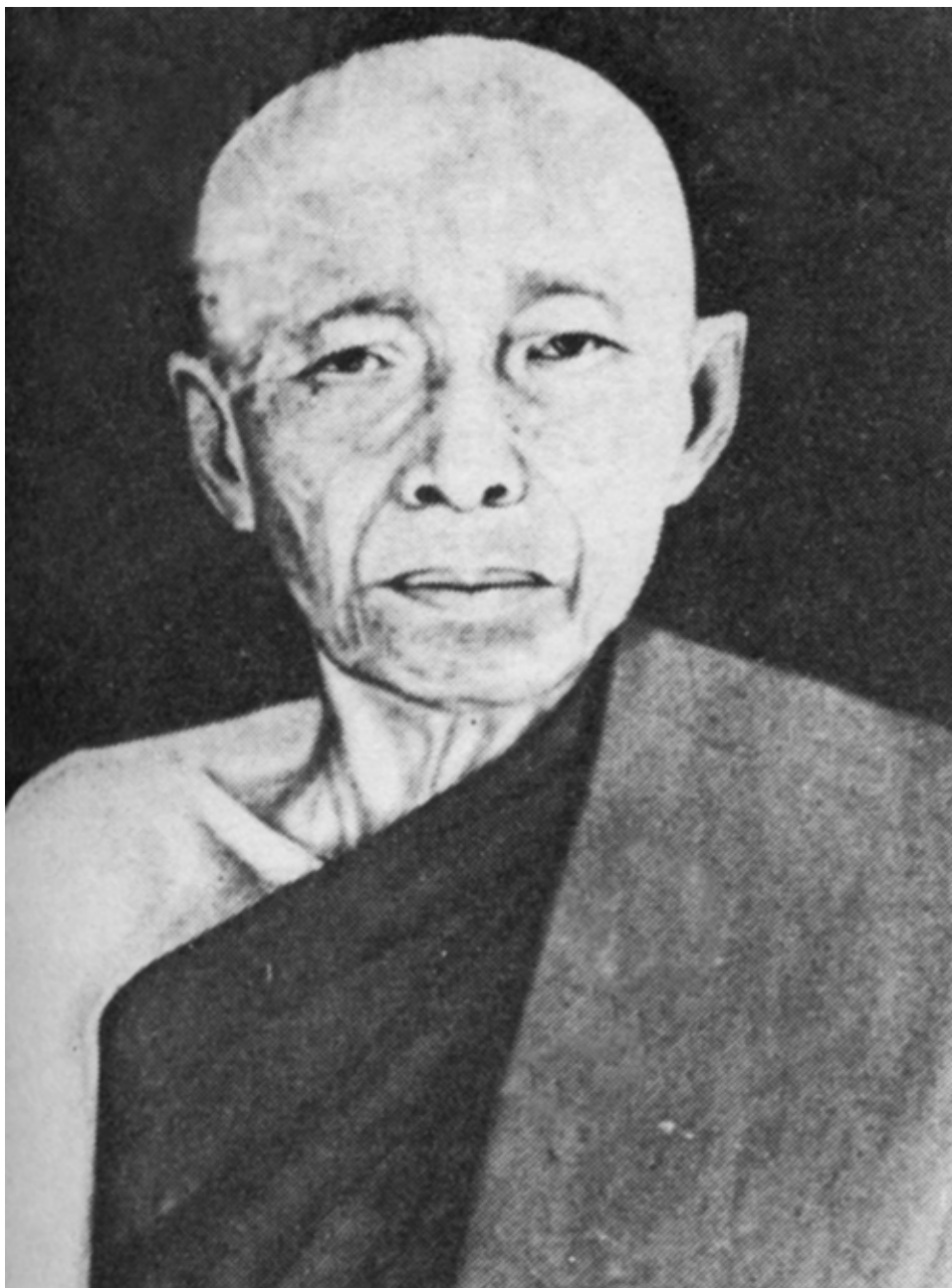
“อัฐิของท่านอาจารย์องค์นี้
จะเป็นพระธาตุแน่นอน
เราบอกอย่างนี้”

เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕
องค์นี้องค์หนึ่งอัฐิจะกลายเป็นพระธาตุ

เวลาท่านคุยกันนี้ พอคุยกันแบบนี้จะบอกทันทีเลย เป็นขั้นโดกมิโดอยู่ในระยะใด ขอให้ท่านผู้ที่ฟังนั้นเป็นผู้เข้าใจในอรรถธรรมเรียบร้อยแล้วเถอะ จะเข้าใจทุกกระยะๆ ผิดถูกชั่วดีตรงไหนจะรู้ทันทีๆ เมื่อเป็นเช่นนั้นทายกันจะผิดไปที่ตรงไหน ว่าอัฐิขององค์นี้จะกลายเป็นพระธาตุๆ นี้ บอกไปแล้วตั้งแต่ท่านยังไม่ตาย เห็นแล้ว จุดสุดท้ายของท่านคือหลุดพ้นแล้ว รู้แล้วตั้งแต่ยังไม่ตายที่บอกเล่ากันหรือเล่าสู่กันฟังเวลายังไม่ตาย พอเข้าถึงจุดนั้นแล้วก็เป็นอันว่าหมดสิ้น เวลาตายแล้วอัฐินี้จะกลายเป็นพระธาตุนะ นั่นก็เป็น

เราตัวเท่าหนูเราพูดที่ตรงไหนผิดที่ไหน ว่าอย่างนี้เลยเราไม่ได้คุยนะ ยกตัวอย่างเช่นหลวงปู่พรหม ลูกศิษย์ทางกรุงเทพแหละหลังไหลไป เราก็ไปกระซิบว่า ให้พยายามเอาอัฐิของท่านอาจารย์องค์นี้ให้ได้นะ อัฐิของท่านอาจารย์องค์นี้จะเป็นพระธาตุแน่นอน เราบอกอย่างนี้ พอเผาศพแล้ว โอ๊ย คณะกรรมการก็ขึ้นอยู่ในนั้นรักษาอัฐิเข้าไม่ถึงเปิดเลยไม่ได้ ครั้นต่อมาไม่นานนะทราบว่าอัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุแล้ว นั่นเห็นไหมละ ท่านเคยพูดให้ฟังตั้งแต่อยู่บ้านนามน ท่านอาจารย์พรหม เวลาเจียบๆ วันไหนไม่ได้ขึ้นมาพ่อแม่ครูจารย์มันก็แอบไปหาท่านคุยกันสองต่อสองทุกคืน คุยสนุกสนาน **ท่านพูดให้ฟังทุกแห่งทุกมุมในการปฏิบัติธรรมของท่าน นี่ท่านก็ผ่านที่เชียงใหม่ ท่านผ่านมานานแล้วนี้** ก็รู้ได้อย่างชัดเจนละซี ท่านเล่าให้ฟัง ถึงเรายังไม่รู้อิโหน่อิเหน่อะไร ทางปริยัติทางอะไรมันก็เข้ากันได้ๆ ลงใจทันที นี่อัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุ

เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕ องค์นี้องค์หนึ่งอัฐิจะกลายเป็นพระธาตุ

หลวงปู่เก็ง อริมุตโต

วัดโพธิ์ชัย อำเภอศรีสงคราม
จังหวัดนครพนม

“ฟังว่าอัฐิของท่านกลายเป็น
พระธาตุ สมควรแล้ว ท่าน
นำเคารพเลื่อมใสมานานแล้ว”

เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑
ท่านอาจารย์เก็งนิสัยเด็ดเดี่ยว

ชลบุรีนี่ก็เป็นหลวงปู่เก็งละ หลวงปู่เก็ง หลวงปู่สีลา เป็นอุปัชฌาย์ทั้งสององค์ ได้ฟังเทศน์หลวงปู่่มันที่สามผง เกิดความเคารพเลื่อมใส โละหมดเลยที่เป็นอุปัชฌาย์ ญัตติหมดทั้งสองวัด อาจารย์เก็ง-ท่านอาจารย์สีลา เป็นอุปัชฌาย์ทั้งสอง อาจารย์สีลา บ้านวาใหญ่ อากาศอำนวย อาจารย์เก็ง บ้านสามผง พอใจด้วยกันทั้งสองอุปัชฌาย์เลยยกญัตติหมดเลย หลวงปู่่มันเราไปพักที่นั่นเกิดความเคารพเลื่อมใส ก็เป็นลูกศิษย์ท่านมาตลอดหลวงปู่เก็งทราบว่ายี่สิบของท่านกลายเป็นพระธาตุนะ ใจเด็ดเดี่ยวมากท่านอาจารย์เก็ง ท่านไปอยู่ทางเมืองชล ออกจากนี้ท่านก็ไปอยู่ที่เมืองชล สถานที่นั่นจึงมีวัดกรรมฐานเยอะนะที่จังหวัดชลบุรี ก็จากท่านอาจารย์เก็ง เป็นพระที่เด็ดเดี่ยว การประพฤติปฏิบัติเคร่งครัดเด็ดเดี่ยวมากทีเดียว นำเคารพเลื่อมใส

ท่านก็มาเสียแล้ว ฟังว่ายี่สิบของท่านกลายเป็นพระธาตุ สมควรแล้ว ท่านนำเคารพเลื่อมใสมานานแล้ว ไม่ได้สนิทสนมกันนักกับเรา แต่เคยคุยกันเรื่องอรรถเรื่องธรรมพอสมควร ท่านอยู่บ้านสามผง เป็นอุปัชฌาย์ ยกทั้งวัด ญัตติใหม่หมดเลย เคารพเลื่อมใสหลวงปู่่มันเรา ท่านอาจารย์เก็งนี่นอกจากนี้ท่านลงไปทางจังหวัดชลบุรี จึงมีวัดมีวาเยอะนะทางนั้น ท่านไปอยู่ที่บางพระที่แรก จากนั้นก็ขยายออกไปเรื่อย วัดกรรมฐานทางเมืองชลจึงมีเยอะ

เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑ ท่านอาจารย์เก็งนิสิย์เด็ดเดี่ยว

หลวงปู่หล้า ขันติโก

วัดป่าบ้านนาเกิ่น อำเภอหน้าโสม
จังหวัดอุดรธานี

“ท่านอาจารย์องค์นี้
ท่านมีคุณธรรมสูงมาก”

จากหนังสือปฏิบัติทาพระธุดงค์กรรมฐาน
สายท่านพระอาจารย์มั่น หน้า ๔๒-๔๓

ชื่อท่านว่า ท่านอาจารย์หล้า ภูมิลำเนาเดิมอยู่เวียงจันทน์ นับแต่อุปสมบทแล้ว ท่านเลยอยู่ฝั่งไทยตลอดมาจนวันมรณภาพ เพราะทางฝั่งไทยมีหมู่คณะและครูอาจารย์ทางฝ่ายปฏิบัติมาก การบำเพ็ญสมณธรรม ท่านมีนิสัยเด็ดเดี่ยวอาจหาญ ชอบอยู่และไปคนเดียว อย่างมากก็มีตาปะขาวไปด้วยเพียงคนเดียว ท่านมีนิสัยชอบรู้อะไรแปลก ๆ ได้ดี คือพวกกายทิพย์ มีเทวดา เป็นต้น พวกนี้เคารพรักท่านมาก ท่านว่าท่านพักอยู่ที่ไหนมักมีพวกนี้ไปอารักขาอยู่เสมอ

ท่านมีนิสัยมักน้อยสันโดษมากตลอดมา และไม่ชอบออกสังคัมคือหมุ่มมาก ชอบอยู่แต่ป่าแต่เขา กับพวกชาวไร่ ชาวป่า ชาวเขา เป็นปกติตลอดมา ท่านมีคุณธรรมสูง น่าเคารพบูชามาก คุณธรรมทางสมาธิปัญญา รู้สึกว่าท่านคล่องแคล่วมาก แต่ผู้คนพระเณรส่วนมากไม่ค่อยทราบเรื่องนี้มากนัก เพราะท่านไม่ค่อยแสดงตัว มีเพียงผู้ที่เคยใกล้ชิดท่านที่ทราบกันได้ดี

ราว พ.ศ. ๒๔๙๓ ที่ผู้เขียนไปอาศัยอยู่กับท่าน ได้มีโอกาสศึกษาเรียนถามธรรมท่าน รู้สึกว่าซาบซึ้งใจมาก ท่านอธิบายปัจจัยการ คืออวิชชาได้ละเอียดลออมาก ยากจะมีผู้อธิบายได้อย่างท่าน เพราะปัจจัยการเป็นธรรมละเอียดสุขุมมาก ต้องเป็นผู้ผ่านการปฏิบัติภาคจิตตภาวนามาอย่างชำนาญ จึงจะสามารถอธิบายได้โดยละเอียดถูกต้อง

เนื่องจากปัจจัยการหรืออวิชชาเป็นกิเลสประเภทละเอียดมาก ต้องเป็นวิสัยของปัญญาวิปัสสนาขั้นละเอียดเท่า ๆ กัน จึงจะสามารถค้นพบ และถอดถอนตัวปัจจัยการคืออวิชชาจริงได้ และอธิบายได้อย่างถูกต้อง ท่านอาจารย์องค์นี้เป็นผู้หนึ่งที่อธิบายอวิชชา ปัจจัยการได้โดยละเอียดสุขุมเกินความสามารถของผู้เขียนจะนำมาอธิบายในที่นี้ได้ จึงขอผ่านไปด้วยความเสียดาย

จากหนังสือปฏิปทาพระอุดมคุณธรรมฐานสายท่านพระอาจารย์มั่น หน้า ๔๒-๔๓

หลวงปู่แหวน สุจิณโณ

วัดดอยแม่ปิ้ง อำเภอพร้าว
จังหวัดเชียงใหม่

“เขวากำนเป็นพระอรหันต์”

เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒
สองจุดนี้เท่านั้นที่ครอบสัตว์โลก

พอพูดอย่างนี้ระลึกถึงหลวงปู่แหวนได้ ปรากฏชื่อลือนามท่านมานานแล้ว ตั้งแต่เราเป็นพระหนุ่มน้อย **เชื่อว่าท่านเป็นพระอรหันต์** ปฏิบัติเรื่อยมา พอถึงขั้น มันจะสู้กันเอาละนะที่นี้นะ พูดให้มันชัดๆ อย่างนี้ละนะ พูดแล้วเตรียมใส่กันเลยนะ เหมือนว่าแชมเปียนต่อแชมเปียน อันหนึ่งแชมเปียนจอมปราชญ์ อันหนึ่งแชมเปียน จอมโง่ เข้าใจไหม เข้าหากันเลย คือท่านจะเทียบอุปมาเหมือนว่าน้ำในถังท่าน สะอาดสุดยอด ไม่มีสิ่งใดเสมอเหมือนแต่ไม่เคยเอาออกมาให้ใครรู้ใครเห็นใครกิน ใครดื่ม อยู่อย่างนั้นละ ท่านก็ครองของท่านอยู่อย่างนั้นละ

เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ สองจุดนี้เท่านั้นที่ครอบสัตว์โลก

ฟังเสียวันนี้ ฟังให้ชัด พอใจบริสุทธิ์เรียบร้อยแล้ว ความบริสุทธิ์ของใจนี้ละ ฟอกธาตุฟอกขันธ์ของท่านโดย หลักกรรมชาติ ยิ่งเวลาท่านภาวนา จิตเข้าข้างในนี้ ฟอกร้อยเปอร์เซ็นต์ ถ้าท่านอยู่ธรรมดานี้ก็ฟอกไปธรรมดาเป็น อัตโนมัตติ เมื่อฟอกแล้วฟอกเล่า พอมรณภาพไป อัฐิของท่านนั้นก็กลายเป็นอัฐิที่สะอาดไปตามส่วนของธรรม จึงกลายเป็นพระธาตุได้ เข้าใจไหมละ คือมันฟอกกันอยู่ในตัว จิตที่บริสุทธิ์แล้วฟอกธาตุฟอกขันธ์ให้บริสุทธิ์ไปตาม ส่วนของธาตุขันธ์ เพื่ออรหัตเพื่อธรรมอันละเอียด จึงกลายเป็นพระธาตุได้ นี่ละเรื่องราวเป็นอย่างนั้น

คือมีจิตเป็นผู้ครอบครองธาตุขันธ์ ถ้าจิตมัวหมองเศร้าหมองแล้ว สิ่งเหล่านี้ก็สกปรกไปตามๆ กัน ถ้าจิต สะอาดแล้ว แม้สิ่งเหล่านี้จะเป็นร่างกายส่วนสกปรก แต่ส่วนละเอียดของธรรมที่แทรกอยู่ในร่างกายนั้นเป็น ส่วนละเอียด อันนั้นละพาให้เป็นพระธาตุได้ ท่านผู้ปฏิบัติที่อัฐิกลายเป็นพระธาตุ ล้วนแล้วตั้งแต่ เราอยากจะพูด ว่าล้วนแล้วนะตั้งแต่เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่นทั้งนั้น เท่าที่ทราบมาโดยลำดับลำดับ มีแต่ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นทั้งนั้นเช่น **อย่างหลวงปู่แหวนนี่ก็ใช่ ก็อย่างนั้นละ นี่ก็กลายเป็นพระธาตุแล้วนะ** ไปคุยกับท่าน

เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๙ (บาย) อัฐิกลายเป็นพระธาตุ

หลวงปู่กงมา จิรบุญโญ

วัดดอยธรรมเจดีย์ อำเภอโคกศรีสุพรรณ
จังหวัดสกลนคร

“ท่านอาจารย์กงมาท่านก็
เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่นด้วย
แล้วเป็นอาจารย์กรรมฐาน
องค์สำคัญขององค์หนึ่งด้วย”

เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๖
ไม่ได้พบพระพุทธรูปเหมือนไม่ได้เกิด

เทศน์งานศพท่านอาจารย์กงมา เราเป็นองค์เทศน์ อย่างนั้นนะ เทศน์
ที่ไหนก็มีแต่เรา เทศน์วันนั้น โห พระเป็นพันๆ ภูเขาภูพานั้นแน่นหมดเลย คนก็มาก
พระก็มาก **เพราะท่านอาจารย์กงมาท่านก็เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่นด้วย แล้ว
เป็นอาจารย์กรรมฐานองค์สำคัญขององค์หนึ่งด้วย** ท่านเสีย เวลาเทศน์ก็ดูเหมือน
เดือนมีนาคันนี้ จำได้ว่าเดือนมีนา เราเป็นองค์เทศน์เสียด้วย พระสงฆ์ทั้งหลายก็มุ่ง
ต่อธรรมทางด้านธรรมปฏิบัติด้วย เราเทศน์ก็มุ่งอย่างเดียวกันด้วย เทศน์มันก็ขึ้น
แล้วเร่งเรื่อย เร่ง เร่งเรื่อย โถ เวลามันเร่งเต็มที่จนจะสลบนะ นี่ละเป็นที่แรกเรา
ไม่รู้ตัวเลย

เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๖ ไม่ได้พบพระพุทธรูปที่เหมือนไม่เกิด

ท่านพ่อลี ธัมมธโร

วัดอโศการาม อำเภอเมือง
จังหวัดสมุทรปราการ

“ท่านอาจารย์ลี
สำคัญอยู่มาก”

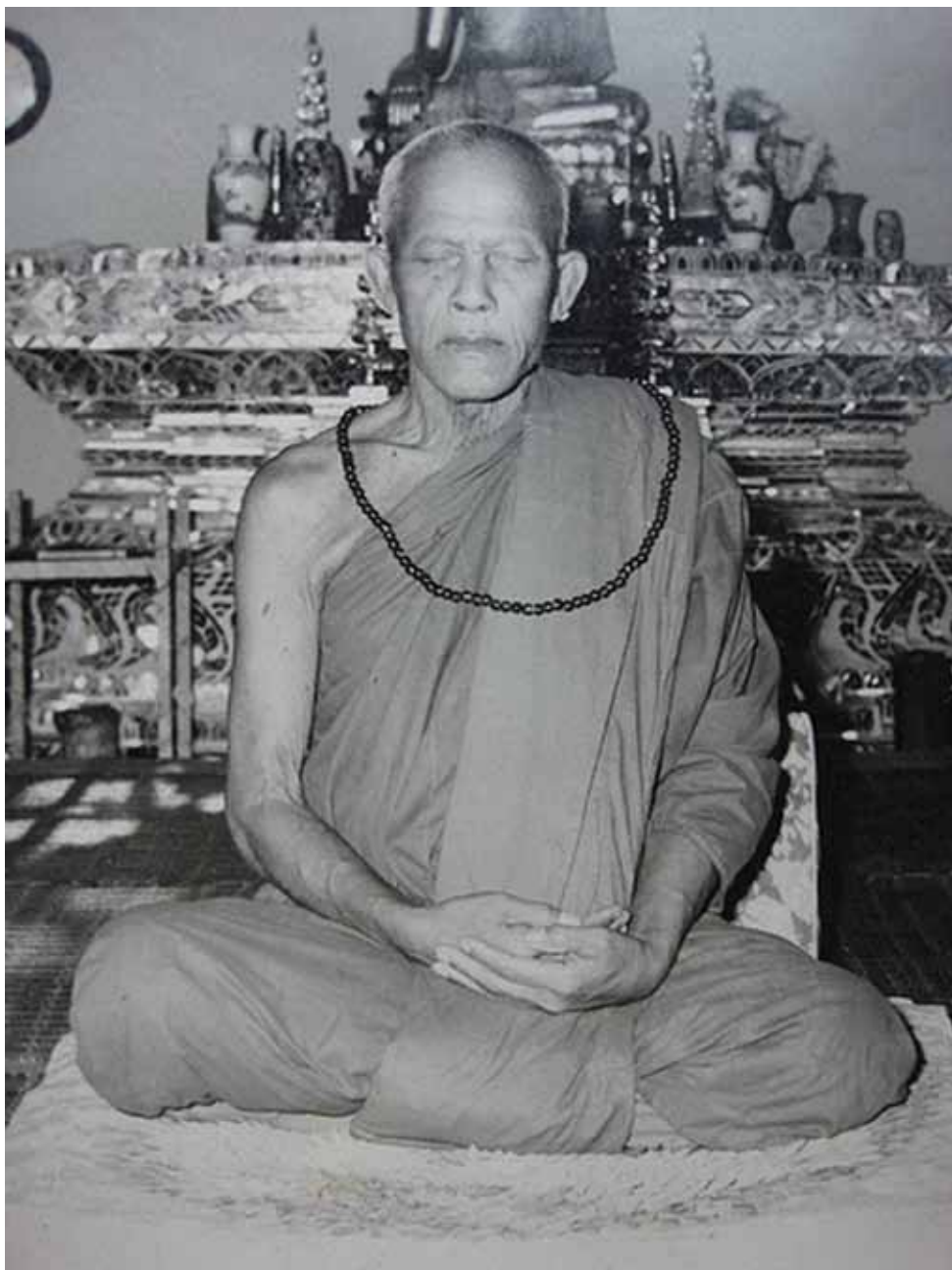
เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘
ดูดำก็เพื่อลากเข็นขึ้นมาจากกองทุกข์

เวลาครูบาอาจารย์ไปหา **ก็ท่านอาจารย์ลีนี้แหละจะเรียกว่า เป็นพิเศษก็ได้ไม่ผิด** บรรดาครูบาอาจารย์ผู้ใหญ่ ๆ ไปหาท่าน องค์ไหน ไปหาเราจะไม่ยอมหนีไปไหนนะ เราจะจ้องฟังดูกิจการที่ท่านต้อนรับ ลูกศิษย์ของท่านผู้ใหญ่ ๆ แต่ละองค์ ๆ องค์นี้มาท่านจะปฏิบัติยังไง กิจการ อากาการทุกอย่างภายนอกภายในท่านจะมีอะไร เราจะฟังจับเอาทุกแขนงเลย ทุกอาจารย์ เราไม่ยอมหนีแหละ ครูบาอาจารย์ผู้ใหญ่ ๆ ไปหาท่าน ที่นี้ท่าน อาจารย์ลีไปนี้ พอไปท่านก็สั่งเรา “ไปจัดโน้ให้ท่านลีนะ ท่านมหา” ซี้มาเลย “ไปจัดโน้ป่าให้ท่านลีนะ ท่านลีน้อยในตลาดมานานแล้ว กระจุกหมูกระจุกวัว เต็มหัวมันนั่นแหละ” บทเวลาท่านจะพูด “ท่านลีน้อยในบ้านในเมืองมานาน แล้ว กระจุกหมูกระจุกวัวเต็มคอเห็นใหม่ ไปจัดนู้น” นั่นท่านเมตตาขนาดนั้น พูดอย่างนั้นนะ ไม่ใช่ตำหนินะ กิจการภายนอกฟังไม่ได้ ภายในของท่านลึกลับ ด้วยกัน

“ให้ท่านมหาไปจัด” พอท่านว่าอย่างนั้นเราก็ไปจัดที่พักให้ท่าน มีแคร่เรียบร้อย อยู่ในป่าลึก ๆ พอเหมาะพอดี แหละ วันนั้นมันค่ำแล้วท่านไม่ไป บอกแต่เราไปจัดที่ให้ องค์อื่นองค์ใดที่ท่านก็ไม่ค่อยบอก ไม่เคย แต่ท่านอาจารย์ลี ไปนี้ท่านบอก “ให้ท่านมหาไปจัดที่นู้นให้นะ” ซี้ไปทางป่า เราก็รู้แล้ว เป็นที่เหมาะสมควร พอตอนเช้าฉันเสร็จแล้วท่าน ไปเลย ท่านไปเอง เราเข้าไปก่อนแล้วท่านตามหลังไป หลวงปู่ฉันเรานี้ ท่านไม่เคยไปกับองค์ไหนนะ แต่ท่านพอลี ท่านไปท่านไปดู “ไหน จัดที่ไหนให้ท่านลีนะ” พอท่านมองไปเห็น “เออ เข้าทำดี” จัดแคร่เป็นร้านเล็ก ๆ ให้ เอาเตียงเอาอะไรไปวางไว้เรียบร้อยให้ท่านพักที่นั่น นั่นละท่านไปดู กับท่านอาจารย์ลีท่านไปดูเอง

เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘ ดูคำก็เพื่อลากเข็นขึ้นมาจากกองทุกข์

หลวงปู่ตื้อ อจลธัมโม

วัดอรัญญวิเวก อำเภอศรีสงคราม
จังหวัดนครพนม

“ท่านเป็นธรรมทั้งแท่งล้วนๆ”

เมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๑
เป็นนิสสัยวาสนาแต่ละองค์

อาจารย์ต่อใครก็รู้นิสัยท่านเป็นอย่างนั้น ท่านนิสัยกล้าหาญมาก ที่ว่าเสือคอยดูแลท่านนี้เป็นความจริง เพราะนิสัยท่านเป็นนิสัยที่ไม่กลัวอะไร ที่นี้พอคำมาก็ได้ยินเสียงโจโจๆ นี่เขามาแล้วมึงคอยรักษาทางนะ ท่านบอกเสือตัวนั้น มันอยู่ไหนก็ไม่รู้แต่มันอยู่ข้างๆ นั้นละ ให้มึงรักษาทางไว้ เวลาเขามาให้มึงขู่คำรามเขาอย่าให้เข้ามาหาครุพานะ ท่านก็พูด”

วันที่เราไปเยี่ยมท่าน ท่านยังอุตส่าห์ออกมาต้อนรับ เขาห้ามออกมา ท่านเดินไปไหนไม่ได้ อวัยวะเสีย เขาก็เอาเครื่องอะไรห้ามท่านออกมาตั้งก๊ากเลย พอทราบที่เราไปกราบเยี่ยมท่านบ้านเช่า ท่านก็ออกมา ท่านพูดเพราะคุ้นกันมาแล้ว รุ้นิสัยของท่านแล้ว เหนือท่านว่าอย่างนั้นนะ ท่านมหามาหะรอ มา อยากมากกราบไหว้ครูอาจารย์ มาอยู่นานแต่ไม่มีเวลาว่าง วันนี้มีช่องว่างก็เลยมา ดีละ เอาฟังเทศน์นะจะเทศน์ให้ฟัง ท่านก็ใส่เปรี้ยวๆ อู๋ย เทศน์นี้ไม่มองใครนะ ไปไหนเดี๋ยวไปกราบท่าน

เรากับท่านคุ้นกันมานาน รุ้นิสัยท่าน จากนั้นท่านก็มรณภาพแล้วอัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุนะ สวยงามมาก เราไปเห็นแล้ว **ท่านเป็นธรรมทั้งแห่งล้วนๆ ท่านไม่ได้มองดูใคร ท่านอยากพูดอะไรท่านพูดแบบธรรมเลย** ตรงไปตรงมาแนวๆ เลย ท่านไม่แบ่งสู้แบ่งรับ สูงๆ ต่ำๆ ท่านไม่นำมาใช้ ท่านใช้แต่ความจริงคือหลักธรรมล้วนๆ เลย นี่อัฐิของท่านก็กลายเป็นพระธาตุแล้ว นี่องค์หนึ่งที่เสียดตามรักษา พูดเท่า นั้นละ

เมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นนิสิยวาสนาแต่ละองค์

หลวงปู่สาม อภิญจโน

วัดป่าไตรวิเวก อำเภอเมือง
จังหวัดสุรินทร์

“ท่านบำเพ็ญองค์ของท่าน
เป็นพระที่ร่มเย็นเป็นสุข”

เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๔ (บ่าย)
คิดเป็นบุญเป็นกุศล

การจะทำความชั่วซ้ำลามากขอให้ระลึกถึงพ่อถึงแม่ คือพระพุทธเจ้า และวงศ์กษัตริย์เสียก่อนว่า ท่านสอนให้ทำตั้งแต่คุณงามความดี สอนให้ ละชั่ว ให้ทำความดี เราอย่าฝืน เมื่อเราไม่ฝืนทำตามที่ท่านแนะนำสั่งสอน ไว้แล้ว เราก็จะมีความสุขสบาย เช่นพี่น้องทั้งหลายมาบำเพ็ญการกุศล ในวันนี้ ก็มีตั้งแต่เรื่องเป็นคุณงามความดีเป็นสิริมงคลแก่ความคิดการ กระทำการแสดงออกของพี่น้องชาวไทยชาวพุทธเราเป็นลำดับมา นี้ก็ได้ พรี้อมเพรียงกันมาบำเพ็ญกุศลเป็นที่ระลึกต่อท่านผู้ดี **คือหลวงปู่สาม ท่านบำเพ็ญองค์ของท่านเป็นพระที่ร่มเย็นเป็นสุข** เท่าที่หลวงตาเคย ทราบนิสัยและเคยสนิทสนมกับท่านตลอดมา รู้สึกว่าท่านจะพูดน้อยมาก แต่กิริยาแห่งการกระทำของท่านนั้นไปแบบสุขุมลึก ๆ ตลอดมาเลย ท่านไม่ค่อยแสดงออก นี่เวลาท่านมรณภาพแล้ว ก็ปิดไม่อยู่ บรรดาประชาชนทิศใดแดนใดก็มาเคารพกราบไหว้บูชาในคุณธรรมของท่าน ที่เคยปฏิบัติดีมาแล้วตั้งแต่ เวลายังมีชีวิตอยู่ ถึงท่านล่วงไปแล้วความดีก็ทำให้ท่านเป็นสุข

เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๔ (บาย) คิดเป็นบุญเป็นกุศล

หลวงปู่คำดี ปภาโส

วัดถ้ำผาปู่ อำเภอเมือง จังหวัดเลย

“ท่านมหาบัวนั้นเป็นอาจารย์
ของอาตมา ท่านว่าอย่างนั้น”

เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๓
จิตใจอยู่ภาคปฏิบัติ

ท่านอาจารย์คำดีนี่เด็ด กับเราสนิทกันอยู่กันมาก ท่านอาจารย์คำดี แต่เวลาฝึกหัดกันแล้วเลยกลายเป็นเรา เป็นอาจารย์ท่านนะ ท่านมหาบัวเป็นอาจารย์ของอาตมาท่านว่า ท่านเปิดเผยเลย พอท่านว่าอย่างนั้นแล้ว โอ๊ย ให้พูดให้ถึงใจเถอะ ท่านว่าอย่างนั้น เราก็ไม่ลืม **ท่านมหาบัวเป็นอาจารย์ของอาตมาว่าอย่างนั้น** ท่านเด็ด คุยกับเรา นี่เอาเสียจน..ท่านอาจารย์คำดี ท่านก็ผ่านได้นะ คุยธรรมะกันจนกระทั่งถึงที่สุดเลย ท่านหมดห่วงใยแล้วนะ ไม่นาน ท่านก็ป่วยท่านก็เสีย ไม่นาน แต่ท่านพ้นแล้วนะ เพราะคุยธรรมะกันเรื่อย ๆ กับเรา ยิ่งคุยธรรมะปฏิบัตินี้แล้วหมุ่กันเลย ไปหากันแล้วไม่มีใครเข้าไปละ ท่านห้ามไม่ให้ใครเข้าไป คุยกับเราสองต่อสองเท่านั้นละ เอาเสียจนไปหาท่านที่ไรนี่ โอ๊ยนานสองสามชั่วโมงกว่าจะได้ออกมา ห้ามไม่ให้ใครเข้าไป ท่านคุยธรรมะกับเราท่านคุยดี เราก็ไม่ลืม

ผ่านได้นะท่านอาจารย์คำดีผ่านได้ คุยกันถึงที่สุดเลยละ ถึงขั้นผ่านได้ ไม่นานท่านก็เสีย กับเราสองต่อสอง เอากันเสียจน..เอาภาคปฏิบัติจิตตภาวนา ทางภาคปฏิบัติท่านออกปฏิบัติก่อนเราก็จริงแต่ทางด้านจิตใจรู้สึกเราจะมีหลักเกณฑ์มากกว่าท่าน เราได้แนะนำท่านเรื่อย แนะนำท่าน ท่านเลยถือเราเป็นอาจารย์ ท่านมหาบัวนั้นเป็นอาจารย์ของอาตมา ท่านว่าอย่างนั้น เราก็ตกใจ ทำไมจึงว่าอย่างนั้น ขอให้พูดอะไรถึงใจเถอะท่านว่าอย่างนั้น เราไม่ทราบว่าจะตอบท่านว่าอย่างไร ขอให้พูดให้ถึงใจเถอะท่านว่า

เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๓ จิตใจอยู่ภาคปฏิบัติ

หลวงปู่สิม พุทธาจาโร

วัดถ้ำผาปล่อง อำเภอเชียงดาว
จังหวัดเชียงใหม่

“หลวงปู่สิมน้องค์หนึ่ง”

เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙
แมลงวันป่า แมลงวันบ้าน

ที่เชียงใหม่จึงมีเพชรน้ำหนึ่งผุดขึ้นหลายองค์ เชียงใหม่รู้สึก
ว่าเด่นมาก นับแต่หลวงปู่มั่น หลวงปู่ขาว หลวงปู่พรหม หลวงปู่แหวน
หลวงปู่ดีอ เท้าที่เรานับได้ ๕ องค์ เอ **หลวงปู่สิมก็ดูว่าจะอยู่ที่นั่นละมัง**
หลวงปู่สิมนี้องค์หนึ่ง รวม ๖ องค์เท้าที่จำได้นะ มีแต่เพชรน้ำหนึ่ง
ผุดขึ้นที่เชียงใหม่ สถานที่เช่นนั้นละเป็นสถานที่เพาะท่านผู้เลิศเลอ
ในป่าในเขาๆ ท่านอยู่ในป่าในเขาทั้งนั้นแหละ ก็ตรงกับพระโอวาทที่
ทรงสอนสดๆ ร้อนๆ จนกระทั่งทุกวันนี้ ถือเป็นสำคัญมากทีเดียว **รุกขมูล**
เสนาสน์ พอบวชเสร็จแล้วอุปัชฌาย์ต้องสอน ไม่สอนไม่ได้ คือเด็ดขาด
ให้อยู่ตามรุกขมูลร่มไม้ ในป่าในเขา ตามถ้ำ เจือมผา ป่าช้าป่ารกชัฏ
ที่แจ่มลอมฟาง อันเป็นสถานที่เหมาะสมกับการบำเพ็ญธรรม ปราศจาก
สิ่งรบกวน จงอุตส่าห์พยายามอยู่และบำเพ็ญในสถานที่เช่นนั้นตลอด
ชีวิตเถิด นั้นฟังซิของเล่นเมื่อไร ตลอดชีวิต

เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙ แผลงวันป่า แผลงวันบ้าน

หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน

วัดป่าบ้านตาด อำเภอเมือง
จังหวัดอุดรธานี

“พูดให้มันชัดเจนว่าเป็นวัด
ที่ลืมไม่ได้จนกระทั่งวันตาย
ก็เลศขาดสะบั้นลงบนหลังเขา
วัดดอยธรรมเจดีย์ ไม่ลืม
วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๓๓
ก็เลศพังลงจากใจเป็นเวลา
๕ กุุ่มพอดี”

เมื่อบ่ายวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๑
กิเลสขาดสะบั้นลงจากหัวใจบนหลังเขาภูพาน

วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๔๗๗ ก้าวเข้าบวชเป็นพระ เป็นพระในวันนั้นแหละ รักษาศีลรักษาธรรมตลอดมา ไม่เคยด่างพร้อย ไม่เคยระแคะระคายในเจ้าของว่าศีลธรรมเราขาดไปตรงไหน ไม่มีเลย เพราะรักษาจริงๆ รักสงวนศีลธรรมมาก ตั้งแต่บัดนั้นมาจนกระทั่งปานนี้ได้ ๗๔ ปี ๕ เดือน จิตใจได้ภาคภูมิใจในตัวเองมาตั้งแต่บัดนั้น

บวชเข้าไปให้ได้ไปสวรรค์ อย่างน้อยเกิดมาทั้งที่เวลาบวชนี้ให้ได้ไปสวรรค์ แต่ไม่ทราบว่าจะสวรรค์อยู่ไหน แต่ก่อนอยู่ในนรกหลุมไหนก็ไม่รู้ จากนั้นก็ก้าวละเรียนหนังสืออยู่เพียง ๗ ปี ๗ พรรษาเรียนหนังสือเต็มเม็ดเต็มหน่วยอยู่ ๗ ปี จากนั้นก็ออกกรรมฐานเลย ที่แรกคิดจะไปสวรรค์ นี่พูดให้พี่น้องทั้งหลายฟังนะ ที่แรกคิดจะไปสวรรค์ มีความรื่นเริงบันเทิงด้วยเทวบุตรเทวดา-อินทร์-พรหมทั้งหลาย แล้วสูงขึ้นไปถึงนิพพาน พอไปถึงนิพพานเกาะติดเลยนะ ที่นี้จะไปนิพพานอย่างเดียว สวรรค์ไม่เอา พรหมโลกไม่เอา ยังกลับมาเกิดอีก จะไปนิพพานอย่างเดียวจะไม่ต้องมาเกิดอีก

จากนั้นก็เอาจริงๆ นะนี่ คิดอย่างไรตกลงใจแล้วเอาจริงด้วย ที่นี้ก็หมุ่นใส่นิพพาน เข้าป่าเข้าเขา อยู่ในป่าในเขาตลอดเลย ออกปฏิบัติแล้วนะนั่น เข้าหาพ่อแม่ครูจารย์มันแล้ว ท่านก็ใส่เปรี้ยวๆ เลย สมเจตนาของเราที่ไปหาท่านอย่างเต็มใจ พอออกมาแล้วถามตัวเองเป็นอย่างไรฟังเทศน์วันนี้ ท่านเทศน์ว่าอย่างไรบ้างวันนี้ ถึงใจไหม ถึง แล้วเราจะเป็นอย่างไรปฏิบัติอย่างไร ต้องเอาตายเข้าว่า นั่น เอาตายเข้าว่ากับให้ได้นิพพานในชาตินี้

ที่นี้จิตตั้งใส่นิพพานเลย พอออกปฏิบัติจิตมุ่งใส่นิพพาน สวรรค์-พรหมโลกยังต้องกลับมาเกิดอีก จะเอาให้ถึงนิพพานในชาตินี้ ให้ได้เป็นพระอรหันต์ในชาตินี้ หมุ่นจี๋เลย ตั้งแต่นั้นจึงหาความสุขไม่ได้ เหมือนตกนรกทั้งเป็น

เข้าป่าเข้าเขาๆ ตลอด ไปองค์เดียวนะ ไปทำความเพียรองค์เดียว พ่อแม่
ครูจารย์มันท่านส่งเสริม ท่านมหาไปองค์เดียวนั้นละเหมาะแล้ว ใครอย่า
ไปยุ่งท่านนะ ท่านชี้เลยกับพระทั้งหลาย ใครจะไปยุ่ง รมโพธิ์รมไทรใหญ่
อยู่ที่นั่น

เราก็สนุกไปคนเดียว เทียบธรรมเนียมนี้ไปคนเดียวทั้งนั้น เราไม่ได้ไป
กับใคร เราไปองค์เดียวตลอดเลย นี่ก็เป็นเวลา ๙ ปี หนักมากทีเดียว ที่จะ
เอานิพพานนี้หนักมาก ตกนรกทั้งเป็น คือความเพียรหนักมาก อยู่ในป่า
ในเขาทนทุกข์ทรมาน ข้าวนี้ก็วันกินช่างมันไม่สนใจ อุดไปก็วันถึงกินข้าว ไม่ได้
กินทุกวันนะ ๗ วันเป็นอย่างมาก อุด ไม่กิน จากนั้นก็อยู่ในระยะสี่วันห้าวัน
สี่วันห้าวันอดไป

ความเพียรนี้หมุนตัวๆ จะให้ถึงพระนิพพาน คือนิสัยมันผาดโผน
อยู่นะ ถ้าพูดถึงเรื่องนิสัยผาดโผนอยู่มาก ว่าอย่างไรถ้าลงได้ตั้งใจแล้ว
ต้องหมุนจี๋เข้าเลย ไม่มีถอย นี่ก็หมุนใส่พระนิพพาน หมุนคราวนี้หมุน

หนักมากทีเดียว หมุนคราวที่จะไปพระนิพพานไม่ต้องกลับมาเกิดอีกเป็นความเพียรที่ดูเด็ดขาดมากที่สุดทีเดียว จึงเรียกว่า
ไม่ให้ใครไปด้วยเลย เราไปคนเดียว คืออยากกินก็กิน ไม่อยากกินก็วันช่างมัน เอาเจ้าของเป็นป่าช้าเลย ป่าช้าอยู่กับ
ตัวเอง รู้กับตัวเอง มันจะตายจริงๆ มันก็รู้ หมุนเลย

**อันนี้ก็ ๙ ปี ไม่ใช่เล่นๆ นะ ออกปฏิบัติ ๑๖ พรรษา นั้นละฟ้าดินถล่ม ๑๖ พรรษา วันที่ ๑๕ พฤษภาคม
๒๔๙๓ เราไม่ลืม นั้นละปีฟ้าดินถล่ม กิเลสขาดสะบั้นลงจากใจ** ใจนี้สว่างจ้าเลย นั้นเป็นเวลา ๙ ปีปฏิบัติ คือ
จริงจังมาก ถ้าลงได้หมุนใส่อะไรแล้วต้องเอาให้จริง เอาให้ได้อย่างใจ นี่ก็จะเอานิพพานให้ได้อย่างใจ ผาดเสีย ๙ ปี
ฟ้าดินถล่มในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ หลังเขาวัดดอยธรรมเจดีย์ เวลา ๕ ทุ่มพอดี นั้นละฟ้าดินถล่ม คว่าวิภูจักรได้
ในคืนวันนั้น จิตนี้สว่างจ้าเลยเทียว

นี่ละการทำคามเพียรเอาจริง
เอาจังมากทีเดียว หน้ใส่อะไรเอาให้ได้
ไม่ได้เอาตายเข้าว่าเลย ความเพียรที่
หมุนใส่อรหัตตภูมินี้ก็แบบเดียวกัน เอา
ให้ได้ว่าอย่างนั้น หมุนจ้เลยความเพียร
กรรมฐานนี้ไปองค์เดียว ไม่ให้ใครไปด้วย
คือให้เป็นอธยาศัยของตัวเอง อยากกิน
ก็วัน อดไปก็วันถึงกินอันนี้ก็แล้วแต่
เจ้าของ ถ้าไปสองเป็นน้ำไหลบ่า ไปสอง
ไปสามเป็นน้ำไหลบ่า เดี่ยวห้วงคนนั้น
เดี่ยวห้วงคนนี้ ไปคนเดียวเราป่าช้าอยู่กับ
เรา เป็นตายก็รู้กันเอง นั้นละเอากันหนัก
อันนี้ก็ไม่ใช่ของเล่นเหมือนกัน นี่ก็ฟาดอยู่
๙ ปี พรรษา ๗ ถึงพรรษา ๑๖ วันที่ ๑๕
พฤษภา ๒๔๙๓ เวลา ๕ ทุ่มอยู่หลังเขา
วัดดอยธรรมเจดีย์ กิเลสขาดสะบั้นลง
จากใจนี้สว่างจ้าเลยตั้งแต่บัดนั้นมา นี่ละ
ธรรมเห็นผลทุกอย่าง

เพราะฉะนั้นเรามาเกิดในโลก
ชาตินี้เป็นชาติที่เราล้างป่าช้าของเรา จะ
เคยเกิดมาก็ปักก็กลับ ตายทับถมกันอยู่นี้

ก็กัปกัปกัปกัตาม สำหรับเราชาตินี้เป็นชาidl่างป่าช้า ไม่ให้มีต่อไปอีก หมด ป่าช้าล้งหมด การเกิดการตายที่ไหน ไม่กังวล หมด พอทุกอย่าง ปล่อยทุกอย่าง ไม่มีอะไรเหลือเลย เหลือแต่ความสว่างจ้าของจิตตลอดทั้งวันทั้งคืน ไม่มีกลับมาเปลี่ยนแปลงแม้ชนิดหนึ่ง จิตเมื่อถึงขั้นนี้แล้วความเปลี่ยนแปลงกฎอนิจจัง ทุกขัง อนตตตง ไม่มีในจิตดวงที่บริสุทธิ์ล้วนๆ นี้ได้เลย

ตั้งแตบัตันนั้นมาจนกระทั่งปานนี้เป็น ๕๗-๕๘ ปีแล้วมั้ง นี้ละทำความเพียรเอาจริงเอาจัง เรียกว่าล้งป่าช้า ที่จะเกิดจะตายต่อไปไม่มี หมด ตายแล้วจะไปเกิดที่ไหนสูงต่ำประการใดไม่มี หมดโดยสิ้นเชิง จึงว่ามาล้งป่าช้า

เกิดมาในชาตินี้เป็นชาติที่ล้างป่าช้าของตัวเอง สัตว์ทั้งหลายเป็นอย่างไรเราไม่กำหนดกฎเกณฑ์ แต่มากำหนดตัวเองว่ามาล้างป่าช้าในชาตินี้ หายสงสัยว่าตายแล้วจะไปเกิดที่ไหน ๆ สูงต่ำประการใดบ้างหมดโดยสิ้นเชิง เหลือแต่ความพอแล้วด้วยความอัศจรรย์ภายในจิตดวงนี้

ที่นี้พอ เมื่อจิตพอแล้วปล่อยหมด ขึ้นชื่อว่าสมมุติแล้วไม่มีอะไรเหลือเลย ปล่อยหมดโดยประการทั้งปวง ตั้งแต่บัดนั้นมาวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ เป็นวันปล่อยสมมุติ วางสมมุติ ทิ้งป่าช้า จะไม่กลับมาเกิดอีก ตายก็เหมือนกัน ตายก็ไม่กลับมาตายอีก จะตายเฉพาะชาติที่กำลังแบกหามขันธอยู่ที่นี่ พอขันธนี้ขาดสะบั้นลงไปแล้วก็สลัดที่เดียวเลย นิพพานไม่ถาม ไม่ได้ประมาทนะ ไม่ถามนิพพาน พระพุทธเจ้าก็พระองค์ พระสงฆ์สาวกก็พระองค์ที่เป็นพระอรหันต์ ถึงนิพพานแล้วด้วยกันท่านไม่ถามกัน เป็นอันเดียวกันหมดทีเดียว

ลงมหาวิมุตติ เหมือนกับน้ำมหาสมุทร ฝนตกมาจากเมฆก้อนใด ๆ ลงในน้ำมหาสมุทรหมด ไม่ได้ตัดได้เลือกว่าฝนเม็ดนี้มาจากเมฆก้อนนั้น ๆ ฝนก้อนนั้นไม่มี ลงเป็นน้ำมหาสมุทร อันนี้ความเพียรของเราตั้งแต่เริ่มปฏิบัติมา มากน้อยเพียงไรก็ได้คำนึง ลงในน้ำมหาวิมุตติมหานิพพานหมดโดยสิ้นเชิง หายสงสัยตั้งแต่บัดนั้นมาเป็นเวลาดูเหมือน ๕๗-๕๘ ปีแล้วมั่ง นั้นละวันคว้าวัจฉาภายในจิตใจได้ขาดสะบั้นลงไปจากใจ ไม่มีอะไรเหลือเลย สว่างจ้าตลอดเวลา

ท่านว่านิพพานเที่ยง คือจิตที่หมดสมมุติแล้ว เป็นจิตธรรมชาติ จิตธรรมชาตินี้ท่านเรียกว่านิพพานเที่ยงก็ได้ จิตเป็นธรรมชาติก็ได้ เมื่อถึงขั้นนี้แล้วก็หมด ไม่มีอะไรที่จะคิดเปลี่ยนแปลงว่ามากกว่านี้น้อยกว่านี้ไม่มี พอ พอด้วยความบริสุทธิ์ใจ จึงว่าเปิดโลกธาตุ หายห่วง เรียกว่ามาล้างป่าช้าในชาตินี้ก็ไม่ผิด เพราะจะไม่กลับมาเกิดอีกแล้ว แน่อยู่ในหัวใจเจ้าของเอง ไม่ได้ไปถามผู้ใด เป็นขั้นในเจ้าของ

จิตเวลาล้มลุกคลุกคลานมันก็ล้มของมัน แต่เวลาพลิกตัวได้แก้ไข อบรม หรือฝึกหัดอยู่ตลอดเวลา มันก็ดีขึ้นได้ ตีตขึ้นจนกระทั่งถึงขั้นฟ้าดินถล่ม จากนั้นก็หมดปัญหาโดยประการทั้งปวง นี้เรียกว่าเกิดมาในชาตินี้มาล้างป่าช้า การเกิดของเจ้าของมากก็ปกติกลับมาล้างในชาตินี้ แล้วจะตายอีกเท่าไรก็ล้างหมด ไม่มีอะไรเหลือเลย เวลานี้

ก็ยังมีเหลือแต่กรรมในใจ ธาตุชั้นนี้ก็เหมือนธาตุชั้นธรรมดาเหมือนเราๆ ท่านๆ แต่ที่จิตนั้นไม่เหมือน จิตนี้หมดอะไร โดยประการทั้งปวง สว่างจ้าทั้งกลางวันกลางคืนอยู่อย่างนี้ นี่เรียกว่าจิตเป็นธรรมชาติแล้ว

เวลานี้อยู่ด้วยจิตเป็นธรรมชาติ หายห่วงทุกอย่าง ไม่สนใจว่าจะเกิดจะตายที่ไหนต่อไปอีก เรียกว่ามาล้างป่าช้า หมดโดยสิ้นเชิง สมเจตนาที่อุทิศสัพพัญญูประกอบความ پاکเพียรมาตั้งแต่วันบวช เอาจนกระทั่งถึงวันนิพพาน เทียง พอใจ มาถึงขั้นพอใจ ชาตินี้เป็นชาติที่พอใจทุกอย่าง ไม่คำนึงถึงเรื่องความเกิด ความตาย เกิดแล้วจะไปตาย ที่ไหน ตายแล้วจะไปเกิดไหนเหมือนแต่ก่อนไม่มี หมดโดยประการทั้งปวง เหลือแต่ธรรมชาติที่วันนิพพานเทียง ก็คือ จิตเป็นธรรมชาติ

จิตนี้เมื่อเข้าถึงตัวเต็มที่แล้วเป็นธรรมชาตินะ มีชีวิตอยู่ก็ว่าจิตบริสุทธิ์ พระอรหันต์อย่างนี้ท่านมีขันธอยู่ จิตบริสุทธิ์มีธาตุมีขันธอยู่ พอธาตุชั้นนี้พังลงไปแล้วจิตนี้ก็เหมือนธรรมดา เพราะเป็นธรรมดาแล้วตั้งแต่ยังไม่ตายนั่นละ จิตเมื่อฝึกให้เต็มที่แล้วก็เป็นธรรมดาให้เจ้าของได้เห็นชัดๆ อยู่ในท่ามกลางแห่งขันธห้า ซึ่งเป็นของเน่าเฟะ อยู่ทั้งเขาทั้งเรา แต่จิตดวงนั้นเป็นจิตธรรมดาไม่มีคำว่าเน่าเฟะเหมือนร่างกายทั้งหลาย ถึงขั้นนี้แล้วไม่มีกาลสถานที่ เวลา เวลา การเกิด การตาย สูงต่ำ ไม่มี หมดโดยประการทั้งปวง เกิดมาชาตินี้จึงว่าเป็นชาติสุดท้ายของเรา หมดทุกอย่าง ไม่มีอะไรสงสัย

เพราะฉะนั้นการช่วยเหลือโลกเราจึงช่วยเต็มเม็ดเต็มหน่วย มีเท่าไรทุ่มลงหมด เราไม่มีอะไรเหลือติดตัว ติดวัดนะ ในวัดนี้ไม่สั่งสม มีอะไรๆ สละออกหมดเลย เหลือแต่หัวใจที่เต็มไปด้วยเมตตาเท่านั้นที่สั่งสอนโลกอยู่เวลานี้ ทีนี้ถ้าหากการเป็นกับการตายนั่นเป็นธรรมดาแล้วการเป็นการตายมีน้ำหนักเท่ากัน อีกประการหนึ่งก็คือว่า การเป็นอยู่นี้แบกธาตุแบกขันธพาอยู่พากินพาหลับพานอนพาขับพาถ่าย เมื่อสลัดอันนี้ลงไปแล้วธาตุชั้นอันนี้ก็หมดภาระไป เพราะฉะนั้นจึงว่าถ้าไม่มีโลกเข้ามาเกี่ยวข้องแล้วไปเลย อยู่หาอะไรอยู่แบกธาตุแบกขันธ

ที่อยู่นี้ก็เพื่อพี่น้องสัตว์ทั้งหลายทั่วโลกธาตุ เป็นผู้หวังยังไม่พอ ยังต้องหวังผู้อื่นช่วยอยู่ ไม่เป็น **อตุตา หิ อตุตโน นาโถ** ยังต้องหวังพึ่งผู้อื่น เพราะฉะนั้นการหวังพึ่งผู้อื่นก็เข้ากับการเมตตาสงเคราะห์โลก เราก็สงเคราะห์ไปอย่างนั้นๆ ละ สำหรับเจ้าของเองหมดโดยสิ้นเชิง ไม่มีอะไรเหลือแล้ว หมดจริงๆ ไม่คำนึงถึงเรื่องความเกิด

ความตาย หมดไปตามๆ กันแล้ว นี่ละการ
ประพดปฏิบัติธรรม ขอให้ท่านทั้งหลายปฏิบัติ

ธรรมนี้เป็นธรรมสวากขาตธรรมของ
พระพุทธเจ้า เป็นศาสดาองค์เอกมาสอนโลก
จะผิดไปที่ไหน ขึ้นชื่อว่าศาสดาองค์เอกนำธรรม
มาสอนโลกต้องถูกต้อง เรียกว่าสวากขาตธรรม
ตรัสไว้ชอบแล้วทั้งนั้น ขอให้พากันตั้งใจปฏิบัติ
ให้ชอบธรรมเถอะ ทางที่ถูกต้องจะใกล้เข้ามา
ชิดเข้ามา ก้าวออกไปหนึ่งก้าวสองก้าวใกล้ความ
สิ้นทุกข์ไปโดยลำดับ จนกระทั่งถึงความบริสุทธิ์
หมด ความทุกข์ทั้งหลายไม่มีเหลือ เหลือแต่
ธาตุขันธ์ ธาตุขันธ์ดับไปแล้วจิตก็เป็นธรรมธาตุ

นี่ละจิตเป็นธรรมธาตุจิตสุดขีดสุดแดนสุด
สมมุติทั้งหลายแล้วจิตนี้เป็นธรรมธาตุ จะเรียกว่า
จิตไม่ได้ละ เป็นธรรมธาตุ นี่ละการปฏิบัติธรรม
ให้ตั้งใจปฏิบัติให้เห็นอย่างนี้ อย่าพากันโลเล
โลกเลก ตื่นลมตื่นแฉ่งตื่นมิดตื่นแฉ่งตื่นสว่าง
มันมีมาตั่งกับตั่งกัลป์แต่กาลไหนๆ ส่วนการเกิด
การตายของเราก็แบกหามกันไปตามมิดตามแฉ่ง
ที่นี้สลัดอันนี้ออกด้วยความยึดถือมิดแฉ่งเดือน
ดาวตะวันอะไรนี้ออกจากใจหมด ขาดสะบันจากใจ
ใจก็เป็นใจที่บริสุทธิ์วิมุตติหลุดพ้น นั่นละพ้นจาก
ทุกข์พ้นที่ใจ ไม่ได้พ้นที่ไหน

ขอให้ท่านทั้งหลายจำให้ดี เกิดมาชาตินี้ ก็หมดละ ในชาตินี้หมดกรรมละ จะก้าวไปที่ไหน ความรู้สึกคือจิตไม่คิด จะก้าวถอยกลับก็ไม่มี จะก้าวหน้าต่อไปอีกก็ไม่มี พอแล้วด้วยความ รื่นเริงบันเทิง พอแล้วด้วยความอัศจรรย์ภายใน จิตนี้ถูกต้อง อย่างอื่นไม่มี การประกอบความ พากเพียรก็เปลี่ยนอิริยาบถ แล้วพิจารณาธรรม ทั้งหลายลึกลงตื้นหยาบละเอียดไปเท่านั้น เช่นเดิน จงกรม อย่างพระพุทธเจ้าท่านก็เดินจงกรม พระ สาวกทั้งหลายท่านสิ้นกิเลสแล้วท่านก็เดินจงกรม

การเดินจงกรมของท่านนั้นเป็นการ เปลี่ยนอิริยาบถหนึ่ง เป็นการพิจารณาธรรม ลึกลงตื้นหยาบละเอียดกว้างแคบทั้งหลายหนึ่ง พระสาวกก็เหมือนกันท่านไม่ได้เดินจงกรมเพื่อ ละกิเลสถอนกิเลส เหมือนพวกเราทั้งหลายที่หาบ แต่กิเลสอยู่นี้ ท่านหมดกิเลสแล้วท่านเดินด้วยความ หมดกิเลส ยืนเดินนั่งนอนด้วยความสิ้น กิเลสไม่มีอะไรเหลือภายในพระทัยภายในใจของ พระพุทธเจ้าเลย

นั่นละที่เราเรียกว่า **พุทธัง สรณัง คจฺจามิ ธมฺมํ** ก็คือธรรมอันเลิศ **สงฺฆัง สรณัง คจฺจามิ** ก็คือ พระสงฆ์ประเภทนี้เอง ประเภทที่ว่าสิ้นกิเลสแล้ว

เป็น**สงฆ์**ของพวกเขา **สรณ คจจามิ** ขอให้พากันปฏิบัติให้เป็นสรณะของตัวเองก่อนนะ ปฏิบัติตัวเองให้เป็นที่พึ่งของตัวเองอย่างสมบูรณ์แล้วก็เป็น**สรณ คจจามิ** ต่อจากนั้นก็**สรณ** ของโลกต่อไป ให้พากันจำเอานะ

เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เปิดโลกธาตุ

วัดนี้ก็เป็นวัดที่ระลึกของเรา แต่ก่อนเราขึ้นไปอยู่บนเขา ข้างล่างสิ่งก่อสร้างเหล่านี้ไม่มี มากี่ขึ้นบนเขา ข้างบนอากาศดี เรียกว่าดีมาก ขึ้นอยู่บนหลังเขาแล้วอากาศรู้สึกว้าวแล้วเบาอยู่บนหลังเขา ไปภาวนาอยู่ที่นั่น อันนี้มาปลูกสร้างทีหลัง วัดนี้ก็ลืมไม่ได้อีกเหมือนกัน นี่ละฟาดกิเลสพังทลายลงบนเขาภูนี้แหละ เราไม่ได้ลืมนะ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เวลา ๕ หุ่่มพอดี อยู่บนหลังเขา ฟัดกิเลสขาดสะบั้นลงไปอยู่บนหลังเขาภูนี้ **เราไม่ลืมนะ จึงเป็นวัดที่สำคัญมากในชีวิตของเรา** มาภาวนาอยู่เรื่อย ๆ เพราะเห็นว่าอากาศมันดีมาบ่อย ตอนนั้นท่านอาจารย์กงมา ท่านอยู่ที่นี้ มาภาวนาอยู่ที่นี้

นี่ละกิเลส พุดให้มันชัดเจนว่าเป็นวัดที่ลืมไม่ได้จนกระทั่งวันตาย **กิเลสขาดสะบั้นลงบนหลังเขา วัดดอยธรรมเจดีย์ ไม่ลืม วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ กิเลสพังลงจากใจเป็นเวลา ๕ หุ่่มพอดี** เหมือนฟ้าดินถล่มนะ เพราะฉะนั้นวัดนี้เราจึงลืมไม่ได้ ตั้งแต่นั้นมาจิตก็สว่างจ้า บอกให้ตรงไปตรงมาเลย คือหลังเขาวัดดอยธรรมเจดีย์นี่เอง เป็นที่สงบสงัด บิณฑบาตก็ไปบ้านนาสีนวล เดินบิณฑบาตลงไปนี่ดูเหมือนชั่วโมงกับ ๒๕ นาที หรือเียงมดลิ้ม ๆ คือเดินลงไปนี่ทั้งไปทั้งกลับดูเหมือนชั่วโมง ๒๕ นาที ถ้าจำไม่ลืม ไกลอยู่นะจากนี้ไปวัดนาสีนวล ดูเหมือน ๓ กิโลเมตร เดินตัดเขาลงไป

นี่ละที่ว่าวัดนี้เป็นที่ระลึกไม่ลืมก็คือวัดดอยธรรมเจดีย์ บนหลังเขาวัดดอย กระต๊อบเล็ก ๆ เรามาที่เรเราต้องขึ้นไปทีนั้น เดียวนี้กระต๊อบนั้นดูเหมือนจะรื้อไปแล้วมั้ง เล็ก ๆ อยู่ที่หน้าพระยืน พระอยู่ข้างบน กระต๊อบเล็ก ๆ หันหน้ามาทางพระ เรามาอยู่ที่นั่น นั่นก็เวลา ๕ หุ่่มพอดี กิเลสขาดสะบั้นลงไปเป็นเวลา ๕ หุ่่ม วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เพราะฉะนั้นจึงเป็นวัดที่ลืมไม่ได้เลย การบำเพ็ญนี้สะดวกมาก ทั้งคืนทั้งวันสงบเงียบเลย ตั้งหน้าตั้งตาภาวนาจริง ๆ มาอยู่ที่นี้

นี่ก็ขอให้ภาวนากันนะพระเรา อย่าอยู่เฉยๆ ไม่เกิดประโยชน์อะไร
นั่งที่เหนียวดินนั่งนอนให้มีสติติดแนบอยู่กับตัว ถ้าสติมีแล้วกิเลสจะไม่เกิด กิเลส
จะเกิดทางสังขาร สังขารนี้จะเกิดมาจาก **อวิชชาปจฺจยา** แล้วก็ **สังขารา** อวิชชา
หนุนให้เกิดเป็นสังขาร กิเลสสังขารสมุทัยขึ้นมา เมื่อมีสติแล้วสังขารก็ไม่เกิด จิตก็
สงบร่มเย็นได้ นั่นละการภาวนา ให้พิจารณาพิจารณา วัดนี้ก็เป็นวัดสำคัญของเรา
วัดหนึ่ง เป็นวัดที่เราลืมไม่ได้เหมือนกันวัดนี้ ตั้งแต่นั้นมาก็ไปมาเรื่อย ท่านอาจารย์
กงมาท่านอยู่ที่นี่

นั่นละที่ทรงมรรคทรงผลทรงอยู่กับสติเป็นความเพียร ถ้ามีสติแล้ว
กิเลสไม่เกิด กิเลสจะเกิดทางสังขาร พอเราเพลินนี้สังขารจะเกิด เพราะเกิดจาก
อวิชชา **อวิชชาปจฺจยา** **สังขารา** **สังขารปจฺจยา** **วิญญาณ** ไปเรื่อยติดต่อกัน
สืบเนื่องกันไม่มีสิ้นสุด ถ้าสติไม่มีเกิดตลอด กิเลสเกิดตลอด ธรรมไม่มีทางเกิด
ได้เลย เวลาสติมีอยู่แล้วกิเลสก็ไม่เกิด ใจก็มีความสงบร่มเย็น จากนั้นก็สว่างไสวได้
นั่นละนักภาวนาให้เป็นอย่างนั้น

เพียงแต่มานั่งภาวนาเฉยๆ สักแต่ว่านั่งไม่พิจารณาการดำเนินของ
ตัวเองไม่เกิดประโยชน์ การภาวนาสติเป็นสำคัญมากที่สุดทีเดียว ถ้าขาดสติไปเมื่อไร
นั่นละคือขาดภาวนา จะนั่งก็เป็นหัวตอ จะนอนก็เป็นขอนซุง จะเดินก็เป็นตุ๊กตา
เคลื่อนไหวไปมาเท่านั้น ไม่เกิดประโยชน์ถ้าไม่มีสติครอบงำที่หัวใจ ถ้าใจมีสติ
อยู่ที่ไหนเป็นความเพียร กิเลสเกิดไม่ได้ ให้พากันตั้งอกตั้งใจพิจารณาอย่างนั้น
นี้ได้ดำเนินมาหมดแล้วจึงได้มาเล่าให้หมู่เพื่อนฟัง ไม่ใช่มาเล่าสู่สม์สู่หมา

สติเป็นสำคัญมากในการประกอบความพากเพียร หรือหน้าที่การงาน
ทุกอย่าง ถ้าขาดสติการงานผลก็ไม่สมบูรณ์ ถ้าสติดีแล้วการงานก็เป็นไปเพื่อ
ความเรียบร้อย ยิ่งการภาวนานี้เหมือนกัน การภาวนายังใช้สติมากมาย จากนั้นก็

มีปัญญาพิจารณาสอดส่อง ถ้าไม่มีปัญญาก็เอาอีก
แหละ แต่อย่างไรก็ตามขอให้มึสติ สติรวบรวมทุกสิ่ง
ทุกอย่าง ปัญญาความแยกคายทั้งหลายจะค่อย
เกิดขึ้นจากสติเป็นพื้นฐาน ถ้าไม่มีสติไม่ดี

นี่เราก็แก่แล้วนะ ผมอายุกำลังจะ ๙๕ เต็ม
แล้ว ๙๔ ปีกับ ๕-๖ เดือนแล้วมั้ง อยู่ไม่นานก็จะไป
แล้วแหละ เพราะมันมาถึง ๙๔ ปี ๖ เดือน กำลังจะ
๙๕ ปีแล้ว บวชมานี้ก็ได้ ๗๓-๗๔ ปี ออกปฏิบัติ
ตั้งแต่พรรษา ๗ พอเรียนจบเรียบร้อยตามความ
มุ่งหมายแล้วได้พรรษา ๗ ก็ออกปฏิบัติตั้งแต่บัดนั้น
จนกระทั่งปานนี้เรื่อยมา มีแต่พึดกับกิเลสทั้งนั้นๆ
เป็นเวลา ๙ ปีตั้งแต่ออกพรรษา ๗ ออกปฏิบัติ ขึ้น
เวที่พึดกับกิเลสจนกระทั่งพรรษา ๑๖ วันที่ ๑๕
พฤษภาคม ๒๔๙๓ เวลา ๕ ทุ่ม นั้นเป็นเวลาตัดสินใจ
**คือผลรายได้อันสมบูรณ์ของใจที่เกิดขึ้นจาก
การภาวนา ก็มาเกิดที่นี่ ไม่เกิดที่ไหน เกิดที่
วัดดอยธรรมเจดีย์นี้**

เมื่อปลายวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๑
กิเลสขาดสะบั้นลงจากหัวใจบนหลังเขาภูพาน

“

“อัฐิของท่านกลายเป็น
พระธาตุนะเจ้าคุณเขียน
ถ้าอัฐิกลายเป็นพระธาตุแล้ว
แน่นอน”

เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒
ช่วยเหลือจนตั้งเนื้อตั้งตัวได้

หลวงปู่เขียน
ฐิตสีโล

วัดรังสีปาลีวัน อำเภอคำม่าง
จังหวัดกาฬสินธุ์

หลวงปู่เขียน นี่ก็กลายเป็นพระธาตุ ท่านอยู่ธรรมดาท่านเจียบนะ ท่านลาออกมาอยู่ภาวนา ท่านส่งพระเถร มาหาเรา ส่งองค์นี้มาแล้วขอองค์นั้นกลับคืนไปส่งองค์นี้มาอีก เราก็ไม่ทราบเหตุผลอะไร ที่ไหนได้เวลาตายอัฐิ ท่านกลายเป็นพระธาตุ เราสืบถามเพราะเหตุไร โอ๊ย เทปเราอยู่ในนั้น กลางคืนท่านฟังเทศน์ใครไปยุ่งได้เมื่อไร ไปยุ่ง ไม่ได้นะ พอดตก้าเข้ามาท่านจะเอาเทปเราจะไปฟังอ้อดๆ อยู่คนเดียว จึงมาได้ อ้อ อย่างนี้เอง ท่านส่งพระเถร ท่านมาวัดนี้ แล้วเอาองค์นี้ไปเอาองค์นั้นมาอยู่อย่างนั้นละเรื่อย ๆ เราไม่ทราบเหตุผลต้นปลายอะไร เวลาทราบทีหลัง ว่าอัฐิท่านกลายเป็นพระธาตุ เป็นอย่างไรบทเวลาถามดูจริงๆ โอ้ เทปเราเต็มอยู่ในกุฏิท่าน พอด้าท่านจะเปิดเทปฟัง ตลอด เราจึงว่า โอ๊ย ท่านสนใจปฏิบัติมาตั้งแต่นั้น **อัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุนะเจ้าคุณเขียน ถ้าอัฐิกลายเป็น พระธาตุแล้วแน่นอน**แน่นอนในสายตาประชาชน

เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ ช่วยเหลือจนตั้งเนื้อตั้งตัวได้

“

เอาละนะ จะกลับละ
ไม่มีอะไรจะเตือนกันหรือคณะ
กรรมฐานใหญ่เหมือนกัน”

หลวงตากล่าวกับหลวงปู่บุญจันทร์ คราวเยี่ยมอาพาธ
ณ วัดป่าสันติกาवास จากหนังสือหยดน้ำบนใบบัว

หลวงปู่บุญจันทร์ กมโล

วัดป่าสันติกาवास อำเภอไชยวาน
จังหวัดอุดรธานี

เออใช้วัดไชยวาน **ท่านบุญจันทร์ นั้นก็ลูกศิษย์ละ** ท่านบุญจันทร์ลูกศิษย์ ท่านป่วยหนักเราก็ไปเยี่ยมนะ ท่านบุญจันทร์เวลาท่านป่วยหนักเราไปเยี่ยม ไปเยี่ยมพอดีแล้วเราก็ดูอาการ อาการเพียบมากน่าจะไม่พ้นวันพรุ่งนี้ไป วันพรุ่งนี้เราจะมาว่าอย่างนั้นนะ พอฉันเสร็จแล้วเราจะมา เหมือนที่ท่านรอ ลมหายใจรอเราอยู่นะ พอฉันเสร็จแล้ว เราก็ออกเดินทางไปแล้ว ท่านเหมือนว่าหายใจรอเรา พอเราไปถึงปั๊บ ยังอยู่นะเราว่า พอไปเข้าไปถึงตัวเลย ยังอยู่นะ มาถึงแล้ว ทีนี้พอเรายืนอยู่นะ เรายังไม่นั่งนะ ยังอยู่นะ ลมหายใจคอยกันนี่นะ เราว่าอย่างนั้นละ พอเราไปยืนอยู่นี้ดับ ขณะนั้นเลย พอเราไปถึงไปยืนดู อ้อ..ยังอยู่ เพียบมาก แล้วพอว่าอย่างนั้นดับเดี๋ยวนั้นเลยนะ เหมือนว่าลมหายใจ คอยเรา..ท่านบุญจันทร์

เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓ ลมหายใจคอยเรา

“

ลูกศิษย์กันกุฏิของหลวงปู่มัน
ใครจะเกินอาจารย์เจี๊ยะ”

เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๖
ถึงนิพพานแล้วไม่ตายไม่เปลี่ยนแปลง

หลวงปู่เจี๊ยะ จุนโท

วัดป่าภูกิริยาศรัยาราม อำเภอสามโคก
จังหวัดปทุมธานี

พอพูดอย่างนี้ก็ระลึกถึงอาจารย์เจี๊ยะผ้าขี้ริ้วห่อทองนะ **ลูกศิษย์ก้นกุฏิของหลวงปู่มั่นใครจะเกินอาจารย์เจี๊ยะ** ทุกสิ่งทุกอย่างเหมือนพ่อกับลูก ท่านเมตตามากทีเดียว ทางนี้ก็เป็นนิสัยแจ่ม ท่านก็นิสัยเด็ดเดี่ยวทุกอย่าง เข้ากันได้ผางเลย ๆ เวลาคุยกันเหมือนพ่อแม่กับลูกคุยกัน พอมีอะไรอะอะนี่เปรี้ยวเปรี้ยว ๆ หลวงปู่มั่นชดหน้าผาก อาจารย์เจี๊ยะ ใส่กันเปรี้ยวเปรี้ยว ๆ สักเดียวเงยบเลย ลงมา “เรื่องอะไรตะกั้งนี้” “อ้อไปทำไอ้ นั้น ผิด ท่านก็เขกเอาละซี” ท่านไม่เห็นที่ท่านดินะ ท่านพูดเป็นธรรมทั้งนั้น เราฟังหมด

วันที่ ๒๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๖ ถึงนิพพานแล้วไม่ตายไม่เปลี่ยนแปลง

จิตท่านก็ภูมิสูงสูงเต็มทีละจิตอาจารย์เจี๊ยะ เคยเล่าภาวนาให้ฟังตั้งแต่อยู่กับหลวงปู่มั่นด้วยกันจิตท่านเป็นมาตั้งแต่ต้นนะ ออกบวชทีแรกก็เป็นลูกศิษย์ท่านอาจารย์กงมา แล้วก็ติดสอยห้อยตามเข้ามาถึงพ่อแม่ครูอาจารย์มั่น จากนั้นก็พันกันมาเลย จิตท่านดี นี่ท่านก็เสียไปแล้ว ก็ให้ท่านบุญช่วยเป็นสมภารแทน ประชุมกัน ให้เราเป็นประธานการประชุม เราก็ถามองค์ไหนบ้างที่จะเป็นที่ไว้วางใจได้สำหรับวัดนี้ ท่านก็ชี้บอกท่านบุญช่วย เป็นผู้ตั้งออกตั้งใจดีตลอดมา เราก็เลยมอบให้ท่านบุญช่วยเป็นสมภารวัดปทุมธานี แทนอาจารย์เจี๊ยะที่เสียไป

เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อปฏิบัติดีอยู่แล้วอย่างมาก

“

“อย่าว่าแต่กรรมยุต มหานิคาย
ผู้อื่นก็มีสิทธิ์เหมือนกัน”

เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๐
การสอนนี้ไม่ผิด

หลวงปู่ชา
สุภทโท

วัดหนองป่าพง อำเภอวารินชำราบ
จังหวัดอุบลราชธานี

อย่าว่าแต่ธรรมยุต มหานิกาย ผู้อื่นก็มีสิทธิเหมือนกัน สังคมยอมรับแล้ว ท่านไม่ให้ญาติติ **อย่างอาจารย์ชา** **นี่อิฐของท่านก็กลายเป็นพระธาตุ** นี่ก็ลูกศิษย์หลวงปู่มั่น มาหนองผือ ได้มาพบกันที่หนองผือ อาจารย์ชา วัดหนองป่าพง ท่านมาศึกษาอบรมอยู่กับพ่อแม่ครูจารย์มั่นที่วัดหนองผือ ตอนนั้นเราอยู่ที่นั่น จากนั้นท่านก็มาเยี่ยมเราที่นี่ เราไปเยี่ยมท่านไม่พบเพราะท่านไม่อยู่ แล้วท่านก็มาหาเราอีก อาจารย์มี โคราช ก็อิฐกลายเป็นพระธาตุเหมือนกัน มีสิทธิเหมือนกันดังท่านพูดเห็นไหมล่ะ ใครตั้งใจประพฤติปฏิบัติ ชื่อนามตั้งไว้อย่างนั้นแหละ ตั้งแต่เปิดแต่ไก่มันก็ยังมีชื่อ ท่านว่า สังคมยอมรับแล้ว ธรรมยอมรับแล้ว เอาเถอะ ท่านว่าฉัน ท่านไม่ให้ญาติตินะท่านเหล่านี้ ฝ่ายมหานิกายจึงยังมากอยู่ ท่านไม่ให้ญาติติ ประโยชน์จะคับแคบไม่กว้างขวาง เห็นไหมท่านพูดเพื่อประโยชน์ส่วนรวมทั้งนั้น

ฝ่ายมหานิกายมีแต่ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นทั้งนั้นนะ ผู้ใหญ่ๆ คือท่านห้ามไม่ให้ญาติติ ท่านเหล่านั้นเคารพหลวงปู่มั่นอยู่แล้วก็ยอมรับๆ เพราะฉะนั้นฝ่ายมหานิกายจึงแตกกระจายออกไปอย่างว่า เป็นมรรคเป็นผลทั่วกันไปหมด นั่นท่านคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมส่วนนี้ใหญ่

เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๐ การสอนนี้ไม่ผิด

พระอาจารย์ประสพไชย กันตสีโล

พระอาจารย์อนันต์ อภิญาโน

พระอาจารย์อัครเดช ธีรจิตโต

“

“เอ้อ เอะอะใช้ได้แล้ว

นั่นละคานอวิชชา

ตั้งแต่นั้นมาเราก็หายสงสัย”

เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐
คานอวิชชาหัก

หลวงปู่บัว
สิริบุญโณ

วัดป่าหนองแซง อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี

งานหลวงปู่ขาว ดูเหมือนงานทำบุญอายุหรือใจ เข้ากันได้สนิท
เลยนะ นั่นละที่ว่าคานกุกุหัก กุกุหลวงพ่อบัว ท่านเตรียมพร้อมไว้แล้วว่า
เราจะไป เพราะถามกันแล้วว่า ถ้าหลวงพ่อบัวไปเราจะไป ทางโน้นก็ว่า
ถ้าอาจารย์มหาบัวไปอาตมาก็จะไป ถ้าอาจารย์มหาบัวไม่ไปอาตมาไม่ไป
จะไปเพราะอาจารย์มหาบัวเท่านั้นว่ำนั่น อันนี้ก็บอกว่า เราจะไปเพราะ
หลวงพ่อบัวเท่านั้น รับกันเลย ไป ออกจากนี้ไปนิมิตทางโน้น ทางโน้น
ก็บอกว่า ไป ออกจากนี้ คือนิมิตท่านแล้ว มากี่มาที่นี้ ท่านก็ทราบแล้ว
เตรียมพร้อม กุกุของท่านอยู่นั้น กุกุเราอยู่นี้ คือเตรียมพร้อมไว้แล้ว
หลวงพ่อบัว นี่ละเรื่องมันเอาชัดๆ เลยนะ เพราะเราบอกแล้วว่า เราตั้งใจจะ
ไปหาหลวงพ่อบัวอย่างเดียว งานนี้เป็นต้นเหตุเท่านั้น

พอไปคุยกันพอสมควร ลูกศิษย์ลูกหาพระเถรเต็มไปหมด พอเสร็จเรียบร้อยแล้วพระเถรเลิกไป เอาละ
เลิกกันไปหมด จะคุยธรรมะกับหลวงพ่อบัว บอกเลย เรามาที่นี่เพื่อหลวงพ่อบัวเท่านั้น มันชัดอยู่ในหัวใจ เราบอก
ตรงๆ เลย พอเสร็จแล้วก็ สองต่อสองละทีนี้เอากันละ ขึ้นไป เอ้า ภาวนาตั้งแต่เป็นตาปะขาวมาบวชที่แรกเล่าจนมา
ถึงปัจจุบันนี้เป็นยังไง เอา เล่ามา เราจะฟังให้ชัดเจน เราตั้งใจตลอด เรายังไม่สะดวกใจนะเราบอกตรงๆ เลย เอา
วันนี้เปิดให้เราฟัง ท่านก็เล่ามาโดยลำดับๆ ะ จนกระทั่งถึงจุดปัจจุบัน พอจุดนี้แล้วหยุดก็ัก แล้วเป็นยังไงละถึงนี้แล้ว
แล้วเจ้าของเข้าใจว่าไง เข้าใจว่าสิ้นแล้ว เข้าใจว่าสิ้นกิเลสแล้ว นั่นละเป็นอย่างนั้น

สองต่อสองนะนี่ พอไปถึงจุดนั้นแล้วหยุดก็ก เออๆ เล่าต่อไปซิ หายเจ็บ สุดเท่านี้ แล้วเข้าใจว่ายังไงล่ะ เข้าใจว่าสิ้นแล้ว สองต่อสองมันก็พูดกันได้ชัดเจน อ้อ แล้วกัน เออ ที่นี้เราไม่ได้บอกว่าสิ้นไม่สิ้นละ เราไม่บอก เออ ที่นี้เป็นอย่างนี้แล้วให้พิจารณาอย่างนั้นๆ นะ เราบอกเลย เพราะมันไม่สิ้นนี่ ทางเดินมีอยู่แต่ไม่ไป มันปิดตาหาทางไปไม่ได้ เราก็เปิดทางให้ แล้วห้ามเลย ห้ามไม่ให้หลงตาลงไปศาลา ผมมานี้ผมมาเพื่อหลงตาเองนะ งานนี้ผมไม่ถือสำคัญอะไร แต่การลงไปงานผมไป การเทศนาว่าการพอควรเทศน์ก็เทศน์ ไม่ควรเทศน์ก็ไม่เทศน์ แต่หลงตาไม่ให้ไป

ตั้งแต่นี้ต่อไปเอาให้เต็มเหนี่ยววันนี้ เพราะมันจวนแล้วนี่ มันไปติดอยู่เท่านี้ เหมือนว่ากระดาดบางๆ ปิดนี้มันมองไม่เห็น กระดาดบางๆ เท่านั้นละไม่ได้ดูเขาทั้งลูกปิดนะ กระดาดบางๆ ปิดไว้มองไม่เห็น เท่านั้นแหละ พอเราเปิดกระดาดบางๆ ออก เออ ภาวณา นั่นละที่ว่าคานกฏิกัถ์ กำลังพิจารณาไปถึงจุดที่แกบอกเข้าใจว่าหมดแล้ว เราเปิดทางให้เท่านั้นมันก็ลง นี่ละที่ว่าคานกฏิกัถ์ พอมาถึงจุดนั้นแล้วผางลงเลย เหมือนคานกฏิกัถ์ พอจิตทำงานอย่างสนั่นหวั่นไหวหยุดไปแล้วนี้ ดูอะไรกฏิกัถ์ยังดี ๆ อะไรก็ยังมีดี ๆ โอ้ นี่คานอวิชชาหักท่านว่า ท่านพูดเองนะ ว่าคานอวิชชาหักว่างั้น

พอสว่างเสียงก๊ก ๆ ก๊ก ๆ บันได พอสว่างนะ กุฎิท่านอยู่นั้น กุฎิเราอยู่นี้ กูก๊ก ๆ ใครมาที่นั่น กระผมหลงพ่อบัวเหรอ เอ้อ ๆ ขึ้นมา ๆ ตอนนี้ไม่มีคน เออ ขึ้นมาเลย เอ้า เป็นยังไง ๆ เล่าให้ฟังย่อ ๆ นั่นละคานกฏิกัถ์ก็เป็นหลักฐานพยานกัน เอ้อ เอละใช้ได้แล้ว นั่นละคานอวิชชา ตั้งแต่นั้นมาเราก็หายสงสัย ไม่พูดกัน พอพูดไปถึงจุดมันรู้เอง ๆ พอพูดเรื่องนี้ก็ไปถึง สาธุ เราไม่ได้วัดรอยหรือไม่ได้ยกตนเทียบท่านหรือสูงกว่าท่านนะ

เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐ คานอวิชชาหัก

นี้ก็หมดไปๆ จะทำยังไง ผมวิตกมากจริงๆ นะ ไม่ใช่ธรรมดา ครูบาอาจารย์ที่คอยให้ธรรมชี้แนวทาง ที่ถูกต้องแม่นยำ ไม่มีใครเกินอาจารย์ทั้งหลายที่ท่านผ่านไปแล้วเหล่านี้ นับแต่พ่อแม่ครูอาจารย์มันลงมา จากนั้นก็ ครูบาอาจารย์องค์นั้นๆ ส่วนมากมีแต่ลูกศิษย์ของท่านทั้งนั้นที่ผ่านไปๆ หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่พรหม มีแต่อย่าง เพชรน้ำหนึ่งๆ ทั้งนั้น **หลวงปู่บัว หนองแขง** หลวงปู่ขาว วัดถ้ำกลองเพล หลวงปู่คำดี หลวงปู่แหวน หลวงปู่ทั้งหมด เหล่านี้ท่านเป็นอะไร ถ้าในครั้งพุทธกาลจะว่าท่านเป็นพระอะไร ก็ว่าเป็นพระอรหันต์ทั้งนั้น ถ้าไม่ใช่คนตาบอด หูหนวกอย่างพวกเราๆ ท่านๆ นี่ไปคอยโจมตี เรื่องกิเลสชอบจะโจมตีธรรม ชอบจะทำลายธรรม ถ้าเป็นเรื่องความดี แล้วขึ้นชื่อว่าตัวกิเลสแล้วจะไม่เชื่อเลย นอกจากธรรมเท่านั้นจะเชื่อ

หมดไปๆ ครูบาอาจารย์ที่ว่า แล้วยังเหลืออยู่ในเหนืนี้ เราจะมานอนใจอยู่เหวอ การแนะนำสั่งสอนทางด้าน จิตตภาวนาเป็นของสำคัญมาก ถ้าไม่รู้ไม่เห็นได้ผ่านมาแล้วสอนไม่ถูก เรียนมา ๙ ประโยคก็เรียนมาเถอะ มีแต่ ความจำเฉยๆ ความจริงไม่ปรากฏแล้วเอาอะไรไปสอนใคร ลูบๆ คลำๆ ทั้งนั้นละ แต่ถ้าลงได้ปรากฏเป็นความจริง ขึ้นภายในใจของตัวเองด้วยภาคปฏิบัติแล้วไม่สงสัย จะรู้ชัดเจนทีเดียว การเทศน์การแนะนำสั่งสอนหรือการแก้ไข ปัญหาทุกแง่ทุกมุม จะไม่ผิดไม่พลาดไม่ทำผู้มาศึกษาให้ผิดหวัง จะได้เป็นขวัญใจตลอดไปเลย นี่ครูบาอาจารย์ ทั้งหลายเหล่านั้นท่านเป็นอย่างนั้น เวลานี้ก็หมดไปๆ เราจะลูบๆ คลำๆ ไปเหนืนี้ หมดไปๆ แล้ว

เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๒๘ อย่่าให้กิเลสหัวเราะ

“

ท่านปฏิบัติ ก็แน่แหละ
องค์นี้อัจจะกลายเป็นพระธาตุ
แน่แหละไม่เป็นอื่น”

เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕
องค์นี้องค์หนึ่งอัจจะกลายเป็นพระธาตุ

หลวงปู่สุวัจน์
สุวโจ

วัดป่าเขาน้อย อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ท่านสุวัจน์นี้ปฏิบัติปฏิบัติชอบตลอดมา ท่านเป็นลูกศิษย์ของ หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่ฝั้นก็เป็นลูกศิษย์ของหลวงปู่มั่น อยู่ใกล้เคียงกันตลอด เวลาอยู่สกลนคร ท่านสุวัจน์ก็อยู่กับท่านอาจารย์ฝั้น ท่านอาจารย์ฝั้นก็ เข้าออกกับพ่อแม่ครูจารย์มั่นอยู่เสมอ **ท่านปฏิบัติดี ก็แน่แหละ องค์นี้จริง จะกลายเป็นพระธาตุแน่แหละไม่เป็นอื่น**

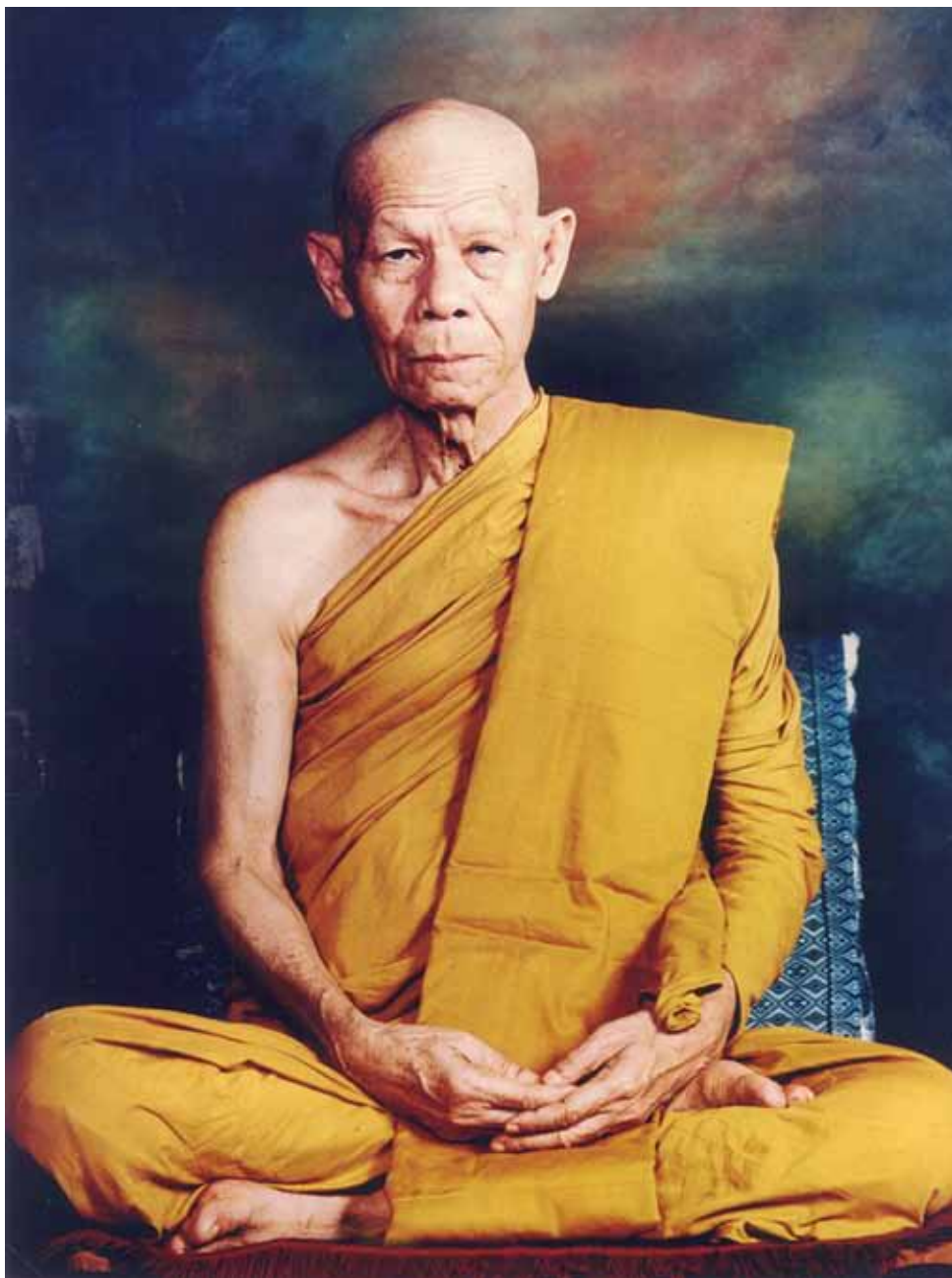
เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕ องค์นี้องค์หนึ่งจริงจะกลายเป็นพระธาตุ

ท่านสุวัจน์เป็นพระที่สมควรอย่างยิ่งที่ก่อเจดีย์ ที่บรรดาลูกศิษย์ ผู้ศรัทธาทั้งหลายก่อขึ้นเพื่อสักการบูชาท่าน ต่อไปจนกระทั่งถึงลูกเต้าหลานเหลน เพราะนี้จะเรียกว่าถูกต้องตามตำรา ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ก็ไม่ผิด เพราะ เอาตำรามากาง

ตำราคือองค์ศาสดามากาง ก็คือองค์ศาสดาแสดงไว้ ว่าบุคคลที่ควรจะทำเจดีย์ไว้กราบไหว้บูชา นั้นมีอยู่ ๔ ประเภท ๑) พระพุทธเจ้า ๒) พระปัจเจกพุทธเจ้า ๓) พระอรหันต์ ๔) พระเจ้าจักรพรรดิ นี่เป็นผู้สมควรแก่การ ก่อสร้างเจดีย์ไว้กราบไหว้บูชา ในสถานที่เหมาะสมหรือสมควร เช่น ที่ชุมชนคนหมู่มาก ควรที่ตรงไหนให้ก่อที่ตรง นั้นๆ ไว้ ตำราคือองค์ศาสดาแสดงไว้ เพราะฉะนั้นการที่จะก่อเจดีย์หรืออะไรๆ นี้ บรรดาพี่น้องทั้งหลายไม่ค่อยจะ คิดกัน คุณจะไม่ได้เห็นในตำราคือองค์ศาสดาประกาศเอาไว้ อย่างนั้นก็เป็นได้ เพราะฉะนั้นการก่อเจดีย์จึงมักจะก่อสุมสี่ สุ่มห้าไปเลย

เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๖ เจดีย์ที่นำกราบไหว้

“

เจ้าคุณพุทธาน์ก็เป็นพระปฏิบัติดี”

เมื่อวันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๔
ที่กรรมฐานรัฐมิกัน

หลวงพ่พุท ฐานิโย

วัดป่าสาละวัน อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา

เจ้าคุณพุทธท่านก็เป็นพระปฏิบัติดี คู่กันมากับเรา โอ้ย คู่กันมาแต่ไหนแต่ไรตั้งแต่สมัยเป็นมหาเปรียญด้วยกัน ท่านก็สนใจทางปฏิบัติเรื่อยมาจนกระทั่งท่านจากไป เป็นพระปฏิบัติดีปฏิบัติชอบอยู่ ท่านเทศน์ก็มีคมคายเราฟัง พูดให้ฟังเสียจริง ๆ ธรรมเนียมอ่านภูมิธรรมกันนี้ไม่ได้อ่านยากนะ ขึ้นเทศน์แม้จะเทศน์ประชาชนก็ตาม มันหากมีแย็บออกมาจับจนได้นั้นแหละ แสดงว่าเทศน์มีภูมิ อยู่ในภูมิไหน ๆ มันจะค่อยบอกไปเรื่อย ๆ แย็บออกมาตรงไหน ๆ ออก จะจับไปเรื่อย ๆ คือไม่รู้ ออกไม่ได้ ความจริงว่าอย่างนั้นนะ

ธรรมความจริงในหัวใจนี้ เจ้าของไม่รู้ แสดงออกไม่ได้ ไม่เหมือนปริยัติ ปริยัติไม่รู้ก็พูดได้ แต่มันพูดอย่างผิวเผินฟังมันก็รู้ พูดแย็บออกมาจากความจริงนิดหน่อยรู้ทันที ๆ เลย นี่ละพระฝ่ายปฏิบัติท่านดูกัน ดูด้วยการสนทนาหรือมีญาณดูกันก็ได้ มันมีอยู่สองสามประเภท ๑) มีจิตส่งดูกันก็ได้ ๒) เวลาสนทนาธรรมะกัน ภูมิธรรมภูมิธรรมก็ได้ ๓) เวลาท่านเทศน์ว่าการโนที่ต่าง ๆ จับได้ ๆ เป็นสามชั้น อย่างน้อยเป็นสามชั้น พระกรรมฐานท่านคุยกันท่านคุยอย่างนั้นนะ ท่านไม่ได้เอาตำรับตำรามาพูด นั่นเป็นแบบแปลนทางเอาไว้เพื่อจะก้าวเดิน แล้วได้ผลยังงี้ก็เข้ากันได้กับแปลน ๆ นั้นภาคปริยัติ ภาคปฏิบัติ ปฏิเวธ สามประเภท

เมื่อวันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ที่กรรมฐานภูมิกัน

“

นี่บ่งบอกแล้ว

อัฐิลงได้กลายเป็นพระธาตุแล้ว

คือเป็นพระอรหันต์ล้วนๆ”

เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

อัฐิเป็นพระธาตุสององค์

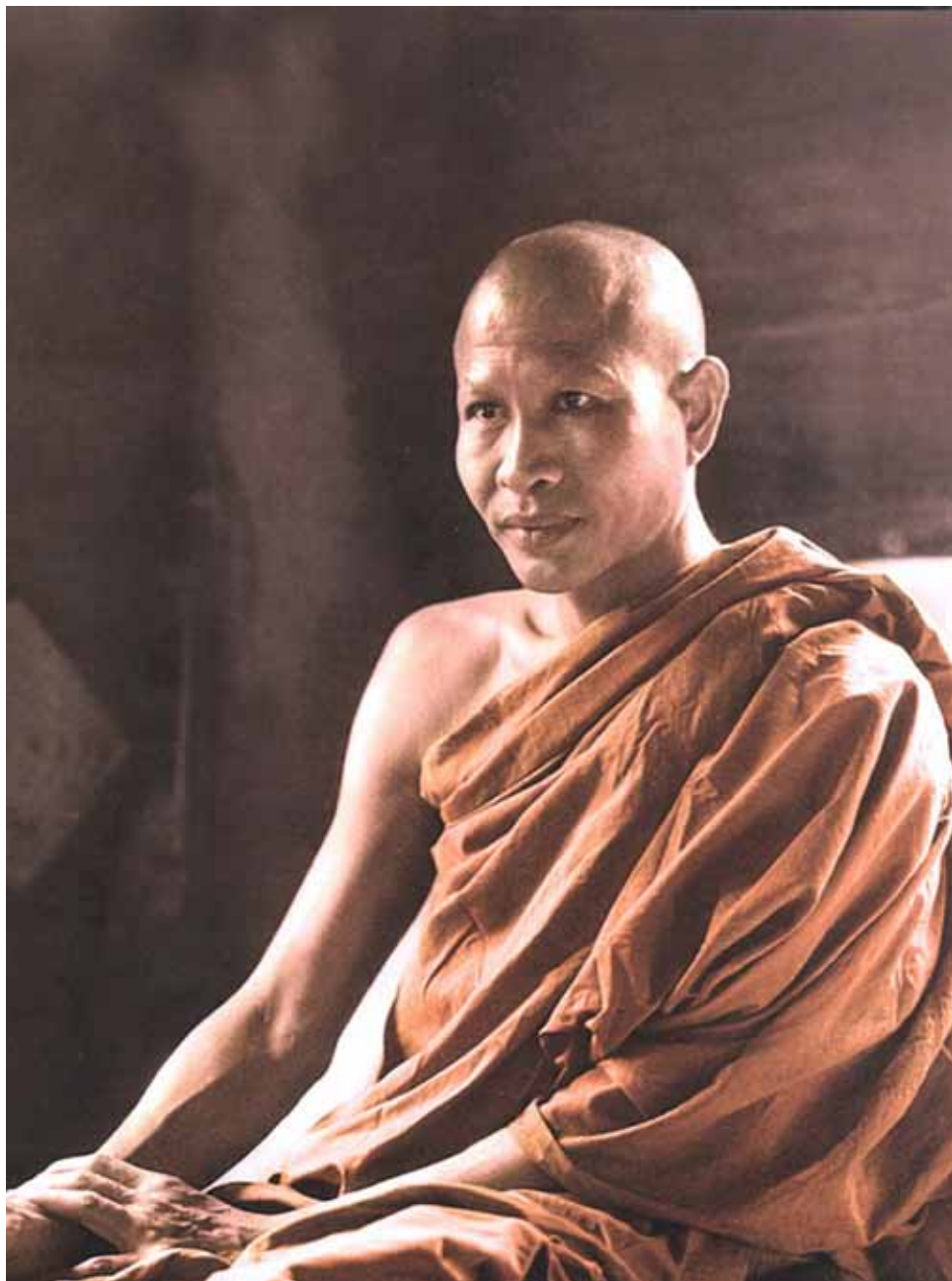
หลวงปู่จวน
กุลเชฏฐโฐ

วัดภูทอก อำเภอศรีวิไล จังหวัดหนองคาย

ท่านสิงห์ทองนี่อัฐิกลายเป็นพระธาตุนะ ท่านจวนอัฐิกลายเป็นพระธาตุเหมือนกัน นี่บ่งบอกแล้วจะตายด้วยกันก็คนที่ตกเครื่องบินตายด้วยกัน แล้วแยกออกมาแล้วมีที่อัฐิกลายเป็นพระธาตุเพียงสองราย คือท่านจวน-ท่านสิงห์ทอง **นี่บ่งบอกแล้วอัฐิลงได้กลายเป็นพระธาตุแล้วคือเป็นพระอรหันต์ล้วนๆ** ตกเครื่องบินตอนนั้นไม่มีสององค์นะ (ที่อัฐิเป็นพระธาตุ)

หมดไปๆ ละวงกรรมฐานเรา ผู้นำที่ดิ่งามะหมดไป การแนะนำสั่งสอนผู้สอนต้องแม่นยำ ความรู้ในขั้นไหนก็สอนไปถึงขั้นนั้น เลยนั่นไปก็ไม่แน่นัก ลูบๆ คลำๆ ถ้าอยู่ในภูมิธรรมที่เจ้าของรู้แล้วสอนไปตรงไหนถูกต้องไปตรงนั้น ท่านสิงห์ทองก็อัฐิกลายเป็นพระธาตุ ท่านจวนก็เหมือนกัน มีอยู่สององค์ ท่านจวนตกเครื่องบิน ท่านสิงห์ทองตกเครื่องบิน อัฐิกลายเป็นพระธาตุสององค์

เมื่อเช้าวันที่ ๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ อัฐิเป็นพระธาตุสององค์

“

“อย่างนั้นละไปเจียบๆ ไปเลย
สุขขวิปัสสโก รู้อย่างเจียบๆ”

เมื่อเช้าวันที่ ๒๙ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓
ชั้นสุขขวิปัสสโก

พระอาจารย์
สิงห์ทอง ธัมมวโร

วัดป่าแก้วชุมพล อำเภอสว่างแดนดิน
จังหวัดสกลนคร

ท่านสิงห์ทององค์หนึ่งเราได้ชม ชมมาแต่ต้นท่านสิงห์ทอง ไม่ชอบก่อสร้างนี่อันหนึ่งนะ เรื่องก่อสร้างละ ไม่เอา ให้มีงานนั่นงานนี้ท่านก็ไม่เอา อันนี้ดีท่านสิงห์ทอง **เวลาท่านเสียแล้วอัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุนะ ท่านสิงห์ทอง** อัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุออกมา เป็นเม็ดเท่าเม็ดข้าวโพด ท่านเรียกว่าอัฐิกลายเป็นพระธาตุ ถ้าไม่เป็นก็เป็นกระดูกธรรมดาเหมือนเรา เหมือนกระดูกคนทั่วๆ ไป ถ้าจิตบริสุทธิ์แล้วอัฐิกลายเป็นพระธาตุแล้ว มันจะเป็นเม็ดๆ ออกมา อย่างหลวงปู่มั่นเราก็เหมือนกัน อัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุเป็นเม็ดๆ ละ

เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ ธรรมอยู่ศูนย์กลาง

“

นิพพานไม่ใช่ผู้รู้คืออันนั่นเอง
ท่านพูดบิ๊บกเข้ากันกันก็เลย
เราพูดจริงๆ เราหาที่ค้านท่านไม่ได้
ท่านหล้าพูด”

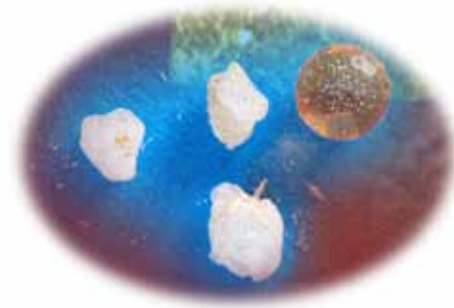
เมื่อวันที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๖
นิพพานไม่ใช่ผู้รู้

หลวงปู่หล้า
เขมปัตโต

วัดภูจ้อก้อ อำเภอหนองสูง
จังหวัดมุกดาหาร

ท่านหล้า ภูจ้อก้อ ก็อยู่หนองผือด้วยกัน นี่เราเป็นคนแนะนำ เพราะท่านชอบข้อวัตรปฏิบัติต่อครูบาอาจารย์ เราก็แนะนำให้รู้จักวิธีปฏิบัติท่านด้วยวิธีการใดอะไร เราเป็นคนแนะนำให้ทั้งนั้น พอหลวงปู่มันมรณภาพแล้วท่านก็เลยไปอยู่ด้วยที่ห้วยทราย ที่นี่พอเราเอาโยมแม่มาบวช ท่านก็เลยอยู่ที่นั่น ออกจากนี้เราก็ไป ท่านเลยอยู่ที่นั่นแล้วเสียที่นั่น เหล่านี้มีแต่อยู่ด้วยกันนานๆ ทั้งนั้น ที่นานมากก็ท่านบุญมี อันดับต่อมากี่ ธรรมลี ท่านเพียร ท่านสิงห์ทอง พวกนี้เป็นเนื้อหนังของวัดป่าบ้านตาดทั้งนั้น มาอยู่นาน

เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้าศึกศัตรูต่อกรรมฐาน

อย่างที่ท่านหล้าเขียนไว้นั้น เราไปภูจ้อก้อเราไปอ่าน นั้นเห็นใหม่ไม่ได้ค้ำกันนะ เราจำไม่ได้แต่ลงบิณฑิเลย เห็นใหม่ละค้ำกันได้ที่ไหน นิพพานไม่ใช่ผู้รู้ แล้วอะไรพูดต่อนั้น คือธรรมชาติที่ว่านิพพานคือผู้รู้มันอยู่ในวงชั้นนี้เท่านั้น ที่รู้เด่นๆ ชัดๆ อยู่ในวงชั้นนี้แหละ ที่สุดจุดหมายปลายทางที่ใครจะคาดไม่ได้ แต่ตัวเองรู้หากพูดไม่ได้เลย อันนั้นละที่ท่านพูด นิพพานไม่ใช่ผู้รู้คืออันนั่นเอง ท่านพูดบิณฑิเข้ากันกันที่เลย นั้นเห็นใหม่ละ **เราพูดจริงๆ เราหาที่ค้ำท่านไม่ได้ท่านหล้าพูด เอ้อ อย่างนี้สิ** เข้าบิณฑิเลยทันที คำนี้เราก็ไม่เคยพูด รู้ก็รู้อยู่ธรรมดาไม่เคยพูด พอไปเห็นท่านหล้าที่เขียนไว้ นิพพานไม่ใช่ผู้รู้ นั้น ผู้รู้จริงๆ มันเต็มอยู่นี้ที่โลกเห็นกันอยู่รู้กันอยู่เต็มตัวๆ นี้บริสุทธิ์แล้วก็ว่าผู้รู้นี้จะเป็นนิพพาน ไม่ใช่

เมื่อวันที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๖ นิพพานไม่ใช่ผู้รู้

“

ท่านเพียรเพียรน้ำหนึ่ง
ดำเนินครั้งพุทธกาลท่านเรียกว่า
เป็นพระอรหันต์”

เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒
ครั้งพุทธกาลเรียกผู้สิ้นกิเลสเป็นพระอรหันต์

หลวงปู่เพียร วิริโย

วัดป่าหนองกอง อำเภอบ้านฝ้อ
จังหวัดอุดรธานี

ท่านเพียรเป็นพระที่สมควรแก่อนุสรณ์ทุกอย่าง จะก่อเจดีย์ก็ได้ อะไรก็ได้ พุทธชัดเจนเลยว่าเป็นผู้สิ้นกิเลสโดยสิ้นเชิง..ท่านเพียรทุกอย่างรอบตัวบอกหมดเลย มันก็แปลกอยู่นะ เครื่องบริขารบริขารอยู่ในนั้นเลยกลายเป็นพระธาตุไปหมด แปลกอยู่นะ เจ้าของเป็นคนเดียวของนอกตัวเองออกไปกลายเป็นพระธาตุอะไร..ท่านเพียร อนุญาตแล้วนะ พระผู้ควรแก่การเคารพสักการบูชาก็คือพระพุทธเจ้าหนึ่ง พระปัจเจกพุทธเจ้าหนึ่ง พระเจ้าจักรพรรดิหนึ่ง พระอรหันต์หนึ่ง ท่านบอกไว้ชัดเจน ท่านเพียรสมควรก่อเจดีย์ได้แล้ว ไม่ใช่จะก่อสุมสี่สุมห้าหมาตายในวัดก็ไปก่อเจดีย์ พิถีพิถัน อย่างนั้นไม่เอา ทำไม่มีหลักมีเกณฑ์ อันนี้สมควรจะก่อเจดีย์ไว้กราบไหว้บูชาได้แล้ว ตามที่ท่านอธิบายไว้ในตำรับตำราเป็นประเพณีดั้งเดิม องค์นี้ก็ควร

เราอนุญาตแล้วด้วยเหตุผล ท่านเพียรนี้สิ้นสุดทุกอย่างแล้ว บอกชัดเจนเลย สิ้นสุดทุกอย่าง สมควรจะก่อเจดีย์กราบไหว้บูชาได้แล้ว เราเห็นด้วย เขามาเล่าเรื่องทุกอย่างให้ฟัง เรียบร้อยแล้ว เรียกว่าเป็นผู้บริสุทธิ์สุดส่วน ในสมัยปัจจุบันเรียกว่าเป็นพระอรหันต์ พุทธชัดๆ อย่างนี้ละ ท่านเพียร

เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๓ ท่านเพียรสมควรก่อเจดีย์

“พุทธชัดเจนเลยว่าเป็นผู้สิ้นกิเลสโดยสิ้นเชิง..ท่านเพียร”

เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๓ ท่านเพียรสมควรก่อเจดีย์

“

ความจริงทำนสั่งสมธรรม
ที่เลิกเลอลำพังคนเดียว”

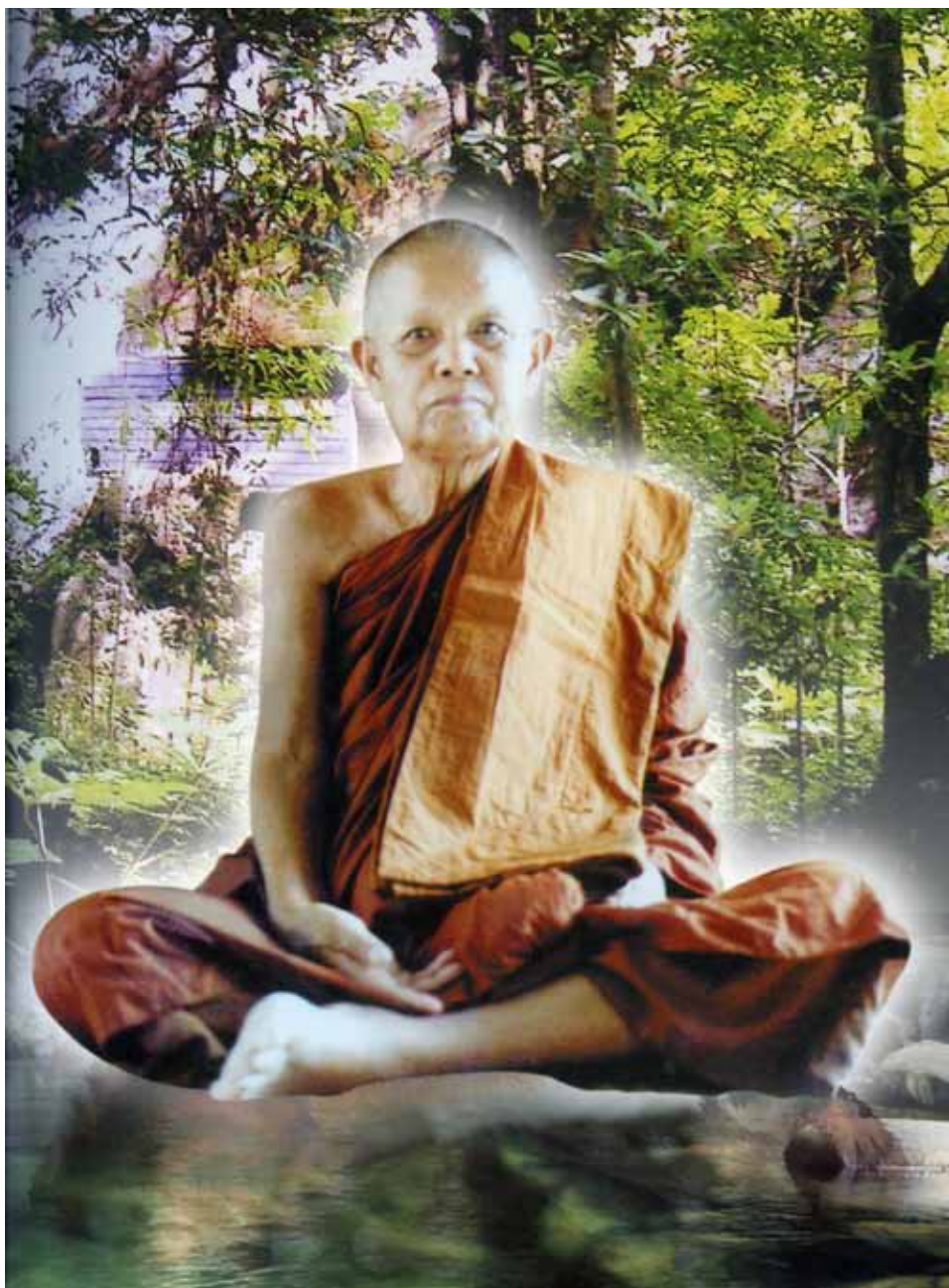
เมื่อเช้าวันที่ ๑๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๐
เพชรน้ำหนึ่งของพุทธศาสนาแห่งชาติไทย

หลวงปู่ฝาง
ปริบูรณ์โณ

วัดป่าประสิทธิ์ธรรม อำเภอบ้านดุง
จังหวัดอุดรธานี

หลวงพ่อดวง ดงเย็น และพ่อดวง ขอนแก่น มัญจาคีรี **ผานี้ก็อัฐิกลายเป็นพระธาตุ คือเป็นพระวัดป่าบ้านตาดนั้นแหละ** ท่านอยู่บ้านดงเย็น เวลาท่านจะเสียด่านออกมาจากวัดป่าบ้านตาดท่านมาอยู่ที่บ้านดงเย็น เสียดงเย็นๆ เลย กลางคืนดีกสวดเสียดงเย็นๆ เสร็จแล้วอัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุ ท่านผานี้ ท่านผานี้เสียดงเย็นมาก จนคนเข้าใจผิดท่านก็มี คือท่านไม่ค่อยสนใจกับใคร อยู่ในวัดในวาพระณรมีจำนวนมากน้อยท่านไม่ค่อยสนใจกับใคร ท่านอยู่ลำพังท่านๆ องค์เดียวๆ พระบางองค์เข้าใจท่านผิดแม้อยู่ในวัดเดียวกันก็ยังเข้าใจท่านผิด ท่านทำไม่ลักษณะเสียดงเย็นๆ ขริมๆ มักจะอยู่คนเดียว เขาอยากจะทำอะไรๆ แต่เขาไม่กล้าพูด ความจริงท่านสั่งสมธรรมที่เลิศเลอลำพังคนเดียว กลางคืนเวลาตายท่านก็ตายเสียดงเย็นนะ นี่อัฐิท่านกลายเป็นพระธาตุท่านผาน ออกมาจากวัดป่าบ้านตาดมาอยู่นั้น แล้วท่านอาจารย์พรหม บ้านดงเย็น ท่านผานก็บ้านดงเย็น **บ้านดงเย็นนี้มีสององค์ที่มีเพชรน้ำหนึ่ง คืออาจารย์พรหมองค์หนึ่ง แล้วท่านผาน ก็บ้านดงเย็นเหมือนกัน อัฐิกลายเป็นพระธาตุ**

เมื่อเช้าวันที่ ๑๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๐ เพชรน้ำหนึ่งของพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย

“

หลวงปู่ผางนี่ก็เป็นพระสำคัญ
องค์หนึ่ง”

เมื่อค่ำวันที่ ๑๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐
ธรรมะของเรามีทุกชั้น

หลวงปู่ผาง
จิตตคุดโต

วัดอุดมคงคาศรีเขต อำเภอมัธยาศีรี
จังหวัดขอนแก่น

หลวงพ่อดังนี้ก็เป็นพระสำคัญของค้หนึ่ง อยู่ที่มัญจาคีรี ตอนนั้นเราอยู่บ้านนามน พอดีท่านก็ไปบ้านนามน แต่ท่านอ่อนพรรษากว่าเรา เพราะท่านเคยมีครอบครัวมาแล้วบวชบั้นแก่ เพราะฉะนั้นท่านจึงอ่อนพรรษากว่าเรา อายุเราอ่อนกว่าท่าน แต่พรรษาบวชท่านอ่อนกว่าเรา เวลาท่านไปวัดบ้านนามน โห ท่านเทศน์นี้แพดมากเทียบนะ นั้นละท่านจะเห็นอะไรอยู่ เทศน์หลวงพ่อดังนี้เทศน์เข้มข้นมาก ใส่เปรี๊ยะๆๆ เราก็มาปฏิบัติแต่ว่าผ่านได้นะ ท่านผ่านได้ หลวงพ่อดังถูกกัน พวกกู พวกจะเข้ ในวัดมีจะเข้ด้วย มีงูด้วย ในวัดท่านงูนี้ยัวเยี้ยๆ คนไปเห็นก็ตื่นเต้น ทั้งกลัว

เมื่อค่ำวันที่ ๑๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐ ธรรมะของเรามีทุกชั้น

“

“เออ ผู้เฒ่าต้นนี้ ก็จะเป็นแน่ๆ
ไม่สงสัย”

เมื่อเช้าวันที่ ๒๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๑
หลวงตามักสู้

หลวงปู่คำตัน ฐิตธัมโม

วัดป่าदानศรีสำราญ อำเภอพรเจริญ
จังหวัดหนองคาย

เออ ผู้เฒ่าต้นนี้ ก็จะเป็นแน่ๆ ไม่สงสัย ถึงยังไม่เป็นก็จะเป็นแน่ หลวงพ่อต้นนี้เราบวชให้นะไปอยู่ห้วยทรายกับเรา เราบวชให้มาเป็นตาปะขาวอยู่กับเรา ภาวนาดีเข้าท่า พุดภาวนาให้ฟังน่าฟัง เราเลยบวชเป็นพระให้เลย จัดบริหารให้ไปบวชที่มุกดาหาร พอบวชแล้วก็มาอยู่ด้วยกันพรรษาหนึ่ง แล้วก็ไปจำพรรษาที่จันทน์ จากนั้นมาแล้วนานถึงได้พบกันที่นี้ ไปพบอยู่ที่ อ.สว่างแดนดิน ก็ไปคุยธรรมะกัน เอ้อ เข้าช่องแล้วที่นี้ เราเชื่อมาแต่โน้นแหละ พอเริ่มเข้าช่องแล้วแน่เลย ช้ากับเร็วเท่านั้นแหละ ถ้าเข้าช่องแล้วแน่ที่จะพุ่ง เป็นแต่ช้ากับเร็วเท่านั้นเอง เรื่องแน่นี้แน่เลยๆ

มคฺค แปลว่าทางเดิน ภายในภายนอกนะ ทางเดินของโลกก็อย่างนี้แหละ ไปด้วยเท้าด้วยรถยนต์กลไก ทางเดินของใจเรียกว่า **มคฺโค** ก็เป็นเหมือนกันไม่ได้ผิดกัน ดูทางนอกแล้วก็แล้วกันกับดูภายใน ทางผิดทางถูกจะบอกในนั้นเสร็จเลย ผู้ปฏิบัติเท่านั้นที่จะรู้นะ รู้ทางภายในภายนอก ทางภายในก็เห็นธรรมภายใน ทางภายนอกก็เห็นโลกภายนอก ก็อย่างนั้นแหละ

เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๑ หลวงตาท่านผู้

“

ทางจันทบุรีก็ทำนุฟักนะสำคัญ
เป็นหลักใหญ่มากก็เดียว”

เมื่อวันที่ ๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๖
บุคคลประเภทเนื้อร้าย

หลวงปู่ฟัก สันติธัมโม

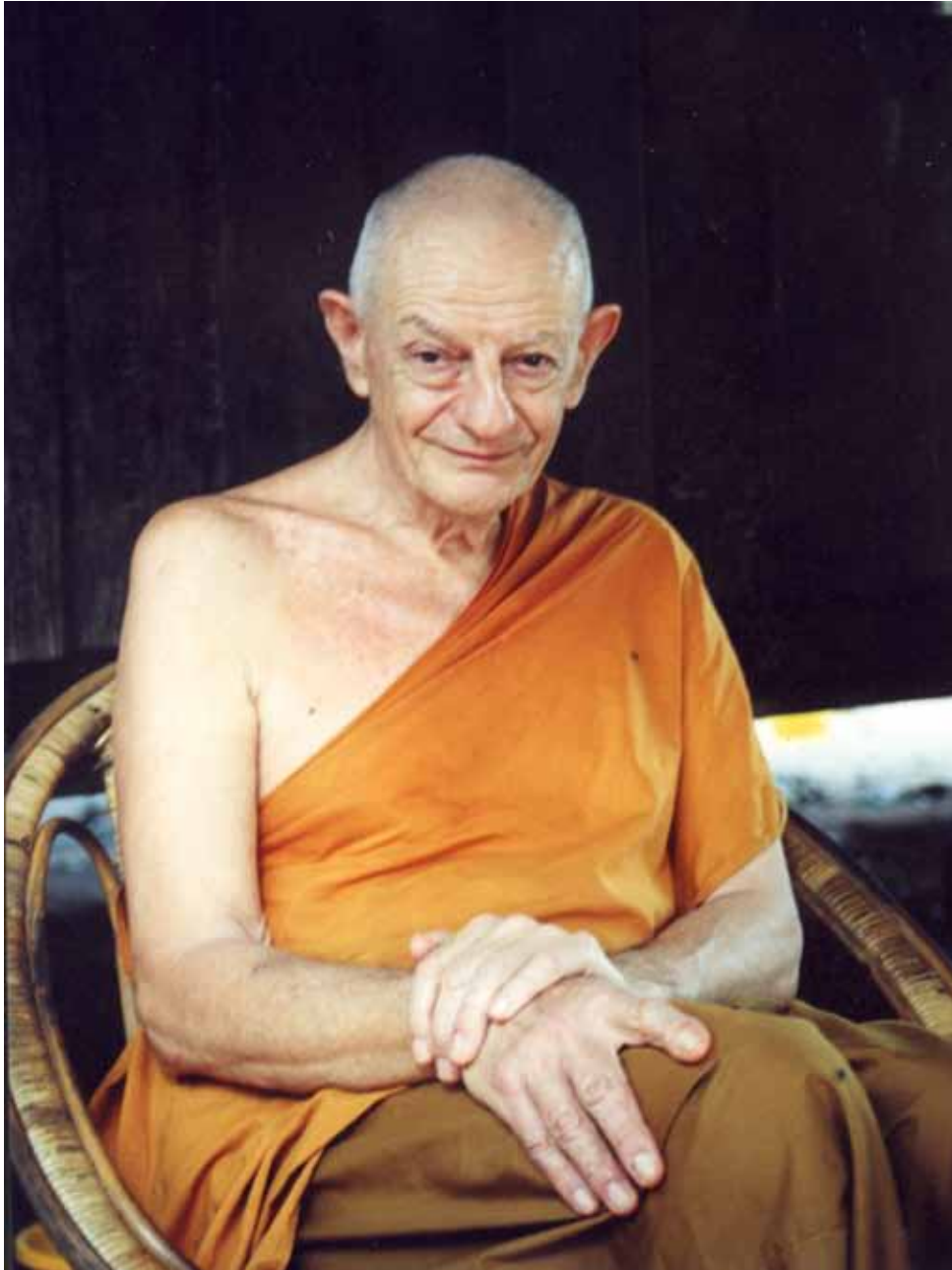
วัดป่าเขาน้อย อำเภอท่าใหม่
จังหวัดจันทบุรี

นี่ก็ทั่วประเทศไทยนะโรงพยาบาล เรียกว่าทุกภาค ภาคไหนมีความจำเป็นอย่างไร ๆ ถึงเลย ๆ อย่างจันทบุรี ท่านพักอยู่ที่นั่น ชัดช่องอะไรท่านติดต่อมาทางนี้ก็ทำให้ทางนั้น ๆ โรงพยาบาลก็มีทางนั้น เราช่วย ท่านพักก็เป็นพระวัดป่าบ้านตาด เป็นคนจันทร์แต่เป็นพระวัดป่าบ้านตาด เวลาพอกับแม่ป่วยลงทีเดียวพร้อม ๆ กันเลยนี้ เราส่งให้ไปเลยไปดูแลพ่อแม่ เพราะมีลูกชายคนเดียว เดี่ยวคนหนึ่งเสียไป อ้าวคนหนึ่งก็ทรุดอยู่ ตกลงให้เฝ้าอยู่ แล้วเฝ้าไปเฝ้ามาอายุพรรษาแก่เข้า ทางสามพานก็ไม่มีสมภารวัดเลยให้ยัดเข้าตรงนั้นเลย ให้เป็นสมภารวัดเสียเลย จนกระทั่งปานนี้เลยไม่มา กลายเป็นสมภารวัดอยู่นั้นท่านพัก

ท่านพักนิสัยดี เป็นพระวัดนี้มาตั้งแต่บวชที่แรก มาอยู่วัดนี้เป็นประจำ เหตุที่จะได้ย้อนกลับไปจันทร์ก็คือพอกับแม่ป่วยลงพร้อมกันเลย แล้วก็มีลูกชายคนเดียว เราก็ส่งให้ไปทันที พอกับแม่หายแล้วค่อยกลับมา อ้าว ไปเดี๋ยวคนนี้เสียเรียกว่าตายไป เดี่ยวคนนั้นป่วยเอาอีกอยู่นั้น สุดท้ายพอกับแม่เลยตายเลยอยู่นั้นเลย พรรษาแก่แล้วให้อยู่นั้นเสีย ที่นั่นไม่มีสมภารวัดก็พอดีให้อยู่นั้นเลย อยู่จนกระทั่งปานนี้จะท่านพัก นิสัยดีนิสัยสุขุม

คงจะใจดีมาก บางที่เราไปวัดเขาน้อยสามพาน ก็เราเข้าออกเรื่อยวัดเขาน้อยสามพานไปดูพระคุณเณร ดูอะไร ๆ มันขวางหูขวางตาอะไรก็จ้ท่านพัก องค์นั้นเป็นอย่างไร ๆ จ้ท่านพักให้ท่านพักสอน เราเป็นคนไปตรวจ เราเป็นอาจารย์ใหญ่ เราไปดูที่นั่น พระเณรในวัดนี้เป็นอย่างไร องค์นั้นเป็นอย่างไร ๆ เราจ้เลย ท่านพักนิสัยท่านใจดี ใจดีไม่ดีไม่ทราบละ อย่างนี้จะจ้เรื่อย ๆ เหตุที่จะได้กลับไปจันทร์ก็คือพอกับแม่ป่วย เราส่งไปเองนะ ต่อจากนั้นมาแล้วพอกับแม่ก็เลยเสีย เลยให้อยู่นั้นเลย

เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐ เสียชีวิตของท่านได้แค่นั้น

“

ท่านเรียบร้อยทุกอย่าง
ไม่มีที่ต้องตี”

เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐
พระชาวอังกฤษ

หลวงพ่อบัญญาวัฒน์

วัดป่าบ้านตาด อำเภอเมือง
จังหวัดอุดรธานี

ท่านปัญญาวัฑโฒเป็นพระชาวอังกฤษ เรียบร้อยมากทีเดียว ตั้งแต่มาอยู่ด้วยกันไม่เคยได้ดูได้ว่ากันอะไรเลย ถ้าเป็นนักมวยก็เรียกว่าต่อยท่านไม่ถูก ท่านอาจจะต่อยเราหายไปหลายหมัดก็ได้ ดีไม่ดีอาจสลบ **คือท่านเรียบร้อยทุกอย่างไม่มีที่ตองติ** การดูว่ากล่าวก็ไม่มีความหมาย เพราะเอามาใช้ชะล้างสิ่งไม่ดีทั้งหลาย เช่นแนะนำสั่งสอน ดูว่ากล่าวตามชั้นภูมิของความผิดที่มีหนักเบาเล็กน้อย เพราะฉะนั้นจึงว่าแนะนำสั่งสอนดูว่ากล่าว มีหนักลงไปๆ

ถ้าทำผิดเบาๆ ธรรมดา แต่จะปล่อยไว้ไม่ได้ก็ต้องเตือนต้องแนะนำ ถ้าหนักมากกว่านั้นก็ดูว่ากล่าวจากนั้นอุปเปหิ ขับจากวัด เป็นเนื้อร้ายแล้วอยู่กับหมู่เพื่อนไม่ได้ พระประเภทเนื้อร้ายอยู่กับหมู่กับเพื่อนดี ๆ ไม่ได้เรียกว่าประเภทเนื้อร้าย อย่างท่านปัญญานี้ไม่เคย เราจึงอดพูดไม่ได้ว่า เราไม่เคยได้ดูได้แนะนำดูว่าท่านในทางที่ผิดธรรมผิดวินัยอะไรเลย ไม่มี ในขณะที่เดียวกันถ้าเป็นนักมวยก็เราต่อยท่านไม่ถูก แต่ท่านอาจต่อยเราหายไปหลายหมัดก็ได้ ท่านสุขุมมาก

เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐ พระชาวอังกฤษ

ท่านปัญญาไปตอนไหน (ไปตอนโงกว่าครับ) ท่านไปบอกเมื่อวานนี้ พระฝรั่งสอนฝรั่ง สนทนิตึกว่าคนไทย สอนฝรั่ง เพราะภาษาพื้นเพนิสัยกลมกลืนกันมาแล้วสอนกันได้ง่าย ให้ท่านปัญญาไปแล้ววันนี้ สอนพวกพระฝรั่ง ซึ่งมาอยู่ในเมืองไทยเรามีเยอะ บางทีก็ไปวัดนานาชาติบ้าง อะไรบ้าง เอาพระวัดนี้แหละไปสอน ท่านปัญญาวันนี้ไปแล้วแต่เช้า ฝรั่งสนใจมาก วัดเราก็รับไม่ได้เพราะมากแล้ว ยิ่งต้องส่งพระของเราไปอบรมสั่งสอนพระฝรั่ง **ท่านปัญญาเป็นพระที่แยกกายอยู่นะในวงกรรมฐาน สำหรับพระต่างชาติท่านปัญญาเป็นพระสำคัญองค์หนึ่งอยู่** พอที่จะให้อรธให้ธรรมแก่ชาวเมืองนอกได้เป็นอย่างดี เพราะฉะนั้นเราถึงปล่อยให้ไป วันนี้ไปแล้ว ออกแต่เช้า

เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๕ เป็นพระต้องมีคำสัตย์คำจริง

“

นี่สำคัญมากนะ ชื่อเสถียร...
นี่เพชรน้ำหนึ่งมีหลายองค์นะนี่
ท่านสำเร็จเรียบร้อยแล้ว
ถ้าเป็นสมัยครั้งพุทธกาล
เป็นพระอรหันต์”

เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒
ครั้งพุทธกาลเรียกผู้สิ้นกิเลสเป็นพระอรหันต์

พระอาจารย์เสถียร สมาจารโ

วัดวาซุคุ อำเภอสังขละบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี

นั่นองค์หนึ่งพระภาวนา ชื่อเสถียร ท่านเป็นคนอุตรแล้วท่าน
ไปภาวนาอยู่ทางเขตต่อพม่า เมืองไทย-พม่าเขตต่อ **นี่สำคัญมากนะ**
ชื่อเสถียร บ้านเดิมท่านอยู่อุตร พาพ่อพาแม่ไปอยู่ทางนั้นมีที่สะดวก
สบาย การทำมาหาเลี้ยงชีพก็สะดวก ทุกอย่างสงบสงัดทั้งด้านธรรม
ทั้งด้านโลก ท่านเลยชวนพ่อแม่ท่านไป ท่านเข้าทำอยู่นะ แล้วได้ประโยชน์
ทางนั้น ชื่อเสถียร นุ่นอาจารย์ชา ท่านบุญมี ท่านอุทัย ท่านวันชัย
หลวงพ่อตัน ท่านปัญญา นี่เพชรน้ำหนึ่งมีหลายองค์นะนี่ ท่านสำเร็จ
เรียบร้อยแล้ว **ถ้าเป็นสมัยครั้งพุทธกาลเป็นพระอรหันต์** ทุกวันนี้
เทวทัตมันขวางหูขวางใจ ว่าอรหันต์ไม่ได้ เทวทัต คือ**พระที่ท่านจะรู้จัก**
ต้องเป็นนักภาวนาด้วยกัน ได้สนทนากันในวงภายในๆ รู้กันแต่ว่า
ภายใน นอกนั้นไปท่านเหมือนไม่รู้ไม่ชี้ เพราะฉะนั้นวงกรรมฐานกัน
มองเห็นกันรู้จักกันทันที ๆ เพราะทราบจากใจ

เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ ครั้งพุทธกาลเรียกผู้สิ้นกิเลสเป็นพระอรหันต์

“

เรื่ออยู่นะ ๗๕ แยก่านได้
แกมรณะลงไปอัฐิของแก
ก็กลายเป็นพระธาตุ
รวดเร็วมากนะ”

เมื่อวันที่ ๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐
ความรู้พิสดารมากคือแม่ชีแก้ว

แม่ชีแก้ว เสียงล้ำ

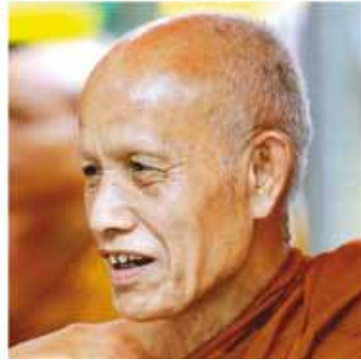
สำนักปฏิบัติธรรมบ้านห้วยทราย
อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

**เร็วอยู่นะ ๙๕ แยกผ่านได้ แกมรณะลงไปอัฐิของแกก็กลายเป็น
พระธาตุ รวดเร็วมากนะ** เพราะผ่านไปแล้วตั้งแต่ ๒๔๙๕ จนกระทั่ง พ.ศ.
เท่าไรแกถึงตาย อัฐิกลายเป็นพระธาตุเรียบร้อยแล้ว นี่ละที่แก้วว่า ปีนี้จะมี
คนมาแนะนำสั่งสอนพวกเรา คล้ายคลึงกับหลวงปู่มั่น พระเณรจะมีมาก
คล้ายคลึงกัน ปีนี้แหละคอยดูนะ แล้วก็เป็นอย่างจริงๆ ปีนั้นเราก็ไป เวลาแก่แล้วให้
ฟังนี้ พวกดวงดาวดวงเล็กดวงใหญ่เหาะมาจากบนฟ้า ส่งางามมา ดวงใหญ่
ก็มีดวงเล็กก็มี มาลงห้วยทรายหมด ดาวทั้งหลายก็คือบรรดาครูบาอาจารย์
และพระเณรแก้วว่า ก็ลงที่นั่นละห้วยทราย สร้างวัดเล็กๆ น้อยๆ ตามนั้น ที่เรา
ไปอยู่นั้น ๔ ปี

เราไปอยู่ห้วยทราย ๔ ปี ไปอยู่ปีที่หนึ่ง ปีที่ ๒ แม่ชีแก้วก็ผ่านได้ ไปอยู่นั้นได้ ๔ ปี ออกจากนั้นแล้วก็ลงไป
จำพรรษาที่จันทบุรี ย้อนกลับมาก็มาอยู่ที่นี้จนกระทั่งปานนี้แหละ

เมื่อวันที่ ๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐ ความรู้พิสดารมากคือแม่ชีแก้ว

เสาหลักพระกรรมฐาน
ในสมัยปัจจุบัน

“

อาจารย์ศรีท่านก็มีนิสัยกว้างขวาง”

เมื่อเช้าวันที่ ๒๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐ (บ่าย)
จิตนี้สูญไปไหน

หลวงปู่ศรี มหาวิโร

วัดป่าประชาคมวนาราม อำเภอสรีสมเด็จ
จังหวัดร้อยเอ็ด

อาจารย์ศรีท่านก็มีนิสัยวางขวาง ไปคนละทิศละทาง คือเรื่องนิสัยวางขวางใครจะมาปรุงมาแต่งให้เป็นไม่ได้นะ ต้องเป็นขึ้นตามหลักธรรมชาติ คือเจ้าของเป็นผู้สร้างขึ้นมาเอง นิสัยวางขวางแคบขึ้นอยู่กับตัวเองเป็นผู้สร้าง ใครคับแคบตีบตันคนนั้นก็นิสัยวางขวางคับแคบตีบตัน ไปที่ไหนก็ไม่ค่อยสมบูรณ์พูนผล ผู้ใดมีนิสัยวางขวางเฉลียวเผื่อแผ่ การทำบุญให้ทานไม่อัดไม่อั้น ไปที่ไหนก็ตามบริษัทบริวารก็มีมาก ว่าอะไรก็เป็นอันนั้นขึ้นมา ๆ เรียกว่าเป็นไปตามนิสัยวางขวาง

อย่างอาจารย์ศรีท่านก็มีนิสัยวางขวางเกี่ยวกับเรื่องฝ่ายประชาชนพระเถรมาดั้งเดิม ท่านมีนิสัยวางขวางไปทีไหนทำอะไรลูกศิษย์ลูกหาเต็มบ้านเต็มเมือง ฮือพร้อมกันหมด ๆ นี่ท่านก็ไม่ได้มา แต่บริษัทบริวารลูกศิษย์ลูกหาของท่านมาจำนวนมากมายเต็มศาลา เห็นไหมล่ะ นี่ละถือเอาท่านเป็นเหตุ การสร้างบุญสร้างกุศลท่านไม่มาบริษัทบริวารทั้งหลายก็มาเพราะท่านแก่ ท่านรู้สึกว่าคุณจะอ่อนกว่าเราหน่อย แต่จะซำรูดมากกว่าเรา ท่านเคยอยู่กับเรามา

เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐ (บาย) จิตนี้สูญไปไหน

“

ท่านเหล่านั้นปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ
ไม่มีที่ต่อตั้นะ”

เมื่อเช้าวันที่ ๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒
อริเป็นพระธาตุสององค์

หลวงปู่บุญมี
ปริบูรณ์

วัดป่านาคุณ อำเภอบ้านฝ้อ
จังหวัดอุดรธานี

ท่านบุญมีที่ติดสอยห้อยตามเรามาแต่ต้นเลย เราละเป็นคนไล่ออกมานี้ มันควรจะเป็นพ่อตาแม่ยายได้แล้ว เราว่าอย่างนั้น แล้วเป็นลูกเขยใหม่อยู่อย่างไร ไป เลยได้มา ท่านเพียรมาทางนี้ ท่านบุญมีก็มาด้วยกัน อยู่กับเรา ร่วม ๓๐ ปี ท่านเพียร-ท่านบุญมีเรียบร้อยเหมือนกันหมด ไม่มีต่างพร้อย เรียบร้อยการปฏิบัติของท่าน ท่านเพียรกับท่านบุญมีท่านปฏิบัติเอาจริงเอาจังเหมือนกัน

เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๒ ท่านเพียรปฏิบัติเรียบร้อยมาก

ท่านบุญมีก็อยู่นาคูณ อันนี้ก็ดูว่า ๒๘ ปีอยู่กับเรา มีแต่เราไล่ออกไป ให้ไปตั้งรากฐานภาวนาสะดวงสบาย อยู่กับผู้ใหญ่มันเกรงอกเกรงใจท่านตลอด ถ้าอยู่โดยลำพังเรามีสิทธิที่จะภาวนาได้ทั้งวันทั้งคืน จึงให้ท่านเพียรไปอยู่หนองกอง **ท่านบุญมีก็อยู่นาคูณ นี้อยู่กับเรามาจนนะ ท่านเหล่านี้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ไม่มีที่ดั่งดินะ**

เมื่อเช้าวันที่ ๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ อัจฉีเป็นพระธาตุสององค์

“

จากนั้นรองลงมาก็เป็นท่านแบน”

เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๖
ความรักชาติดังไปทั่วโลก

หลวงปู่แบน ธนา giro

วัดคอยธรรมเจดีย์ อำเภอโคกศรีสุพรรณ
จังหวัดสกลนคร

วันนี้ก็วัดดอยธรรมเจดีย์ กรรมฐานใหญ่ก็จะมา วัดดอยธรรมเจดีย์เป็นวัดใหญ่บรรจุพระได้ตั้ง ๗๐ กว่าองค์ มีท่านอาจารย์กงมาเป็นหัวหน้าและเป็นผู้สร้างวัดนั้นขึ้นเริ่มแรก ท่านอาจารย์กงมาก็เป็นลูกศิษย์ก้นกุฏิของ หลวงปู่มั่น

จากนั้นรองลงมาก็เป็นท่านแบน รักษาวัดให้เป็นมรดกมาตลอดจนกระทั่งทุกวันนี้ วันนี้ท่านก็จะพา คณะเข้ามาในวัดนี้ เพื่อแสดงความรักชาติ ในฐานะที่พระเจ้าพระสงฆ์เป็นลูกที่มีพ่อแม่ด้วยกัน จึงต้องกระเทือน ถึงกันหมดทั้งประชาชนญาติโยมพระเณร พร้อมหน้าพร้อมตากันมาบริจาคเพื่อหนุนชาติไทยของตน ซึ่งเท่ากับ หนุนพ่อแม่ของตนซึ่งเป็นแดนเกิดนั้นให้เห็นชัดเจนขึ้นมาว่า พระเจ้าพระสงฆ์เหล่านี้แม้จะหัวโด้ง ๆ ฝ่าเหลียงก็มี พ่อมีแม่ กระทบกระเทือนถึงพ่อถึงแม่ เรียกว่าเป็นผลบวก เป็นสิริมงคล นี่ท่านพร้อมหน้าพร้อมตากันจะมาในวันนี้ มาอนุโมทนาสาธุการ พร้อมกับการบริจาคกับบรรดาเราทั้งหลายที่ได้เริ่มกันมาเรื่อย ๆ อย่างนี้

เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๖ ความรักชาติดังไปทั่วโลก

“

สำหรับท่านลีไม่พูดอะไรมาก
พูดเพียงเล็กน้อยว่า ธรรมลี
เศรษฐีธรรมบอกเท่านั้น”

เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๕
เป็นพระต้องมีคำสัตย์คำจริง

หลวงปู่ลี กุศลธโร

วัดภูผาแดง อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี

สำหรับท่านที่ไม่พูดอะไรมาก พูดเพียงเล็กน้อยว่า ธรรมลีลาธรรมบอกลูกท่านนั้น บอกว่าธรรมลีลาธรรมอยู่ที่นั่นนะ ไม่ค่อยได้จับจ่ายไปไหน เราพูดเพียงเท่านี้แหละ พูดว่าธรรมลีลาธรรม แต่ไม่ค่อยได้จับจ่ายไปไหนแหละ เพราะนิสัยท่านไม่ชอบเกี่ยวข้องกับแขกกับคนเทศนาคำการ จึงเรียกว่าธรรมลีลาธรรมอยู่ที่นั่น แต่ไม่ได้แจกจ่ายไปไหนคือท่านไม่เทศน์ที่ไหน นอกจากท่านอาจเทศน์นะ ครั้นโยมเข้าไป นี่หลวงตาเรากำลังหาทองคำนะ อาจเป็นได้นะ ตรงนี้ ท่านไม่เทศน์ช่องอื่นอาจเทศน์ช่องนี้ เห็นทองคำมาเรื่อย นี่มันเทศน์แบบนี้หรือ คงจะอย่างนั้น พอใครเข้าไปพอมองเห็นทางนั้น นี่หลวงตาเรากำลังหาสมบัติเข้าคลังหลวงนะ คนนั้นมากลัวงกระเป๋าค คนนี้มากลัวงกระเป๋าค เห็นเอาทองคำมาให้เราเรื่อยมันอดคิดไม่ได้

นี่ที่เราพูดนะ เหล่านั้นท่านก็ดี แต่ผู้ใดเดินทางไหนที่พอจะทำประโยชน์ได้มากน้อยต่างกัน เราก็แยกออกมาๆ เราไม่ได้ตำหนิว่าเหล่านั้นไม่ดีนะ ดี อย่างพระพุทธเจ้า ทรงตั้งสมณศักดิ์ให้สาวก องค์นั้นเดินทางนั้นทางนี้ ไม่ใช่ท่านไม่รู้ ู้ แต่ผู้ที่สูงกว่าเพื่อนหน้อยหนึ่งก็ยกกันขึ้นเสีย ทั้งที่ท่านเหล่านั้นก็ดีเหมือนกัน อันนี้เราก็พูดแบบเดียวกัน แต่มันเป็นยังไงไม่ทราบ นิสัยวาสนาของเรารู้สึกมันจะอภัพอยู่นะ พอแยกไปปุ๊บที่ตรงไหนมักมีเรื่องเสมอ ไม่มากก็มีให้ปันรับกันเป็นผลลบนจนได้นั้นแหละ ทำประโยชน์ให้โลกได้ต้องเป็นผู้ทำประโยชน์ให้เจ้าของได้หลักใหญ่อยู่ตรงนี้ ถ้าไม่มีในนี้แล้วไปทีไหนไม่มีความหมายทั้งนั้นแหละ ถ้าเจ้าของไม่สร้างความหมายให้เต็มตัวเมื่อสร้างความหมายเจ้าของให้เต็มตัวแล้ว ใครจะนับถือไม่นับถือความหมายก็เต็มตัวของตัวเองอยู่แล้ว ยิ่งออกแจกจ่ายทางโลกก็ยิ่งชุ่มเย็นกระจายไปหมด มันต่างกันนะ นี่นิสัยวาสนา มันหากเป็นขึ้นอยู่กับผู้มันเอง

เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นพระดั่งมีคำสัตย์คำจริง

“ท่านอุทัย... นี่เพชรน้ำหนึ่ง
มีหลายองค์นะนี่”

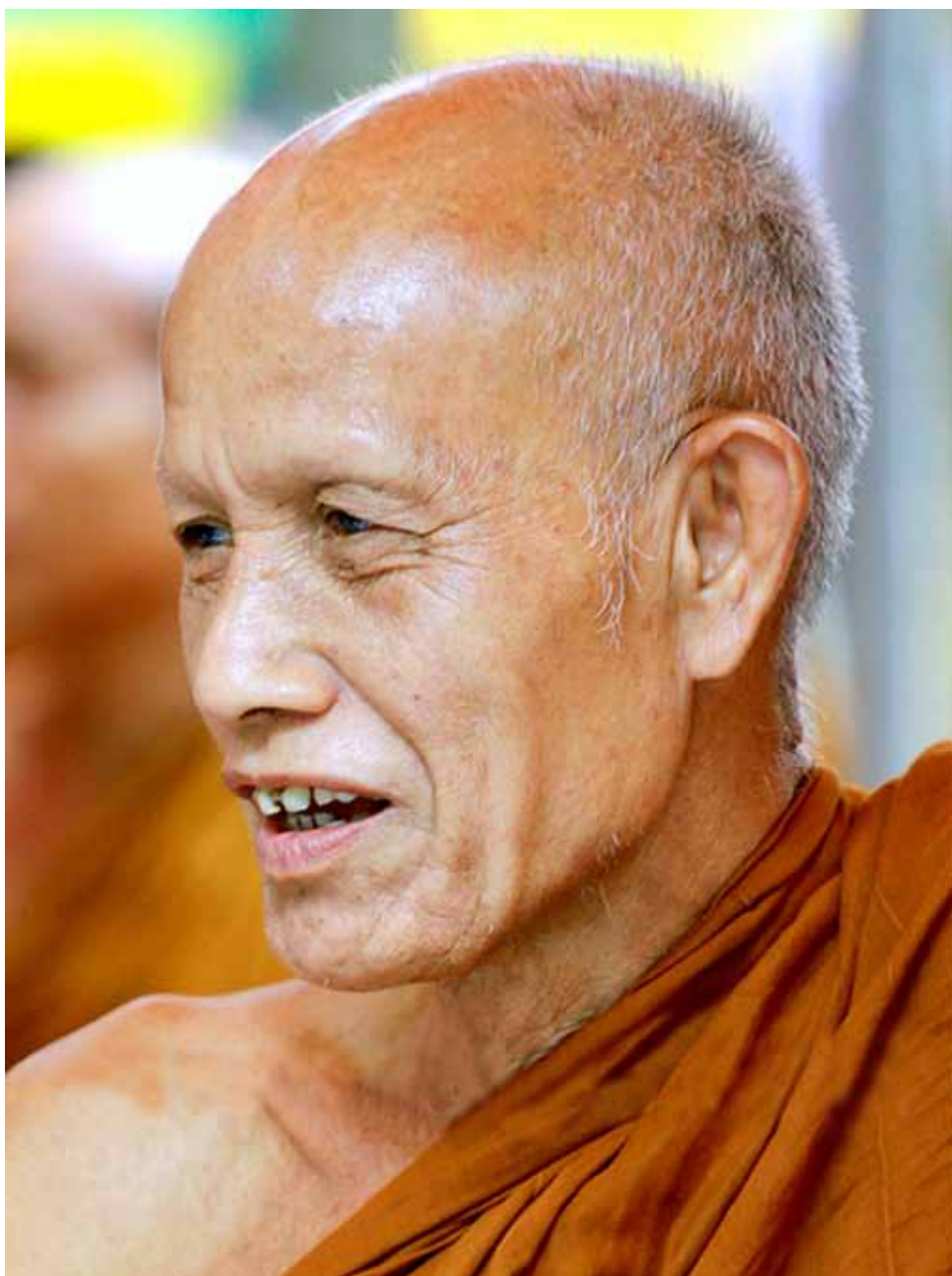
เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒
ครั้งพุทธกาลเรียกผู้สิ้นกิเลสเป็นพระอรหันต์

หลวงพ่่อุทัย สิริธโร

วัดเขาใหญ่เจริญธรรมญาณสัมปันโน
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ทางนุ่น ชื่อเสถียร นุ่นอาจารย์ชา ท่านบุญมี **ท่านอุทัย** ท่านวันชัย หลวงพ่อตัน ท่านปัญญา **นี่เพชรน้ำหนึ่ง**
มีหลายองค์นะนี่ ท่านสำเร็จเรียบร้อยแล้ว ถ้าเป็นสมัยครั้งพุทธกาลเป็นพระอรหันต์ ทุกวันนี้เทวทัตมันขวางหู
ขวางใจ ว่าอรหันต์ไม่ได้ เทวทัต คือพระที่ท่านจะรู้จักกันต้องเป็นนักภาวนาด้วยกัน ได้สนทนากันในวงภายใน ๆ รู้กัน
แต่ว่าภายใน นอกนั้นไปท่านเหมือนไม่รู้ไม่ชี้ เพราะฉะนั้นวงกรรมฐานกันมองเห็นกันรู้จักกันทันที ๆ เพราะทราบจากใจ

เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ ครั้งพุทธกาลเรียกผู้สิ้นกิเลสเป็นพระอรหันต์

“

ท่านจันทร์เรียนนอกจากนี้
ก็ไปอยู่ถ้ำสหาย”

เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕ แพ้ยา

หลวงปู่จันทร์เรียน
คุณวโร

วัดถ้ำสหาย อำเภอหนองบัวซอ
จังหวัดอุดรธานี

ท่านอินทร์ ท่านลี ท่านเพียร ท่านบุญมี เหล่านี้มีแต่พระออกจากวัดป่าบ้านตาดทั้งนั้น เหล่านี้ออกทั้งนั้น บริเวณนี้มีแต่ออกจากวัดนี้ทั้งนั้น วัดภูสิงห์ **วัดถ้ำสหายฯ ท่านจันทร์เรียนออกจากรนี้ก็ไปอยู่ถ้ำสหาย** ตอนไปสร้างที่แรกเราก็ไปเยี่ยมเหมือนกัน จากนั้นมาไม่ค่อยได้ไป ส่วนมากมีแต่พระออกจากวัดป่าบ้านตาดมากนะ ผาแดง ภูสิงห์ หนองกอง นาคุณ นาคำน้อย จากวัดนี้ทั้งนั้น จากนั้นไปก็ป่าแก้วชุมพล สำหรับวัดภูวัวท่านอุทัยนี้เป็นลูกศิษย์ของท่านอาจารย์ฝั้น ไม่ได้มาอยู่กับเราแต่มันเกี่ยวโยงกัน เราจึงไปสงเคราะห์วัดภูวัว พระตั้ง ๓๐ กว่า ๓๐ กว่าตลอดมาวัดนี้ เราไปสงเคราะห์เรื่อยมาจนกระทั่งบัดนี้แหละ

เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕ แพ้ยา

“

“ท่านมักน้อยสันโดษมาก
ท่านยึดหลักปฏิปทาของ
ครูบาอาจารย์ไว้ได้ดั้น”

เมื่อเช้าวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙
ไม่ว่าร่างกายใดมีสิทธิได้มรรคผลนิพพาน
ด้วยการปฏิบัติของตน

พระอาจารย์สุชาติ
อภิชาโต

วัดญาณสังวรารามวรวิหาร
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ท่านสุชาติเป็นคนพญา แต่เป็นพระวัดป่าบ้านตาด ไปอยู่วัดป่าบ้านตาดหลายปี พอออกจากวัดป่าบ้านตาดแล้วก็มาอยู่วัดญาณสังวรฯ ท่านปฏิบัติแบบสันโดษมักน้อยตลอดมา อยู่ที่นี่ ท่านอยู่หลายปีแล้ว พอออกจากวัดป่าบ้านตาดมาก็เข้านั่นเลย เข้าอยู่ที่วัดญาณสังวรฯในป่านั้นละ

ปีที่แล้วก็ดูไปนะ ไปพบท่านอยู่ที่นั่น คืออยู่ ท่านเป็นคนพญา แต่เป็นพระวัดป่าบ้านตาด พอออกจากวัดป่าบ้านตาดมาก็เข้าวัดญาณสังวรฯเลย จนกระทั่งปานนี้ไม่ไปไหนละ **ท่านมักน้อยสันโดษมาก ท่านยึดหลักปฏิบัติของครูบาอาจารย์ไว้ได้ดีนะ** ลูกศิษย์วัดป่าบ้านตาดนี่มากนะ ถ้าหากว่าจะยึดเอาหลักของครูบาอาจารย์ไปปฏิบัติก็รู้สึกจะชุ่มเย็นทั่ว ๆ ไป แต่นี่มันยึดได้น้อยมาก สายพ่อแม่ครูอาจารย์มัน ถือพ่อแม่ครูอาจารย์มันเป็นหลักใหญ่แตกกระจายไปก็เป็นกิ่งแขนง

ที่นี้ก็มารุ่นลูกรุ่นหลานแล้วแหละ เราจะว่าเป็นลูกก็ไม่เชิง เป็นรุ่นหลานไปละเรา ครูบาอาจารย์ที่เป็นผู้ใหญ่ ๆ ซึ่งเป็นเพชรน้ำหนึ่ง ๆ จากหลวงปู่มั่นเรานี้มีน้อยเมื่อไร เพชรน้ำหนึ่งก็คือเป็นพระอรหันต์นั่นเอง

เมื่อเช้าวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙ 'ไม่ว่า'นิยายโดมิสทธิได้มรรคผลนิพพานด้วยการปฏิบัติของตน

“

ต่อไปนี้ท่านวันชัยจะเป็น
กำลังของศาสนาองค์หนึ่ง
เราพูดชิ้นนี้ไม่มีสอง
กำลังได้พูดแล้วนะ”

เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒
กำลังสำคัญของศาสนา

พระอาจารย์วันชัย วิจิตโต

วัดป่าภูสังโฆ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี

ไม่ค่อยได้วัดนั้นวัดนี้เรา เวลาไม่พอ และกำลังก็ไม่พอด้วย วัดท่านวันชัยก็ได้ไป นานๆ ไปที ธรรมลี้ก็ไป วัดท่านวันชัยใหญ่ พระเยอะ วัดธรรมลี้ก็เยอะเหมือนกัน แถวนั้นมีที่ไหนบ้างน้ำ ท่านวันชัยที่แรกเราไปกรุงเทพฯ ไปพบอยู่ที่มูลนิธิ ไปถามอาการเคลื่อนไหวของท่าน ลักษณะเป็นเร็ว ๆ ร่อน ๆ ไม่มีหลัก เราก็ไม่เคยบอกใครให้เป็น อย่างนั้นนะ เราบอกถ้าอย่างนั้นไปวัดผม เราว่าอย่างนั้น ไม่เคย เราเลยบอกให้ไปอยู่วัดผม เราสอนตั้งหลักใหม่ ท่านเลยมาเลย ก็ได้หลักจริง ๆ มาจากนี้ก็ไปอยู่ที่นั่นนะ ทุกวันนี้ะ เรียกว่าภูสังโฆ

คือความตั้งใจมีแต่หาที่เกาะที่ยึดไม่ถูก มันก็ไม่มีประโยชน์นะ เพราะเราเห็นโทษของเรา เราจึงบอกเลย ท่านอยู่ที่มูลนิธิพ่อแม่ครูอาจารย์มันตอนต้น เห็นท่านไปอยู่ที่นั่นถามเหตุถามผล หลักเกณฑ์ยังไม่ได้ เร็ว ๆ ร่อน ๆ เราก็เลยบอกเลย เอาถ้าอย่างนั้นไปวัดป่าบ้านตาด ท่านก็เลยมาที่นี่ มาได้หลักที่นี้ะ เดียวนี้ท่านได้หลักแล้ว ได้หลักมั่นคง คือท่านพูดเอง เราไม่ได้แนะไปก่อน ท่านพูดเอง แล้วตรงกับความจริง ๆ ตามขั้นของธรรม เราบอกเออ ใช้ได้ ๆ เรื่อย ๆ ไป **นี่ก็เป็นพระสำคัญละเดี๋ยวนี้ท่านวันชัยดี ได้หลักเกณฑ์ดี**

ภาคปฏิบัติเป็นของเล่นเมื่อไร สอนกันสும்สี่สும்ห้าไม่ได้นะ **จิตสอนจิตนี้ตรงแนว ๆ ชั้นธรรมนี้..เช่นเสกตัว เป็นครูเป็นอาจารย์เขา เขาน้อยกว่าแต่ความรู้เขาสูงกว่าเราสอนไม่ได้นะ อาจารย์นะสอนลูกศิษย์ไม่ได้**

ท่านวันชัยก็มาอยู่ที่นี่ เราก็บอกให้มาวัดป่าบ้านตาดเราบอกเลยนะ ซึ่งเราไม่เคยบอกใคร เห็นเร็ว ๆ ร่อน ๆ อยู่ มูลนิธิหลวงปู่มั่นฝั่งธน ตอนเราไปนั่น ถามจะไปไหนมาไหน โลกโลกเลกอยู่ ไม่ได้หลักได้เกณฑ์ เราเลยบอกเลย มาอยู่ที่นี่แล้วมีอะไรก็จะพูดกันให้ได้หลักได้เกณฑ์ มากก็ได้จริง ๆ แนะนำอย่างนั้นแล้ว ท่านมาเล่าจุดไหน ๆ ถูกต้อง เรายอมรับ ๆ แล้วอธิบายต่อ ๆ ท่านก็ยอมรับ **เป็นพระที่มีหลักเกณฑ์อยู่มากท่านวันชัย** มาอยู่ที่นี่ เราละให้มา ตั้งแต่มูลนิธิหลวงปู่มั่นที่ฝั่งธน เห็นไปเร็ว ๆ ร่อน ๆ อยู่ นั่น เราดูลักษณะไม่มีหลักมีเกณฑ์ เราเลยบอกเลย **ธรรมดา เราจะไม่บอกใครง่าย ๆ ให้มาอยู่วัดป่าบ้านตาด**

นี่ความตั้งใจท่านมีแต่หาหลักยึดไม่ได้ ความหมายว่าอย่างนั้น เราเลยบอกให้มาวัดป่าบ้านตาดเลย มาก็ถามถึงเรื่องจิตใจ จากนั้นก็อธิบายให้ฟัง ท่านก็ทำด้วยความตั้งใจ ท่านมาพูดให้เราฟังตรงไหนถูกต้องๆ แล้วออกจากนี้ ก็ไปอยู่ที่ภูสิงโสม ท่านก็ดี ท่านได้หลักใจดี **ธรรมลึกลับเหมือนกัน ธรรมลึกลับนี้เป็นเศรษฐกิจธรรมมานานแล้วนะ เรียกว่าเศรษฐกิจธรรม ถ้าธรรมเต็มเม็ดเต็มหน่วยเรียกว่าเศรษฐกิจได้แล้ว เศรษฐีธรรม ธรรมภายในหัวอก ใจกับธรรมเป็นอันเดียวกันแล้วไม่จม**

เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๒ เป็นพระมีหลักเกณฑ์อยู่มาก

ท่านวันชัยก็ดี มีหลักใจเรียบร้อยแล้ว มาพูดเรื่องจิตตภาวนาให้ฟังทุกอย่างๆ เราก็เพียงคอยแนะๆ เท่านั้น ก็ผ่านไปได้ เรียกว่าผ่านไปได้แล้วท่านวันชัย ผ่านได้โดยสมบูรณ์ ไม่มีอะไรละ ก็เสสตันหาตัวไหนไม่มี เรียกว่าขาดสะบั้นไปเลย ครองแต่ธรรมเต็มหัวใจ ถ้าธรรมครองใจแล้วสบายมาก ถ้ากิเลสครองใจเป็นไฟไปเลย มันต่างกัน

เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๑ ท่านวันชัยครองแต่ธรรมเต็มหัวใจ

วัดภูสิงโสมก็ดี วัดผาแดงก็ดี นี่เป็นวัดทองคำ เพชรน้ำหนึ่ง ทั้งสองวัดนะ เป็นแต่เพียงนิสยวาสนาที่มาใช้ในแดนสมมุติต่างกันเท่านั้น ส่วนวิมุตตินั้นเหมือนกัน ลูกศิษย์ของเราทั้งสองเลยนะ ธรรมลึ จะไม่พูดเต็มปากได้อย่างไร ท่านวันชัยก็มาพูดต่อปากต่อคำ เรื่องการภาวนาเป็นยังไงๆ ชัดชัดตรงไหนเราเป็นผู้แก้ไขให้ทั้งนั้นๆ จนกระทั่งทะเลาะ อันหนึ่ง แล้วธรรมลึก็ตั้งแต่วันบวชแล้ว บวชวันถวายเพลิงหลวงปู่มั่น บวชวันนั้นที่วัดป่าสุทธาวาส ตั้งแต่วันบวชแล้วติดสอยห้อยตามเราตลอดเหมือนเด็กนะ ธรรมลึนี้เหมือนเด็ก ไม่มีธรรมวินัยอะไรเลย เอาพ่อแม่กับลูกเข้าเลย เป็นใหญ่กว่า เราจะไปไหนติดตาม คือไม่ต้องขออนุญาตนะ เห็นไหมไปกรุงเทพด้วย ด้อมตาม ถ้าไปขออนุญาตท่านจะไม่ให้ไป ต้องขมิยไปแบบนี้แหละ เห็นไหมล่ะ เป็นอย่างนั้น

ไปที่ไร่ อยากไปไปเลยนะ ป๊อบ ขโมยไปเลย เป็นอย่างนั้น นี่เป็นนิสัยอันหนึ่ง เราก็ทราบ นี่ก็ตั้งแต่ต้นมา เราสอนตั้งแต่ ก.ไก่ ก.กาเรื่อยมา ท่านวันชัยนี่ก็มาอยู่กับเราหลายปี เวลาท่านอยู่ที่มูลนิธิหลวงปู่่มั่นที่ฝั่งธนฯ พอดีเราไปนวดเส้น ก็ไปเจอท่านวันชัยที่นั่น ถามเหตุผลถามผล จะไปไหนมาไหนหลักเกณฑ์ไม่ค่อยมี เราก็ไม่เคยได้บอกใครให้มาอยู่กับเรา นี่ได้บอกเลย พอได้ความว่า เหมือนว่าหลักลอย ว้างั้นเถอะนะ จะไปไหนมาไหน พุดยาก ๆ ตอบยาก ๆ ลำบากการตอบ นี่แสดงให้เห็นว่าหลักลอย เราก็บอกว่า ถ้าจั้นให้ไปอยู่วัดป่า

บ้านตาดกับผมที่วัด พอเรามาท่านก็ตามมา มาอยู่ที่นี่แล้วเข้า ๆ ออก ๆ จากนั้นก็ไปตั้งที่วัดนั้น เราก็ให้ไปอยู่ที่วัดภูสังฆะเรื่อยมา สักเท่าไรไปแล้ว มาอยู่กับเราตั้งแต่ปี ๒๕๒๓ มั่นก็ ๒๓ ปีแล้วตั้งแต่เกี่ยวข้องกันมา ใกล้ชิดติดพันจริง ๆ ๒๓ ปี

นี่เราก็สอนมาตั้งแต่ต้นเหมือนกันกับท่านลี ต่อปากต่อคำเราเอง เราเป็นคนสอนเอง เล่าเรื่องอะไรมาให้เราฟังเอง ๆ เพราะฉะนั้นเราถึงพูดได้เต็มปาก นี่เราฟังแล้ว ว่าทั้งสองนี้เป็นเพชรน้ำหนึ่งด้วยกัน ต่างกันแต่นิสัยวาสนาที่ใช้ในแดนสมมุตินี้เท่านั้น ส่วนวิมุตินั้นเหมือนกันหมด กรุณาทราบเอาไว้

เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๖ เป็นตามนิสัยวาสนา

พระธรรมเทศนาเรื่อง

ธรรมะออกจากรใจ

(ฉบับย่อ)

“ในครั้งพุทธกาลท่านเป็นแบบเป็นฉบับจริง ๆ บวชเข้ามาเพื่อความพ้นทุกข์จริง ๆ ไม่ว่าจะออกมาจากสกุลใดชาติชั้นวรรณะใดก็ตาม เมื่อก้าวเข้ามาสู่วงกาสาวพัสตร์แล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนหมด ความคิดความปรุงการพูดการจา กิริยาความเคลื่อนไหวไปมาต่าง ๆ หมุนเข้าเพื่ออรรถเพื่อธรรมทั้งนั้น ไม่ได้หมุนเพื่อไปเป็นกิเลส เพราะท่านสลัดมาแล้ว และท่านก็มุ่งหน้ามุ่งตาต่อการบำเพ็ญ เพื่อชำระสะสางกิเลสซึ่งมีอยู่ภายในจิตใจของท่านให้จางลงไป ๆ ด้วยความพากเพียร

สติติดแนบกับตัว ดูหัวใจเจ้าของตลอดเวลา นี่ชื่อว่าผู้มีความเพียร ในอริยาบถใดก็ตามถ้ามีสติกำกับใจอยู่ เรียกว่าเป็นความเพียรทุก ๆ อริยาบถ จะเดินจงกรมไม่เดินจงกรมความเพียรคือสติจับกันกับจิตซึ่งเป็นตัวภัยออกมาจากกิเลสปรุงแต่งออกมานั้น จับตลอดเวลาไม่ละเว้น นี่คือผู้มีความเพียร นอกจากนั้นจะพิจารณาทางด้านปัญญาแยกคายไปในแง่ใดภูมิใด สติก็ไม่ปราศจาก มีสติครอบอยู่เสมอ เรียกว่าเป็นความเพียรทั้งด้านสติทั้งด้านปัญญากำหนดอยู่นั้น โลกอันนี้เหมือนไม่มี เพราะโลกนี้เป็นโลกของกิเลสทั้งหมด ไม่ว่าจะสัตว์ตัวใดบุคคลใดสร้างแต่กิเลสเข้าสู่ภายในใจ เผาจนจิตใจให้รุ่มร้อนทั่วถึงกันหมด นี่เป็นเรื่องของกิเลส

เพราะฉะนั้นท่านจึงไม่ให้คิดออกไปหาเรื่องโลกเรื่องสงสาร เพราะเป็นเรื่องของกิเลสทั้งหมด ให้คิดเข้ามาสู่จิตใจดูจิตใจ ผู้ที่จะเสาะแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนจงมีสติทุกเวลา เพราะอำนาจของกิเลสผลักดันออกไปนั้นมันมีอยู่ทุกขณะ ๆ จึงไม่ให้มันคิดออกไป ผู้กำหนดคำบริกรรมภาวนาที่ยังไม่ได้หลักได้เกณฑ์เป็นสมาธิเลย ก็ให้ถือคำบริกรรมภาวนานั้นเป็นหลักเกณฑ์ ด้วยสติตั้งติดแนบอยู่กับคำบริกรรมที่ติดกันอยู่กับความรู้ันั้น นี่เรียกว่าผู้มีความเพียรไม่ปล่อยปละละเลยไปไหนเลย นี่เรียกว่าความเพียร ขอให้ท่านทั้งหลายจำเอาไว้ ผมได้ดำเนินมาอย่างนี้”

“คำบริกรรมอย่าปล่อย ปล่อยไม่ได้ พัดกันให้เต็มเหนี่ยวเลย ยืนเดินนั่งนอนอย่าไปสนใจยิ่งกว่าสติกับจิตกับคำบริกรรมให้ติดแนบกัน เมื่อถึงขั้นที่จิตสงบเด่นดวงแล้ว คำบริกรรมก็ค่อยจางไปเอง ถือความเด่นดวงของความรู้ันั้น

เป็นจุดที่ตั้งของสติ จับอยู่ตรงนั้นเรื่อย ๆ เลย ทีนี้ได้หลักเข้าไปเรื่อย ๆ ความสงบนั้นก็แน่นเข้าไปเรื่อย เพราะสติจ่อตลอดแทนคำบริกรรมอันแน่นหนามั่นคง

จากนั้นให้พิจารณาทางด้านปัญญา เมื่อจิตสงบแล้วจิตย่อมอิมัตถ์ ไม่อยากคิดถึงทางรูป ทางเสียง ทางกลิ่น ทางรส ซึ่งเคยรบกวนยาก่อความมาเป็นเวลานานแล้ว พอมีสมถธรรมคือความสงบเป็นอาหารเครื่องหล่อเลี้ยงจิตใจก็ได้เต็มความสงบนี้แล้วไม่คิดรบกวนยากับอารมณ์ภายนอก เรียกว่าอิมอารมณ์ ทีนี้พาพิจารณาทางด้านปัญญา ปัญญาพิจารณาแยกธาตุแยกชั้นแยกสกลกายทุกสัดทุกส่วน ตั้งแต่ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น กระดูก พิจารณาไปหมดในสรรพางค์ร่างกายของเรา จะเป็นร่างกายภายนอกภายในได้ทั้งนั้น ขอให้สติจับตลอดเวลาก็แล้วกัน”

“เมื่อมีความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าในการพิจารณา เพราะการพิจารณานี้เป็นงานของจิตทางด้านปัญญา ย่อมทำงานตลอดไป เมื่อทำงานมาก ๆ แล้วย่อมมีความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า ถอยเข้ามาพักในทางสมาธิเพื่อเอากำลังจิตเมื่อเข้าสู่สมาธิแล้วย่อมปล่อยวางงานทั้งหลายเข้าสู่ความสงบตัวสบายเย็น ปล่อยวางภาระ เหมือนถอดเสื้อถอดหมวกเวลานั้น อยู่กับความสงบนั้นเสียไม่ต้องยุ่งกับงาน เวลาให้สงบให้สงบจริง ๆ ไม่ต้องยุ่ง อย่าให้มาเกี่ยวข้องกันเวลาให้สงบ ให้สงบจริง ๆ นี้เรียกว่าสมาธิ พอตัวแล้วถอยขึ้นมาพิจารณาทางด้านปัญญาอีก ทีนี้ไม่ต้องยุ่งกับสมาธิ”

“ทีนี้เมื่อชำนาญถึงขนาดนั้นแล้ว เอา ตั้งขึ้นดูมัน ต้นเหตุของอสุภะมาจากไหน ให้ตั้งเอาไว้ตรงนั้นให้ฟังดู มันจะเคลื่อนไหวไปไหนให้ดู นี่ละตัวสำคัญที่จะจับเงื่อนมันได้ เอาตรงนี้เป็นจุดสุดท้ายของการพิจารณาร่างกาย เมื่อชำนาญเต็มที่แล้วให้เอามาตั้งไว้ที่หน้าเรานี่ คือไม่ทำลาย ถ้าเป็นกองอสุภะก็ให้มันเป็นกองอสุภะอยู่นั้น ให้จ้างดูความเคลื่อนไหวของอสุภะที่ประจักษ์อยู่ต่อหน้าต่อตาเรานี่ มันจะเคลื่อนไหวไปไหน เอ้า จ้องดูอยู่นั้นมันจะเคลื่อนไปที่ไหน เอา พิจารณาให้ชัดเจน ถ้ายังไม่ชัดเจนพิจารณาอีก เอาจนกระทั่งแตกกระจายกระจายเหมือนอย่างที่เคยเป็นมา

เมื่อพิจารณามีความชำนาญแล้วตั้งอีกคู่อีก กำหนดดูความเคลื่อนไหวของมัน มันจะไปไหนมาไหน เอาจนกระทั่งถึงรู้ต้นเหตุของมันว่าออกมาจากไหน อสุภะอสุภังนี้ออกมาจากไหน ใครเป็นผู้มาปรุงมาแต่ง ใครเป็นผู้มาสำคัญมันหมายความว่า เป็นสุภะอสุภะ จับไว้ให้ดี แล้วมันจะหมุนเข้าสู่ใจทีเดียว นั่นละรากฐานที่จะถอนกามกิเลสถอนตรงนั้นะ พอกำหนดเข้าไปแล้วมันจะหมุนตัวเข้ามาเอง โดยไม่มีใครบอกก็ตาม ไหลเข้ามาสู่ใจ ตรงนี้ละตรงที่จะตัดสินกันระหว่างกามกิเลสกับเรื่องของร่างกาย จะตัดสินกันที่ตรงนี้”

“เอาขั้นนี้ให้ดีนะ กายคตาสติอย่าปล่อย เอาให้หนักให้ทำงานกับอันนี้ ออกจากนั้นให้เข้าสู่สมาธิ ตั้งหน้าตั้งตาทำ จากนั้นปัญญาอัตโนมัติจะไม่ต้องบอกแหละ เริ่มตั้งแต่ขั้นกามกิเลสขาดสะบั้นลงไป ปัญญาอัตโนมัตินี้จะหมุนตัวเป็นเกลียวลื่นไปเลย ได้ยับยั้งเอาไว้ละความเพียรขั้นนี้ ขั้นสติปัญญาอัตโนมัติ ส่วนขั้นกายคตาสติ การพิจารณาอสุภะอสุภังนี้เป็นปัญญาชุลมุนวุ่นวาย จะว่าอัตโนมัติหรือไม่อัตโนมัติ มันก็ชุลมุนของมันด้วยความชำนาญชำนาญในสุภะอสุภะนั้นโดยลำดับลำดับ หุ่นตัวกันอยู่ในนั้น จะว่าอัตโนมัติก็ไม่ผิด แต่ธรรมไม่ได้สนใจแล้วว่าอัตโนมัติไม่อัตโนมัติ ให้สิ่งเหล่านี้ได้ขาดสะบั้นลงจากหัวใจแล้วเป็นที่พอใจ”

“พิจารณาอสุภะอสุภัง เอากิเลสตัวนี้เป็นเครื่องฝึกซ้อมไปเรื่อย ๆ ไม่ใช่เสร็จแล้วแล้วนะ มันหากฝึกซ้อมไปในตัวของมันเอง ฝึกซ้อมเรื่องกามกิเลสทั้ง ๆ ที่มันรู้แล้วขาดสะบั้นไปแล้วก็ตาม มันเอาที่ฝึกซ้อมเสียก่อน นิमितนอกนิमितในมันเอามาฝึกซ้อมภายในจิตใจ จนกระทั่งนิमितนี้ไม่มีเหลือ ส่วนร่างกายนี้มันหมดปัญหาของมันไปแล้ว แต่ยังมีนิमितอันหนึ่งที่อยู่ในใจ ที่จะให้เป็นเครื่องเล่นของปัญญาขั้นนี้ ให้กามกิเลสนี้ละเอียดล่อล่อสุดขีดเข้าไป ชั้นลำดับที่สอบได้มี เช่นอย่างเราสอบได้ ๕๐% เรียกว่าสอบได้ นี้ขั้นกิเลสขาดลงไป ๕๐% ได้แล้วที่นี้ ระดับของอันนี้จะละเอียดเข้าไป เหมือนที่ว่าอนาคามี นั้นละละเอียดขึ้นไปอย่างนั้น

อนาคามีคือผู้สิ้นกาม ความละเอียดลงไปอีกโดยลำดับ ฝึกซ้อมอันนี้ให้ละเอียดลงไป ๆ เรื่อย ๆ ถึงขั้นกามกิเลสที่สิ้นไปแล้ว นิमितอันนี้เป็นเครื่องฝึกซ้อมจิตให้มีความชำนาญในด้านนามธรรม ที่นี้อะไรเกิดขึ้นมา ๆ เมื่อเวลาเราพิจารณาทางนิमितอันนี้หมดจริง ๆ แล้วมันไม่มีนะ นิमितตั้งขึ้นพับดับพร้อม ๆ ตั้งขึ้นมันก็รู้เลยว่าตั้งขึ้นไปจากภายในใจไปเป็นภาพอะไรขึ้นมามันก็ออกจากภายในใจ มันรู้แล้ว ๆ ที่นี้ดับลง ๆ จิตก็มีแต่ความว่างว่าง ๆ เรื่อย สัจญาอารมณ์คิดปรุงขึ้นมาอะไรก็ดับพร้อม ๆ ตามกันไปเรื่อย ๆ นี่ละเชื้อไฟคือสัญญาอารมณ์เกี่ยวกับเรื่องนามธรรม เป็นเชื้อไฟส่วนนี้ สติปัญญาตามด้อนเข้าไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งเข้าถึงจุดใหญ่ อย่างนั้นซิพิจารณา

อะไรเกิดขึ้นที่ไหนมันก็ออกมาจากจิต ๆ ไม่ว่าจะปรุงดีปรุงชั่วหมายอะไร ๆ มันก็ออกมาจากจิต ๆ ตามเข้าไปก็ไปถึงจิต ๆ ก็เมื่อเป็นอย่างนั้นแล้วมันก็เข้าถึงจิตจุดใหญ่ละเอียด มันออกมาจากอันนี้ ๆ หมุนเข้าไปก็ถึง อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา โอ้ ตัวใหญ่จริง ๆ อยู่ที่ตรงนั้น นั่นเห็นชัดเจน เข้าไปถึงนั้นแล้วก็ฟังกันลงตรงนั้นเลย อ้อ มันเข้าตรงนี้ ๆ พิจารณาเข้าไปในจุดนั้น จุดที่มันเกิดของสัญญาอารมณ์ทั้งหลายเหล่านี้ เมื่อพิจารณาเข้าไปตรงนั้นก็ถึงจุดนั้น ๆ ฟังกันลงแล้วขาดสะบั้นลงไปหมดไม่มีอะไรเหลือแล้ว ถ้ามหาทำไมนิพพาน ก็อันนี้เองปิดนิพพาน พอเปิดจ้ำขึ้นมาแล้วนิพพานถามหาอะไร”

“พอมาถึงขั้นผัสกิเลสพังขาดสะบั้นลงไป เหลือแต่ธรรมชาตินี้ล้วน ๆ แล้ว อ้อ ที่เราเคยคิดว่านิพพานเห็นจะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ขาดสะบั้นไปหมดเลย อันนี้กับนิพพานที่เราคาดนี้กับธรรมชาตินี้เข้ากันไม่ได้เลย แต่ก็ให้ชื่อว่านิพพานนั้นแหละ จากนั้นก็แยกไปอีก ให้มันถนัดใจจริง ๆ แล้วคือว่าเป็นธรรมชาติแล้ว จิตอันนี้เป็นธรรมชาติ พระพุทธเจ้ากระเทือนหมดทั่วแดนโลกธาตุ เป็นอย่างเดียวกันนี้ เป็นธรรมชาติเรียบร้อยแล้ว พระอรหันต์องค์ไหนตรัสรู้งี้เข้าไปเป็นธรรมชาติอันเดียวกัน”

“ธรรมชาตินี้เป็นอยู่ในหัวใจของเรานี้กับคำว่า นิพพาน นิพพานนั้นรู้สึกว่ายากมากนะ ธรรมชาตินี้ คาดไม่ได้เลย แต่ก็ต้องเอาชื่ออันนั้นละมาใส่ มหาวิมุตติ มหานิพพานเลยเป็นเรื่องยากไปหมดเลยถ้าว่าธรรมธาตุ อย่างนั้น เอ้อ เข้ากันได้สนิทนะ นี่มันประจักษ์ในหัวใจ พอว่าธรรมธาตุเท่านั้นเข้ากันได้สนิทหมด บรรดาพระพุทธเจ้า ทุกๆ พระองค์ สาวกอรหัตตอรหันต์ทั้งหลายทุกๆ องค์ พอถึงขั้นนี้แล้วบัพเป็นธรรมธาตุด้วยกันหมด แต่ก็ต้องใช้ ชื่อเพราะโลกนี้มีสมมุติก็ต้องชื่อนิพพานหรือมหาวิมุตติ มหานิพพาน แต่ถ้าว่าธรรมธาตุไม่ค่อยมีใครพูด เราถอด ออกมาพูดโดยไม่สงสัย อ้อ นี่ธรรมธาตุแล้วเป็นอย่างนี้ นี่ละผลของการปฏิบัติ”

เทศน์อบรมพระเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

ที่นี้ก็มาชาติสุดท้าย..คำว่าไม่มาเกิดอีกรู้ได้อย่างไร **สนทสิฏฐิโก**รู้ประจักษ์เจ้าของมันต่อกันเยื่อใยมีเข้ามาเล็กน้อย วัฏวน เชื้อของวัฏวนให้พาเกิดพาตายตัดเข้ามาๆ ถอนทั้งรากแก้วรากฝอยขึ้นพรวดที่เดียวหมดเลย ตายหมดต้นไม้ต้นนั้นเมื่อถอนรากขึ้นมาแล้ว ทั้งรากแก้วรากฝอยถอนขึ้นมาหมดแล้ว ขาดสะบั้น มันตายหมดกิ่งก้านสาขาคอกใบ เมื่อถอน **อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา** ออกจากหัวใจแล้วก็หมด เรื่องที่จะเกิดจะตายต่อไปไม่มี หมดเท่านั้นละ รู้ประจักษ์ใจไม่ต้องถามใคร

เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑ สนทสิฏฐิโกรู้ประจักษ์ใจ